

2011

POZACENOWE KRYTERIA OCENY OFERT

w postępowaniach o udzielenie
zamówienia publicznego

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Pozacenowe kryteria oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego

Pozacenowe kryteria oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego.

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego: „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”, realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 2.1 „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki”, Poddziałanie 2.1.3. „Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw”. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Opracowanie:
Urząd Zamówień Publicznych

Wydawca:
Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości
ul. Pańska 81/83
00-834 Warszawa
www.parp.gov.pl

© Copyright by Urząd Zamówień Publicznych, Warszawa 2011
© Copyright by Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości, Warszawa 2011

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Publikacja bezpłatna

ISBN: 978-83-7633-019-8

Wydanie I

Nakład: 8 000 egz.

Przygotowanie do druku, druk i oprawa:
Agencja Reklamowo-Wydawnicza A. Grzegorzcyk

Wstęp

Zamawiający mogą posługiwać się przy ocenie ofert w konkurencyjnych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego bądź wyłącznie kryterium cenowym, bądź ceną i innymi wybranymi przez siebie kryteriami oceny dostosowanymi do charakteru udzielanego zamówienia.

Nie we wszystkich postępowaniach użycie jako jedyne kryterium ceny zabezpiecza w wystarczający sposób interes zamawiającego w uzyskaniu świadczenia optymalnego z uwagi na jakość i wydatkowane środki finansowe. Użycie tego kryterium, w szczególności w odniesieniu do zakupu świadczeń niestandardowych, umożliwia składanie przez wykonawców ofert wprawdzie tańszych w momencie zakupu, ale gorszej jakości, zawierających przestarzałe technologie, powodujących na przyszłość powstawanie dodatkowych wydatków. W takich przypadkach, oferta wybierana wyłącznie w oparciu o kryterium cenowe jest wprawdzie ofertą najtańszą z punktu widzenia wysokości wynagrodzenia wypłacanego wykonawcy, ale z reguły nie jest dla zamawiającego ekonomicznie opłacalna w odniesieniu do eksploatacji nabywanego dobra. Aby wybór przy udzielaniu takich zamówień był efektywny i dotyczył oferty rzeczywiście w danych okolicznościach najkorzystniejszej; najbardziej użytecznej oraz o odpowiedniej jakości, niezbędne jest dostosowanie kryteriów oceny ofert do charakteru zamówienia i użycie przy ocenie ofert innego miernika niż wyłącznie cenowy.

Przygotowanie pozacenowych kryteriów oceny ofert dla konkretnego postępowania wymaga wprawdzie od zamawiającego dodatkowego nakładu pracy, ale powoduje jednocześnie konieczność przemyślenia i sprecyzowania tych cech nabywanych dóbr, które zamawiającego szczególnie interesują. Można zatem twierdzić, że rzetelna praca wykonana w ramach przygotowania i wdrożenia do postępowania o udzielenie zamówienia innych niż cena kryteriów oceny ofert do postępowania o udzielenie zamówienia publicznego może przyczynić się do racjonalizacji dokonywanych wydatków w związku z udzielanym zamówieniem.

Opracowanie niniejsze ma na celu przede wszystkim przybliżenie zasad stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert i promowanie ich wykorzystania tam, gdzie jest to uzasadnione charakterem zamówienia. Szczególną uwagę w tym względzie należy zwrócić na wykorzystanie pozacenowych kryteriów oceny ofert przy udzielaniu zamówień, w których istnieje możliwość zastosowania zaawansowanych technologicznie i korzystnych ekonomicznie rozwiązań a także przy udzielaniu tzw. zielonych zamówień, ukierunkowanych na kształtowanie zdrowego środowiska życia człowieka.

Publikacja została przygotowana przez ekspertów z Urzędu Zamówień Publicznych w ramach projektu systemowego „Nowe podejście do zamówień publicznych – szkolenia i doradztwo”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Działanie 2.1 „Rozwój kadr nowoczesnej gospodarki”, Poddziałanie 2.1.3. „Wsparcie systemowe na rzecz zwiększania zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw”.

Zachęcamy do lektury.

Jacek Sadowy – Prezes Urzędu Zamówień Publicznych
Bożena Lublińska – Kasprzak – Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości

Spis treści:

Wstęp	2
--------------------	----------

1. Podstawy prawne stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego	7
--	----------

1.1. Prawo krajowe.....	7
1.1.1. Prawo zamówień publicznych – wybór przepisów	7
1.1.2. Omówienie przepisów ustawy	9
1.1.3. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych.....	11
1.1.4. Omówienie przepisów rozporządzenia.....	13
1.2. Prawo wspólnotowe – wybór przepisów	16

2. Orzecznictwo w zakresie pozacenowych kryteriów oceny ofert	20
--	-----------

2.1. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczące kryteriów oceny ofert.....	20
2.1.1. Orzeczenie Trybunału z dnia 28 marca 1985 r. (C – 274/83)	20
2.1.2. Orzeczenie Trybunału z dnia 20 września 1988 r. (C-31/87) „Beentjes”	20
2.1.3. Wyrok Trybunału z dnia 28 marca 1995 r. (C-324/93) „Diamorfina”	20
2.1.4. Wyrok Trybunału z dnia 18 października 2001 r. (C-19/00)	21
2.1.5. Wyrok Trybunału z dnia 17 września 2002 r. (C-513/99) Concorcia Bas	22
2.1.6. Wyrok Trybunału z dnia 4 grudnia 2003 r. (C-448/01)	22
2.1.7. Wyrok Trybunału z dnia 7 października 2004 r. (C-247/02)	23
2.1.8. Wyrok Trybunału z dnia 27 października 2005 r. (C-234/03)	24
2.1.9. Wyrok Trybunału z dnia 24 listopada 2005 r. (C-331/04) „Viaggi do Maio Snc”	24
2.1.10. Wyrok Trybunału z dnia 24 stycznia 2008 r. (C-532).....	25
2.2. Kryteria oceny ofert w orzeczeniach KRAJOWEJ IZBY ODWOŁAWCZEJ I SĄDÓW OKRĘGOWYCH.....	26
2.2.1. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8.02.2008 r. (sygn. akt: KIO/UZP 36/08)	26
2.2.2. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 4.06.2008 r. (sygn. akt: KIO/UZP 483/08)	26
2.2.3. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 grudnia 2008 r. (sygn. akt: KIO/UZP 1362/08)	26
2.2.4. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 3.04.2009 r. (sygn. akt: KIO/UZP 368/09)	26
2.2.5. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 27.04.2009 r. (sygn. akt: KIO/UZP 474/09)	26
2.2.6. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 12.04.2010 r. (sygn. akt: KIO/UZP 361/10)	27
2.2.7. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15.07.2010 r. (sygn. akt: KIO/UZP 1327/10)	27
2.2.8. Postanowienie SO w Rzeszowie z 26.11.2004 r., VI Ga 107/04.	27
2.2.9. Wyrok SO w Łomży z 26.04.2007 r., I Ca 88/07	28
2.2.10. Wyrok SO w Gdańsku z 6 maja 2009 r. (sygn. akt: XII Ga 143/09)	28
2.2.11. Wyrok SO w Warszawie z dnia 30 września 2009 r. (sygn. akt: XXIII Ga 567/09)	28

3. W jaki sposób stosować pozacenowe kryteria oceny ofert.....	30
---	-----------

4. Wybrane tezy dotyczące kryteriów oceny ofert na podstawie informacji o wyniku kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych	33
---	-----------

5. Stanowiska i opinie Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące pozacenowych kryteriów oceny ofert	37
5.1. Opinia nr 1: Kryteria oceny ofert.....	37
5.2. Opinia nr 2: Niedopuszczalność subiektywnej oceny ofert	38
5.3. Opinia nr 3: Kryteria oceny ofert w umowie ramowej.....	39
5.4. Opinia nr 4: Kryteria oceny ofert a warunki udziału w postępowaniu w kontekście wymagania przez zamawiającego od wykonawców określonego doświadczenia.....	41
6. Stosowanie innych niż cena kryteriów oceny ofert na podstawie wytycznych, rekomendacji, zaleceń.....	44
6.1. Dokument roboczy służb Komisji Europejskiej – Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiających dostęp MŚP do zamówień publicznych (Bruksela, 25.6.2008 r., SEC(2008)2193)	44
6.2. Ekologiczne zakupy! – podręcznik dotyczący ekologicznych zamówień publicznych (Komisja Europejska, Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2005)	45
6.3. Kryteria wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie – Rekomendacje dla Beneficjentów Realizujących Projekty Indywidualne	51
7. Pozacenowe kryteria oceny ofert na przykładach według różnych dziedzin i rodzajów zamówień.....	56
7.1. Zamówienia ekologiczne.....	56
7.1.1. Żywność	56
7.1.2. Usługi cateringowe.....	57
7.1.3. Biurowy sprzęt komputerowy	57
7.2. Inne przykłady użycia kryteriów innych niż cena	60
7.2.1. Dostawa elektronicznego programu informacji prawnej wraz z aktualizacjami	60
7.2.3. Dostawa fabrycznie nowych komputerów przenośnych typu laptop i netbook.....	64

1. Podstawy prawne stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego

1.1. Prawo krajowe

1.1.1. Prawo zamówień publicznych¹ – wybór przepisów

[definicja najkorzystniejszej oferty]

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

5) najkorzystniejszej ofercie – należy przez to rozumieć ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo ofertę z najniższą ceną, a w przypadku zamówień publicznych w zakresie działalności twórczej lub naukowej, których przedmiotu nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący – ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego;

[usługi niepriorytetowe]

Art. 5. 1. Do postępowań o udzielenie zamówień, których przedmiotem są usługi o charakterze niepriorytetowym określone w przepisach wydanych na podstawie art. 2a, nie stosuje się przepisów ustawy dotyczących terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert, obowiązku żądania wadium, obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, zakazu ustalania kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy oraz przesłanek wyboru trybu negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego oraz licytacji elektronicznej.

[zasada uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców]

Art. 7. 1. Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.

[zmiana treści ogłoszenia]

Art. 12a. 1. W przypadku dokonywania zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu zamieszczonego w Biuletynie Zamówień Publicznych lub opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej, zamawiający przedłuża termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub termin składania ofert o czas niezbędny do wprowadzenia zmian we wnioskach lub ofertach, jeżeli jest to konieczne.

2. Jeżeli zmiana, o której mowa w ust. 1, jest istotna, w szczególności dotyczy określenia przedmiotu, wielkości lub zakresu zamówienia, kryteriów oceny ofert, warunków udziału w postępowaniu lub sposobu oceny ich spełniania, zamawiający przedłuża termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub termin składania ofert o czas niezbędny na prowadzenie zmian we wnioskach lub ofertach, z tym że w postępowaniach, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, termin składania:

1) ofert nie może być krótszy niż 22 dni od dnia przekazania zmiany ogłoszenia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich – w trybie przetargu nieograniczonego;

¹ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.)

2) wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie może być krótszy niż 30 dni, a jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia niż 10 dni od dnia przekazania zmiany ogłoszenia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich – w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem.

[elementy specyfikacja istotnych warunków zamówienia]

Art. 36. 1. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera co najmniej:

13) opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert;

[przetarg nieograniczony]

Art. 41. Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 40 ust. 1, zawiera co najmniej:

9) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;

[przetarg ograniczony]

Art. 48. 2. Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 47, zawiera co najmniej:

10) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;

[zapytanie o cenę]

Art. 72.2. Zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę.

[licytacja elektroniczna]

Art. 80. 3. Zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę.

[oferta wariantowa]

Art. 83. 1. Zamawiający może dopuścić możliwość złożenia oferty wariantowej, jeżeli cena nie jest jedynym kryterium wyboru.

[kryteria oceny ofert]

Art. 91. 1. Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

2. Kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia.

3. Kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.

4. Jeżeli nie można wybrać oferty najkorzystniejszej z uwagi na to, że dwie lub więcej ofert przedstawia taki sam bilans ceny i innych kryteriów oceny ofert, zamawiający spośród tych ofert wybiera ofertę z niższą ceną.

8. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, inne niż cena obowiązkowe kryteria oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych, kierując się potrzebą wdrożenia przepisów prawa Unii Europejskiej oraz mając na względzie szczególnie charakter lub cel zamówienia publicznego.

[aukcja elektroniczna]

Art. 91a.3. Kryteriami oceny ofert w toku aukcji elektronicznej są wyłącznie kryteria określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, umożliwiające automatyczną ocenę oferty bez ingerencji zamawiającego, wskazane spośród kryteriów, na podstawie których dokonano oceny ofert przed otwarciem aukcji elektronicznej.

Art. 91a. 1. Jeżeli postępowanie jest prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 1, zamawiający po dokonaniu oceny ofert w celu wyboru najkorzystniejszej oferty przeprowadza aukcję elektroniczną, jeżeli przewidział to w ogłoszeniu o zamówieniu oraz złożono co najmniej 3 oferty niepodlegające odrzuceniu. Przepisów art. 91 ust. 4-6 nie stosuje się.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku zamówień w zakresie działalności twórczej lub naukowej.

3. Kryteriami oceny ofert w toku aukcji elektronicznej są wyłącznie kryteria określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, umożliwiające automatyczną ocenę oferty bez ingerencji zamawiającego, wskazane spośród kryteriów, na podstawie których dokonano oceny ofert przed otwarciem aukcji elektronicznej.

1.1.2. Omówienie przepisów ustawy

Ustawa Prawo zamówień publicznych odnosi się do kryteriów oceny ofert przede wszystkim w treści art. 91 ust. 2, stanowiąc, że kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, takie jak w szczególności: jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia. Zamawiający może zatem oprzeć wybór oferty wyłącznie na kryterium cenowym, ale może również zastosować obok ceny także inne kryteria, których przykłady podaje ustawa albo własne, odpowiadające charakterowi zamówienia. Zastosowanie innych niż cena kryteriów oceny ofert pozwala zamawiającemu na dopuszczenie w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego możliwości składania przez wykonawców ofert wariantowych (por. art. 83 ust. 1 Pzp). Trzeba podkreślić, że zamawiający ma swobodę w podjęciu decyzji, czy w prowadzonym przez niego postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oprócz ceny będą brane pod uwagę także inne kryteria oceny ofert czy też cena będzie jedynym kryterium oceny ofert. Zamawiający, w zależności od swoich potrzeb, decyduje również o doborze i kształcie kryteriów oceny ofert, dostosowując ich określenie dla potrzeb nabycia konkretnego przedmiotu zamówienia.

Swoboda kształtowania przez zamawiającego pozacenowych kryteriów oceny ofert jest ograniczona jedynie z uwagi na przedmiot zamówienia oraz ogólną zasadę rządzącą zamówieniami publicznymi a wyrażoną w art. 7 ust. 1 Pzp, to jest zasadę przygotowania i przeprowadzenia postępowania w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców. Ponadto, pozacenowe kryteria oceny ofert generalnie nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a zwłaszcza jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej (por. art. 91 ust. 3 Pzp). Oznacza to, że zamawiający nie może formułować takich kryteriów oceny ofert, które w istocie odnoszą się do podmiotowej oceny wykonawców, z zastrzeżeniem, że zakaz formułowania podmiotowych kryteriów oceny ofert nie obowiązuje w odniesieniu do postępowań o udzielenie zamówienia publicznego, których przedmiotem są usługi o charakterze niepriorytetowym. Jak wynika z art. 5 ust. 1 Pzp, w postępowaniach takich nie stosuje się przepisów ustawy dotyczących zakazu ustalania kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy.

Szczególne uregulowanie ustawowe dotyczy zamówień, których przedmiotem jest działalność twórcza i naukowa, których nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący. Z art. 2 pkt 5 Pzp wynika, że w przypadku tych zamówień najkorzystniejsza oferta może być wyłoniona wyłącznie w oparciu o bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego. W postępowaniach takich zamawiający nie ma tym samym możliwości zastosowania wyłącznie kryterium ceny i musi zastosować także kryteria pozacenowe. Warto przy tym podkreślić, że brzmienie przepisu art. 2

pkt 5 Pzp nie wyłącza możliwości zastosowania w odniesieniu do zamówień z zakresu działalności twórczej i naukowej art. 5 ust. 1 Pzp. W odniesieniu do usług niepriorytetowych z zakresu działalności twórczej i naukowej, o których mowa wyżej, muszą być więc w każdym przypadku zastosowane pozacenowe kryteria oceny ofert, ale, co wyróżnia takie zamówienia, wśród kryteriów pozacenowych mogą znaleźć się także kryteria podmiotowe.

Pozacenowe kryteria oceny ofert mogą pojawić się w aukcji elektronicznej stanowiącej etap postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego, ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem na podstawie art. 55 ust. 1 pkt 1 Pzp. W postępowaniach, w których został przewidziany etap aukcji elektronicznej dla przeprowadzenia tej aukcji, spośród wszystkich przyjętych w nich kryteriów oceny ofert, mogą być wybrane tylko takie pozacenowe kryteria oceny ofert, które są kwantyfikowalne matematycznie czyli stopniowalne i mierzalne w wartościach liczbowych (por. art. 91a ust. 3 Pzp). A zatem, dla potrzeb przeprowadzenia aukcji zamawiający musi dokonać wyboru tylko tych kryteriów spośród kryteriów przyjętych dla danego postępowania, które umożliwiają automatyczną ocenę oferty w ramach systemu informatycznego, bez ingerencji zamawiającego. Z tych też względów ustawa wyłącza np. możliwość przeprowadzenia aukcji elektronicznej w przypadku zamówień w zakresie działalności twórczej lub naukowej, dla których oceny wymagane jest podejście oparte o odbiór indywidualny w zakresie wartości estetycznych czy w oparciu o oryginalność rozwiązań (por. art. 91a ust. 2 Pzp). Wzór matematyczny, w oparciu o który będzie dokonywana ocena ofert w ramach danego kryterium powinien odpowiadać wzorowi zastosowanemu na etapie postępowania poprzedzającego aukcję, a zatem, co do zasady powinien być podany do wiadomości wykonawców odpowiednio w specyfikacji bądź w ogłoszeniu, podobnie jak kryteria stanowiące podstawę oceny w toku aukcji.

Chociaż wydaje się to może oczywiste, warto zaznaczyć, że nie jest możliwe zastosowanie pozacenowych kryteriów oceny ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonym w trybie zapytania o cenę, jak również w trybie licytacji elektronicznej. Ustawa wyraźnie wskazuje bowiem, że w tych trybach zamawiający udziela zamówienia wyłącznie w oparciu o kryterium ceny (por. art. 72 ust. 2 Pzp oraz art. 80 ust. 3 Pzp). Kryteria oceny ofert, z uwagi na brak ofert do wyboru, nie mają zastosowania także w postępowaniach prowadzonych w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Z zastosowaniem pozacenowych kryteriów oceny ofert łączy się obowiązek zamawiającego polegający na określeniu znaczenia tych kryteriów. Informacja taka, stosownie do treści art. 41 pkt. 9 oraz art. 48 ust. 2 pkt. 10 Pzp, powinna znaleźć się w ogłoszeniu o zamówieniu, gdy obowiązek publikacji ogłoszenia jest przewidziany ustawą, lub w zaproszeniu do negocjacji, stosownie do treści art. 63 ust. 2 pkt 7 Pzp, oraz w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, stosownie do treści art. 36 ust. 1 pkt 13 Pzp. Przy czym, specyfikacja powinna dodatkowo zawierać informację na temat sposobu oceny ofert przy zastosowaniu tych kryteriów.

Kryteria oceny ofert w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego mogą ulec zmianie nawet po publikacji ogłoszenia, ale przed terminem składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu. Zmiana taka jest kwalifikowana jako istotna zmiana treści ogłoszenia o zamówieniu i wymaga, stosownie do treści art. 12a ust. 2 Pzp, przedłużenia terminu składania ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o czas niezbędny do wprowadzenia zmian, określony ustawą.

Wybór najkorzystniejszej oferty jest dokonywany przez zamawiającego na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (por. art. 91 ust. 1 Pzp). Należy przy tym zwrócić uwagę na rozwiązanie ustawowe istotne dla oceny ofert przy zastosowaniu pozacenowych kryteriów. Brak możliwości wyboru oferty najkorzystniejszej z uwagi na taki sam bilans ceny i innych kryteriów

oceny ofert w przypadku dwóch lub więcej ofert prowadzi do wyboru przez zamawiającego spośród tych ofert jako najkorzystniejszej oferty z niższą ceną, niezależnie od oceny tej oferty w zakresie kryterium pozacenowego (por. art. 91 ust. 4 Pzp).

1.1.3. Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych²

§ 1. Rozporządzenie określa inne niż cena obowiązkowe kryteria oceny ofert w odniesieniu do zamówień publicznych na zakup pojazdów samochodowych kategorii M i N, o których mowa w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 października 2005 r. w sprawie homologacji typu pojazdów samochodowych i przyczep (Dz. U. Nr 238, poz. 2010, z 2006 r. Nr 205, poz. 1512 oraz z 2008 r. Nr 29, poz. 166), niebędących pojazdami specjalnymi, zwanych dalej „pojazdami samochodowymi kategorii M i N”.

§ 2. Przepisów rozporządzenia nie stosuje się do zamówień publicznych na zakup pojazdów samochodowych kategorii M i N, jeżeli w specyfikacji istotnych warunków zamówienia określono wymogi techniczne pojazdu dotyczące czynników, o których mowa w § 3.

§ 3. Kryteriami oceny ofert w odniesieniu do zamówień publicznych na zakup pojazdów samochodowych kategorii M i N są:

- 1) wielkość zużywanej energii, zmierzona według procedury ustalonej dla celów badań homologacyjnych, a w przypadku pojazdów nieobjętych tą procedurą – określoną według innej metody pomiaru zużycia paliwa lub zużycia energii elektrycznej, zapewniającej porównywalność ofert;
- 2) wielkość emisji dwutlenku węgla, zmierzona według procedury ustalonej dla celów badań homologacyjnych, a w przypadku pojazdów nieobjętych tą procedurą – określoną według innej metody pomiaru emisji, zapewniającej porównywalność ofert;
- 3) wyrażone łącznie lub oddzielnie wielkości emisji tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów (niemetanowych albo ich sumy), zmierzone według procedury ustalonej dla celów badań homologacyjnych, zapewniającej porównywalność ofert.

§ 4. Kryteria oceny ofert, o których mowa w § 3, wyraża się w postaci:

- 1) wielkości zużycia energii oraz emisji dwutlenku węgla i zanieczyszczeń albo
- 2) wartości pieniężnej odzwierciedlającej koszty zużycia energii oraz koszty emisji dwutlenku węgla i zanieczyszczeń podczas cyklu użytkowania pojazdu samochodowego, obliczonej zgodnie z metodologią określoną w § 7–9.

§ 5. W przypadku, o którym mowa w § 4 pkt 1, zamawiający przy ocenie ofert bierze pod uwagę w szczególności:

- 1) wielkość zużywanej energii, zmierzona według procedury ustalonej dla celów badań homologacyjnych, a w przypadku pojazdów nieobjętych tą procedurą – określoną według innej metody pomiaru zużycia paliwa lub zużycia energii elektrycznej, zapewniającej porównywalność ofert;
- 2) wielkość emisji dwutlenku węgla, zmierzona według procedury ustalonej dla celów badań homologacyjnych, a w przypadku pojazdów nieobjętych tą procedurą – określoną według innej metody pomiaru emisji, zapewniającej porównywalność ofert;

² Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie innych niż cena obowiązkowych kryteriów oceny ofert w odniesieniu do niektórych rodzajów zamówień publicznych (Dz. U. Nr 96, poz. 559) opublikowane dnia 10 maja 2011 r. – wejście w życie w dniu 25 maja 2011 r.

3) wyrażone łącznie lub oddzielnie wielkości emisji tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów (niemetanowych albo ich sumy), zmierzone według procedury ustalonej dla celów badań homologacyjnych, zapewniającej porównywalność ofert.

§ 6. 1. Wartości energetyczne paliw silnikowych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

2. Koszty jednostkowe emisji dwutlenku węgla i zanieczyszczeń określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.
3. Przebiegi pojazdów podczas całego cyklu użytkowania określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Wartość pieniężną odzwierciedlającą koszty zużycia energii stanowi iloczyn założonego przez zamawiającego lub ustalonego na podstawie załącznika nr 3 do rozporządzenia przebiegu pojazdu, zużycia energii oraz wartości pieniężnej za jednostkę energii.

2. Zużycie energii wyrażone w megadżulach na kilometr stanowi:

- 1) dla samochodów elektrycznych oraz hybrydowych typu „plug in” wielkość zużywanej energii elektrycznej, określona zgodnie z § 5 pkt 1;
 - 2) dla pozostałych pojazdów samochodowych iloczyn zużycia paliwa, określonego zgodnie z § 5 pkt 1, i wartości energetycznej paliwa.
3. Zużycie paliwa wyraża się dla paliw ciekłych w litrach na kilometr, a dla paliw gazowych w normalnych metrach sześciennych na kilometr.
4. Stosuje się jednolitą wartość pieniężną za jednostkę energii wyrażoną w PLN na megadżul, którą stanowi niższy z kosztów za jeden megadżul energii uzyskanej z benzyny lub oleju napędowego przed opodatkowaniem.
- 1) zużycie energii;
 - 2) emisja dwutlenku węgla;
 - 3) emisje zanieczyszczeń: tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów.

§ 8. 1. Wartość pieniężną odzwierciedlającą koszty emisji dwutlenku węgla stanowi iloczyn założonego przez zamawiającego lub ustalonego na podstawie załącznika nr 3 do rozporządzenia przebiegu pojazdu, wielkości emisji dwutlenku węgla dla danego pojazdu oraz określonego na podstawie załącznika nr 2 do rozporządzenia kosztu jednostkowego emisji dwutlenku węgla.

2. Wielkość emisji dwutlenku węgla, określoną zgodnie z § 5 pkt 2, wyraża się w gramach na kilometr.

§ 9. 1. Wartość pieniężną odzwierciedlającą koszty emisji zanieczyszczeń stanowi suma kosztów każdego z zanieczyszczeń wymienionych w § 3 pkt 3.

2. Koszt poszczególnych zanieczyszczeń stanowi iloczyn założonego przez zamawiającego lub ustalonego na podstawie załącznika nr 3 do rozporządzenia przebiegu pojazdu, wielkości emisji danego zanieczyszczenia dla danego pojazdu oraz ustalonego na podstawie załącznika nr 2 do rozporządzenia kosztu jednostkowego emisji zanieczyszczenia.

3. Wielkość emisji zanieczyszczeń, określoną zgodnie z § 5 pkt 3, wyraża się w gramach na kilometr.

Załącznik nr 1

WARTOŚCI ENERGETYCZNE PALIW SILNIKOWYCH

Paliwo	Wartość energetyczna*
Olej napędowy	36 MJ/l
Benzyna	32 MJ/l
Gaz ziemny lub biogaz	33–38 MJ/Nm ³
Skroplony gaz (LPG)	24 MJ/l

Etanol	21 MJ/l
Biodiesel – estry metylowe kwasów tłuszczowych	33 MJ/l
Paliwo emulsyjne	32 MJ/l
Wodór	11 MJ/Nm ³

* MJ – megadžul

l – litr

Nm³ – normalny metr sześcienny

Załącznik nr 2

KOSZTY JEDNOSTKOWE EMISJI DWUTLENKU WĘGLA I ZANIECZYSZCZEŃ

Dwutlenek węgla	Tlenek azotu	Węglowodory	Cząstki stałe
0,115 – 0,154 PLN/kg**	0,0169 PLN/g**	0,00384 PLN/g**	0,334 PLN/g**

** kg – kilogram

g – gram

Załącznik nr 3

PRZEBIEGI POJAZDÓW PODCZAS CAŁEGO CYKLU UŻYTKOWANIA

Kategoria pojazd	Przebieg pojazdu***
Samochody osobowe (M1)	200 000 km
Lekkie pojazdy ciężarowe (N1)	250 000 km
Pojazdy ciężarowe o dużej ładowności (N2, N3)	1 000 000 km
Autobusy (M2, M3)	800 000 km

*** km – kilometr

1.1.4. Omówienie przepisów rozporządzenia

Rozporządzenie ma za zadanie wdrożenie postanowień dyrektywy 2009/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów transportu drogowego (Dz.Urz. UE L 120 z dnia 15.05.2009 r.). Na zamawiających został nałożony obowiązek uwzględniania przy zakupie pojazdów transportu drogowego (to jest: samochodów osobowych {M1}, lekkich pojazdów ciężarowych {N1}, pojazdów ciężarowych o dużej ładowności {N2, N3} oraz autobusów {M2, M3}) czynników energetycznych i oddziaływania na środowisko podczas cyklu użytkowania pojazdu: zużycia energii, emisji CO₂ oraz emisji NO_x, NMHC i cząstek stałych, a także innych, określonych przez samych zamawiających, czynników oddziaływania na środowisko.

Zamawiający może zatem wypełnić wymóg uwzględniania czynników środowiskowych przy zakupie pojazdów w dwojaki sposób: bądź poprzez uwzględnienie i określenie w specyfikacji wymogów technicznych dotyczących parametrów energetycznych i środowiskowych dla każdego rozważanego rodzaju oddziaływania, a także wszelkich dodatkowych skutków dla środowiska np. wskazując na obowiązek spełniania przez kupowane pojazdy normy EURO; bądź też poprzez uwzględnienie w prowadzonych postępowaniach

konkurencyjnych czynników oddziaływania na zużycie energii i na środowisko jako kryteriów oceny ofert, w tym poprzez określenie kosztów całego cyklu użytkowania. Należy podkreślić, że cytowana wyżej dyrektywa wymaga, aby zawsze, jeżeli stosowane jest postępowanie konkurencyjne – procedura przetargowa, a czynniki oddziaływania na środowisko wymienione rozporządzeniem nie były uwzględnione w specyfikacji, czynniki te były zawsze stosowane jako kryteria oceny ofert. Do tego właśnie przypadku odwołuje się rozporządzenie. Warto przy tym zaznaczyć, jak wskazuje dyrektywa, że energetyczne i środowiskowe kryteria udzielania zamówień publicznych powinny znajdować się wśród różnych kryteriów branż pod uwagę przez instytucje lub podmioty zamawiające przy podejmowaniu decyzji o udzieleniu zamówienia publicznego na ekologicznie czyste i energooszczędne pojazdy transportu drogowego. Obowiązek stosowania omawianych kryteriów podczas udzielania zamówień na ekologicznie czyste i energooszczędne pojazdy nie wyklucza zatem włączenia innych istotnych kryteriów udzielania zamówień. Zamawiający może również zrealizować zalecenia dyrektywy poprzez jednoczesne zastosowanie obu wyżej wymienionych metod, umieszczając np. w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wymogi odnoszące się do jednego bądź dwóch czynników, zaś pozostałe czynniki, których zamawiający nie uwzględnił w specyfikacji, zastosować jako kryteria oceny ofert. Zamawiającemu zatem, pozostawiona została swoboda co do sposobu uwzględnienia czynników środowiskowych określonych rozporządzeniem. Należy jednakże zaznaczyć, iż bez względu na sposób realizacji przepisów rozporządzenia zamawiający obowiązany jest uwzględnić w prowadzonym przez siebie postępowaniu wszystkie czynniki wymienione w rozporządzeniu tj. zużycie energii, emisje: dwutlenku węgla, tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów.

Niedopuszczalne jest ujęcie, czy to w specyfikacji istotnych warunków zamówienia czy jako kryterium oceny ofert tylko jednego czynnika np. zużycia energii, z jednoczesnym pominięciem w prowadzonym postępowaniu pozostałych wymogów dotyczących emisji dwutlenku węgla, tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów. Rozporządzenie podaje metodologię obliczania wartości pieniężnej kosztów operacyjnych podczas całego cyklu użytkowania dla zużycia energii oraz dla emisji CO₂ i zanieczyszczeń. Przy czym, związane z eksploatacją pojazdu zużycie paliwa oraz emisje CO₂ i zanieczyszczeń w przeliczeniu na kilometr opierają się na znormalizowanych procedurach testowych w odniesieniu do pojazdów, dla których w przepisach dotyczących homologacji typu zostały ustalone takie procedury testowe. W odniesieniu do pojazdów nieobjętych znormalizowanymi procedurami testowymi porównywalność między różnymi ofertami powinna być zapewniona przez wykorzystanie powszechnie uznanych procedur testowych, wyników testów przeprowadzonych dla danej instytucji lub informacji dostarczonych przez producenta.

Zamawiający określając kryteria oceny ofert przy zakupie pojazdów transportu drogowego może wykorzystać jedną z dwóch metod wskazanych rozporządzeniem; metodę wielkościową, w której porównuje się oferty przy wykorzystaniu informacji dotyczących emisji gazów cieplarnianych, emisji zanieczyszczeń i zużycia energii np. zużycie paliwa, rodzaju paliwa, rodzaju napędu pojazdu (§ 5 rozporządzenia) bądź metodę kosztową, w której porównuje się oferty przy wykorzystaniu określonych według metodyki opisanej w § 7 wartości rozporządzenia pieniężnych (kwot) odzwierciedlających koszty zużycia energii, koszty emisji dwutlenku węgla (§ 8 rozporządzenia) oraz koszty emisji zanieczyszczeń (stanowiących elementy tzw. kosztów zewnętrznych) podczas cyklu użytkowania oferowanego pojazdu samochodowego (§ 9 rozporządzenia).

Zamawiający decydując się na zastosowanie tzw. metody wielkościowej określonej w § 4 pkt 1 rozporządzenia a uszczegółowionej w § 5 rozporządzenia, żąda jedynie podania informacji wskazujących na wielkość zużywanej przez oferowany pojazd energii, wielkości emisji dwutlenku węgla oraz wyrażone

łącznie (poprzez np. odwołanie się do normy EURO) lub oddzielnie wielkości emisji tlenków azotu, cząstek stałych oraz węglowodorów, z jednoczesnym wskazaniem w jakich jednostkach dane te mają być przedstawione.

Należy zaznaczyć, że zamawiający powinien porównywać ze sobą tylko te wielkości, które zostały zmierzone według takiej samej procedury badawczej np. procedury homologacyjnej. Nie można bowiem porównywać ofert, w których podane wielkości wynikają z różnych procedur badawczych.

Zamawiający może również uwzględnić środowiskowe kryteria oceny ofert w prowadzonym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego stosując tzw. metodę kosztową wskazaną w § 4 pkt 2 rozporządzenia.

Z uwagi na fakt, iż sposób obliczania kosztów poszczególnych emisji wskazany w § 8 oraz § 9 rozporządzenia, uwzględnia jedynie wielkości emisji wyrażone w g/km, w obecnym stanie prawnym metodę tę można jedynie zastosować do pojazdów kategorii M_1 oraz części pojazdów kategorii N_1 , dla których to pojazdów dane pomiarowe zawarte w *Wyciągu ze świadectwa homologacji* bądź *Świadectwie zgodności WE* wyrażone są w g/km.

W odniesieniu do pojazdów nieobjętych znormalizowanymi procedurami testowymi porównywalność między różnymi ofertami powinna być zapewniona przez wykorzystanie powszechnie uznanych procedur testowych, wyników testów przeprowadzonych dla danej instytucji lub informacji dostarczonych przez producenta. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż podawane dla poszczególnych pojazdów wielkości zużywanego paliwa na danym odcinku (najczęściej 100 km), uwzględniają trzy tryby spalania tj. tryb miejski, pozamiejski oraz mieszany.

1.2. Prawo wspólnotowe - wybór przepisów

1. **Art. 53 ust. 1 Dyrektywy 2004/18/WE³ (dyrektywa klasyczna)** stanowi, że kryteriami na podstawie których instytucje zamawiające udzielają zamówień są:
 - w przypadku, gdy zamówienia udziela się na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej, różne kryteria odnoszące się do danego zamówienia publicznego, przykładowo: jakość, cena, wartość techniczna, właściwości estetyczne i funkcjonalne, aspekty środowiskowe, koszty użytkowania, rentowność, serwis posprzedażny oraz pomoc techniczna, termin dostarczenia lub czas dostarczenia lub realizacji; lub
 - wyłącznie najniższa cena.

W przypadku, gdy instytucja zamawiająca udziela zamówienia na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, określa ona w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentach zamówienia, albo w przypadku dialogu konkurencyjnego w dokumencie opisowym, wagę przypisaną każdemu z kryteriów wybranych w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Odmiennie niż w prawie krajowym, wagi te mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną. Dyrektywa, odmiennie niż prawo polskie, które zawsze wymaga podania wag (znaczenia) kryteriów już w ogłoszeniu przewiduje, iż jeżeli w opinii instytucji zamawiającej podanie wag nie jest możliwe z przyczyn obiektywnych (oczywistych) instytucja zamawiająca wskazuje w ogłoszeniu o zamówieniu lub w dokumentach zamówienia lub, w przypadku dialogu konkurencyjnego, w dokumencie opisowym, kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego (por. art. 53 ust. 2 Dyrektywy)⁴.

Motyw 46 Preambuły przywołanej Dyrektywy wskazuje, że zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów, zapewniających zgodność z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania oraz gwarantujących, że oferty są oceniane w warunkach efektywnej konkurencji, a zatem należy dopuszczać stosowanie tylko dwóch kryteriów udzielania zamówień: kryterium „najniższej ceny” i „oferty najkorzystniejszej ekonomicznie”. Aby zapewnić przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień należy wprowadzić obowiązek zapewnienia niezbędnej przejrzystości umożliwiający uzyskanie przez wszystkich oferentów wiarygodnych informacji na temat kryteriów i ustaleń, które będą stosowane w celu wyłonienia najkorzystniejszej ekonomicznie oferty. Obowiązkiem instytucji zamawiających jest określenie kryteriów udzielania zamówień wraz z przypisaną poszczególnym kryteriom wagą w odpowiednim czasie umożliwiającym oferentom wzięcie ich pod uwagę podczas sporządzania ofert. I podobnie jak wyżej, odmiennie niż wynika to z przepisów krajowych nakładających na zamawiających obowiązek wskazania wag kryteriów w ogłoszeniu o zamówieniu, instytucje zamawiające mogą odstąpić od określenia wagi kryteriów udzielania zamówień w należycie uzasadnionych przypadkach, których przyczyny muszą być w stanie uzasadnić, gdy wag takich nie można ustalić z góry, w szczególności

³ DYREKTYWA 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz.U. *Dziennik Urzędowy L 134, 30/04/2004 P. 0114 – 0240* ze zm.) tekst skonsolidowany dostępny w języku polskim na stronie www.eur-lex.europa.eu

⁴ W „Założeniach projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych” przyjętych przez Radę Ministrów 28 czerwca 2011 r. zaproponowano wprowadzenie regulacji umożliwiającej zamawiającemu prowadzącemu postępowanie w trybie dialogu konkurencyjnego, rezygnację z konieczności podawania znaczenia (wagi) kryteriów oceny ofert w ogłoszeniu o zamówieniu, w sytuacji gdy, ze względu na złożoność zamówienia, wagi kryterium oceny ofert nie może ustalić na tym etapie postępowania. Jednocześnie zaproponowano wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą, w powyższej, sytuacji zamawiający będą wskazywali kryteria oceny ofert w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

ze względu na złożoność zamówienia. W takich przypadkach muszą one wskazać kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

W przypadku, gdy instytucje zamawiające udzielają zamówienia na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, dokonują one oceny ofert w celu wyłonienia oferty prezentującej najlepszą relację jakości do ceny. W tym celu określają one kryteria ekonomiczne i jakościowe, które potraktowane łącznie muszą umożliwić wyłonienie najkorzystniejszej ekonomicznie oferty dla instytucji zamawiającej. Określenie tych kryteriów uzależnione jest od przedmiotu zamówienia, gdyż muszą one umożliwić ocenę poziomu wykonania przedstawionego w każdej ofercie w świetle przedmiotu zamówienia, zdefiniowanego w specyfikacjach technicznych, oraz na ocenę relacji jakości do ceny każdej z ofert.

W celu zagwarantowania równego traktowania kryteria udzielania zamówień powinny umożliwiać obiektywne porównanie i ocenę ofert. Jeżeli warunki te zostaną spełnione, ekonomiczne i jakościowe kryteria udzielania zamówień, takie jak spełnienie wymagań dotyczących środowiska, mogą umożliwić instytucji zamawiającej zaspokojenie potrzeb danych odbiorców publicznych, określonych w specyfikacji zamówienia. Na tych samych warunkach instytucja zamawiająca może stosować kryteria mające na celu spełnienie wymagań społecznych w odpowiedzi na określone w specyfikacjach zamówienia, potrzeby grup ludzi znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, do których należą odbiorcy robót budowlanych, dostaw lub usług będących przedmiotem zamówienia.

2. Analogiczne jak wyżej rozwiązania przewiduje także **art. 55 Dyrektywy 2004/17/WE⁵ (dyrektywa sektorowa)** regulującej zasady udzielania sektorowych zamówień publicznych i motyw 55 do tej dyrektywy. Art. 55 ust. 1 Dyrektywy 2004/18/WE stanowi, że kryteriami na podstawie których instytucje zamawiające udzielają zamówień są:

- w przypadku gdy zamówienia udziela się na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia podmiotu zamawiającego, różne kryteria związane z przedmiotem danego zamówienia, takie jak: termin dostarczenia lub realizacji, koszty użytkowania, rentowność, jakość, właściwości estetyczne i funkcjonalne, aspekty środowiskowe, wartość techniczna, serwis posprzedażny, pomoc techniczna, zobowiązania związane z dostarczaniem części zamiennych, bezpieczeństwo dostaw, cena; lub
- wyłącznie najniższa cena.

Podmiot zamawiający określa wagę przypisaną każdemu z kryteriów wybranych w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

Waga ta, inaczej niż w prawie krajowym, może być wyrażona za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną. Również odmiennie niż w prawie krajowym, zgodnie z którym zamawiający ma obowiązek podania w ogłoszeniu o zamówieniu wag kryteriów oceny ofert, jeżeli, w opinii podmiotu zamawiającego, przedstawienie wagi nie jest możliwe z oczywistych przyczyn, podmiot zamawiający wskazuje kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego. Wagi przypisane kryteriom lub ich kolejność według ważności powinny zostać określone, odpowiednio, w ogłoszeniu stanowiącym zaproszenie do ubiegania się o zamówienie, w zaproszeniu do potwierdzenia zainteresowania, o którym mowa w art. 47 ust. 5, w zaproszeniu do składania ofert lub do negocjacji, lub w specyfikacjach (por. art. 55 ust. 2 Dyrektywy).

⁵ Dyrektywa 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynująca procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych (*Dz. U. L 134, 30/04/2004 P. 0001 – 0113* tekst dostępny w języku polskim na stronie www.eur-lex.europa.eu)

Motyw 55 i 56

Preambuła (55) Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów, zapewniających zgodność z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji i równego traktowania oraz gwarantujących, że oferty są oceniane w warunkach efektywnej konkurencji. Należy zatem dopuszczać stosowanie tylko dwóch kryteriów udzielania zamówień: „najniższa cena” oraz „oferta najkorzystniejsza ekonomicznie”.

W celu zapewnienia przestrzegania zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień należy wprowadzić obowiązek – ustanowiony przez orzecznictwo – zapewnienia niezbędnej przejrzystości, umożliwiającą uzyskanie przez wszystkich oferentów wiarygodnych informacji dotyczących kryteriów i ustaleń, które będą stosowane w celu wyłonienia najkorzystniejszej ekonomicznie oferty. Obowiązkiem podmiotów zamawiających jest określenie kryteriów udzielenia zamówienia oraz przypisanie poszczególnym kryteriom wagi w odpowiednim czasie, umożliwiającym oferentom wzięcie ich pod uwagę podczas przygotowywania swoich ofert. Inaczej niż w prawie polskim, podmioty zamawiające mogą odstąpić od określenia wagi kryteriów udzielania zamówienia w należycie uzasadnionych przypadkach, których przyczyny muszą być w stanie uzasadnić, gdy takiej wagi kryteriów nie można ustalić z góry, w szczególności ze względu na złożoność zamówienia. W takich przypadkach muszą określić kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

Jeżeli podmioty zamawiające udzielają zamówienia na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, wówczas powinny one dokonać oceny ofert w celu wyłonienia oferty prezentującej najlepszą relację wartości do ceny. W tym celu powinny one określić kryteria ekonomiczne i jakościowe, które łącznie muszą umożliwić wyłonienie najkorzystniejszej ekonomicznie oferty dla podmiotu zamawiającego. Określenie powyższych kryteriów uzależnione jest od przedmiotu zamówienia, gdyż muszą one umożliwić ocenę poziomu wykonania przedstawionego w każdej ofercie w świetle przedmiotu zamówienia, zdefiniowanego w specyfikacjach technicznych, oraz ocenę relacji jakości w stosunku do ceny każdej z ofert. W celu zagwarantowania równego traktowania kryteria udzielenia zamówienia powinny umożliwiać porównanie i obiektywną ocenę ofert. Jeżeli warunki te zostaną spełnione, ekonomiczne i jakościowe kryteria udzielania zamówień, takie jak spełnienie wymagań dotyczących środowiska, mogą umożliwić podmiotowi zamawiającemu zaspokojenie potrzeb danych odbiorców publicznych określonych w specyfikacjach zamówienia. Na tych samych warunkach podmiot zamawiający może stosować kryteria mające na celu spełnienie wymagań społecznych, w szczególności dla zaspokojenia potrzeb – określonych w specyfikacjach zamówienia – grup ludzi znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji, do których należą odbiorcy robót budowlanych, dostaw lub usług stanowiących przedmiot zamówienia.

(56) Kryteria udzielania zamówień nie mogą wpływać na zastosowanie krajowych regulacji dotyczących wynagrodzenia za określone usługi, takie jak usługi świadczone przez architektów, inżynierów lub prawników.

3. **Artykuł 47 Dyrektywy 2009/81/WE⁶ (dyrektywa obronna)** stanowi, że kryteriami na podstawie których instytucje zamawiające udzielają zamówień są:
- a) w przypadku gdy zamówienia udziela się na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego, różnych kryteriów odnoszących się do danego zamówienia, przykładowo: jakości, ceny, wartości technicznej, właściwości funk-

⁶ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE

cjonalnych, aspektów środowiskowych, kosztów użytkowania, kosztów cyklu życia, rentowności, serwisu posprzedażnego i pomocy technicznej, terminu dostarczenia oraz czasu dostarczenia lub realizacji, bezpieczeństwa dostaw, interoperacyjności oraz właściwości operacyjnych; lub b) najniższej ceny.

Institucja zamawiająca/podmiot zamawiający określa w dokumentacji zamówienia (ogłoszeniach o zamówieniu, specyfikacji warunków zamówienia, dokumentach opisowych lub dokumentach dodatkowych) wagę przypisaną każdemu z kryteriów wybranych w celu ustalenia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie.

Wagi te mogą być wyrażone za pomocą przedziału z odpowiednią rozpiętością maksymalną.

Motyw 69 i 70

(69) Zamówienia powinny być udzielane na podstawie obiektywnych kryteriów, zapewniających zgodność z zasadami przejrzystości, niedyskryminacji, równego traktowania oraz gwarantujących, że oferty są oceniane w warunkach efektywnej konkurencji. W rezultacie należy dopuścić stosowanie tylko dwóch kryteriów udzielania zamówień, mianowicie „najniższej ceny” i „oferty najkorzystniejszej ekonomicznie”.

(70) Aby zapewnić przestrzeganie zasady równego traktowania przy udzielaniu zamówień, należy wprowadzić ustanowiony w orzecznictwie obowiązek zapewnienia niezbędnej przejrzystości, umożliwiającą uzyskanie przez wszystkich oferentów wiarygodnych informacji na temat kryteriów i rozwiązań, które będą stosowane w celu wyłonienia oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Obowiązkiem instytucji/podmiotów zamawiających jest więc określenie kryteriów udzielania zamówień wraz z przypisaną poszczególnym kryteriom wagą w odpowiednim czasie umożliwiającym kandydatom wzięcie ich pod uwagę podczas sporządzania ofert. Odmiennie niż w prawie krajowym, instytucje/podmioty zamawiające mogą odstąpić od określenia wagi kryteriów udzielania zamówień w należycie uzasadnionych przypadkach, których występowanie muszą być w stanie umotywować, jeżeli wagi takiej nie można ustalić z góry, w szczególności ze względu na złożoność zamówienia. W takich przypadkach muszą one wskazać kryteria w kolejności od najważniejszego do najmniej ważnego.

(71) W przypadku gdy instytucje/podmioty zamawiające udzielają zamówienia na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, dokonują one oceny ofert w celu wyłonienia oferty prezentującej najlepszą relację jakości do ceny. W tym celu określają one kryteria ekonomiczne i jakościowe, które, potraktowane łącznie, muszą umożliwić wyłonienie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie dla instytucji zamawiającej/podmiotu zamawiającego. Określenie tych kryteriów uzależnione jest od przedmiotu zamówienia, gdyż muszą one umożliwić ocenę poziomu wykonania przedstawionego w każdej ofercie w świetle przedmiotu zamówienia, zdefiniowanego w specyfikacjach technicznych, oraz ocenę relacji jakości do ceny każdej z ofert.

Wszystkie wymienione wyżej kryteria oceny ofert mają charakter przykładowy. Oznacza to, że brak jest przeszkód, by stosować np. do udzielania tzw. zamówienia klasycznego kryteria określone dyrektywą obronną bądź sektorową.

2. Orzecznictwo w zakresie pozacenowych kryteriów oceny ofert

2.1. Orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczące kryteriów oceny ofert

Wybrane tezy

2.1.1. Orzeczenie Trybunału z dnia 28 marca 1985 r. (C – 274/83)

Nieprawidłowy jest argument Rządu Włoskiego, że kryterium udzielenia zamówienia osobie składającej „ofertę, która jest równa lub najbliższa średniej cenie”, służy ustaleniu „najbardziej korzystnej ekonomicznie oferty” w rozumieniu art. 29 dyrektywy. W celu wyłonienia najbardziej korzystnej ekonomicznie oferty podmiot podejmujący decyzję musi mieć swobodę działania, gdy podejmuje decyzję na podstawie kryteriów jakościowych i ilościowych, które zmieniają się zależnie od zamówienia, a zatem nie może polegać wyłącznie na ilościowym kryterium średniej ceny⁷.

2.1.2. Orzeczenie Trybunału z dnia 20 września 1988 r. (C-31/87) „Beentjes”

Kryterium „najbardziej odpowiedniej oferty”, zgodnie z jego określeniem w prawodawstwie krajowym, może pozostawać w zgodzie z dyrektywą, jeśli odzwierciedla ono swobodę decyzji organów udzielających zamówienia, w zakresie określenia oferty najbardziej korzystnej pod względem ekonomicznym na podstawie obiektywnych kryteriów, a tym samym nie uwzględnia elementów arbitralnego wyboru. Z art. 29 ust. 1 i 2 dyrektywy wynika, że w sytuacji, gdy zamawiający nie przyjmują najniższej ceny jako jedyne kryterium udzielenia zamówienia, ale biorą pod uwagę różne kryteria mające na celu udzielenie zamówienia wykonawcy składającemu ofertę najbardziej korzystną ekonomicznie, są oni zobowiązani określić te kryteria w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach przetargowych⁸.

2.1.3. Wyrok Trybunału z dnia 28 marca 1995 r. (C-324/93) „Diamorfina”

Dyrektywę 77/62 koordynującą procedury udzielania zamówień publicznych na dostawy, ze zmianami wprowadzonymi przez Dyrektywę 88/295, należy interpretować jako zezwalającą określonym w niej organom, które pragną pozyskać lek odurzający dla celów medycznych, w tym przypadku diamorfina, na udzielanie zamówień w oparciu o kryterium zdolności wykonawcy do zapewnienia niezawodnych i ciągłych dostaw dla państwa członkowskiego, którego sprawa dotyczy. Pod warunkiem, że zostanie wyraźnie określona jako warunek udzielenia zamówienia, pewność dostaw jest jednym z kryteriów jakie można brać pod uwagę na mocy art. 25 dyrektywy w celu określenia najbardziej korzystnej ekonomicznie oferty na dostawy produktu określonym podmiotom.

⁷ Wyrok dostępny na stronie internetowej www.uzp.gov.pl

⁸ j.w.

2.1.4. Wyrok Trybunału z dnia 18 października 2001 r. (C-19/00)

Irlandzki Sąd Najwyższy wystąpił do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z następującym pytaniem:

Czy zamawiający, udzielając zamówienia zgodnie z dyrektywą 71/305, gdzie jako kryterium wyboru oferty wskazał „cenę uznaną za najkorzystniejszą w odniesieniu do kosztów i wartości technicznej”, w sytuacji, gdy złożone oferty są równoważne pod względem technicznym (a różnice cenowe pomiędzy nimi nie są znaczne), jest zobowiązany do wybrania oferty z najniższą ceną ofertową, czy też może wybrać ofertę drugą pod względem ceny, w odniesieniu do której jednak profesjonalny konsultant stwierdza, że najprawdopodobniej będzie tańsza w realizacji niż oferta z podaną najniższą ceną?

Spór pomiędzy stronami dotyczy zatem tego, czy cena będąca podstawą wyboru to cena końcowa podana w ofercie, czy też realna cena wykonania umowy.

Trybunał nie odnosił się do konkretnego sporu, przedstawił natomiast rozwiązania dotyczące interpretacji przedmiotowego przepisu dyrektywy.

Celem koordynacji na poziomie prawa europejskiego procedur udzielania zamówień publicznych jest zniesienie barier dla swobodnego przepływu towarów i usług pomiędzy krajami członkowskimi i ochrona interesów tych przedsiębiorców, którzy chcą oferować swoje produkty w innych krajach Wspólnoty. Jak to sformułował w swojej opinii w tej sprawie rzecznik generalny: Głównym celem regulacji procedur udzielania zamówień publicznych jest zagwarantowanie, by środki publiczne były wydatkowane w sposób uczciwy i efektywny, na podstawie poważnej oceny, bez faworyzowania kogokolwiek czy udzielania zamówień na zasadzie „coś za coś” (quid pro quo) czy to ze względów politycznych, czy finansowych. Warunkiem realizacji tego celu jest zasada równego traktowania oferentów, która jest kamieniem węgielnym dyrektyw. Zasada ta wymaga m.in., by oferenci byli traktowani jednakowo zarówno na etapie sporządzania, jak i oceny ich ofert.

Kryteria oceny ofert podane w dyrektywie nie stanowią zamkniętego i wyczerpującego katalogu. Dyrektywa pozostawia zamawiającemu swobodę wyboru kryteriów oceny ofert, pod warunkiem że służyć one będą rzeczywiście identyfikacji oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Dodatkowo, kryterium oceny ofert nie może pozostawiać zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru. Natomiast, odnosząc się do konkretów niniejszej sprawy, Trybunał stwierdził, że sama okoliczność, iż kryterium oceny odnosi się do elementu faktycznego, który precyzyjnie będzie znany dopiero po zakończeniu realizacji umowy (a nie w chwili wyboru oferty), nie może być uznana za równoznaczną z przyznaniem zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru. Oczywiście możliwość zastosowania takiego kryterium zależy od tego, czy odpowiednio wcześniej (w ogłoszeniu i w dokumentacji przetargowej) było podane do wiadomości uczestnikom postępowania w taki sposób, aby każdy poprawnie/należycie poinformowany oferent, który dołoży należytej staranności, mógł interpretować je w jednakowy sposób.

Postulat przejrzystości wymaga również, by sam zamawiający w toku całej procedury interpretował kryteria oceny ofert w taki sam sposób. Odwołanie się do opinii konsultanta na temat okoliczności faktycznych, które dokładnie znane będą dopiero w przyszłości (faktyczna cena realizacji umowy), jest zdaniem Trybunału, co do zasady zgodne z postulatem przejrzystości.

W oparciu o powyższe rozważania Trybunał wydał następującą opinię:

Art. 29 ust. 1 i 2 dyrektywy 71/305 musi być rozumiany w ten sposób, że nie zabrania zamawiającemu (który zastosował kryterium wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie) wybrania oferty, która, w opinii eksperta, będzie najtańsza w realizacji (cena wykonawcza będzie najniższa), przy założeniu, że spełnione

są podstawowe warunki równego traktowania oferentów, przejrzystości i obiektywności postępowania, a w szczególności, że:

- to kryterium oceny zostało jednoznacznie określone w ogłoszeniu o przetargu i/lub dokumentacji przetargowej,
- opinia eksperta spełnia wymogi profesjonalizmu i bierze pod uwagę wszystkie istotne elementy ofert.⁹

2.1.5. Wyrok Trybunału z dnia 17 września 2002 r. (C-513/99) *Concorcia Bas*

Kryteria wymienione w dyrektywie nie stanowią zamkniętego katalogu. Jest to tylko lista przykładowa. Nie wszystkie kryteria służące do wyboru oferty najkorzystniejszej muszą mieć charakter czysto ekonomiczny. Sama dyrektywa wprost wymienia estetykę, czyli kryterium, które z całą pewnością nie jest natury czysto ekonomicznej. Nie można wykluczyć a priori, że zamawiający, dokonując wyboru najlepszej oferty będzie brał pod uwagę również inne istotne czynniki, niekoniecznie o charakterze czysto ekonomicznym.

Jak wynika z Traktatu (po zmianach wprowadzonych w Maastricht i Amsterdamie), obowiązkiem Unii i jej państw członkowskich jest uwzględnienie polityki proekologicznej. Zatem, konkluduje ETS, art. 36 (1) dyrektywy 92/50 nie zabrania stosowania kryteriów odnoszących się do ochrony środowiska przy wyborze oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Nie znaczy to jednak, że uwzględnione może być dowolne kryterium proekologiczne. Wybór podlega pewnym ograniczeniom.

Po pierwsze, kryterium musi być związane z przedmiotem zamówienia. Celem stosowania kryterium oceny ofert jest wybór oferty najkorzystniejszej, zatem wszystkie kryteria muszą być nakierowane na identyfikację tej oferty, która jest najlepsza.

Po drugie, wybierając najkorzystniejszą ofertę, zamawiający musi opierać swoją decyzję na obiektywnych przesłankach. Niedozwolone byłoby takie kryterium, które dawałoby zamawiającemu nieograniczoną swobodę (arbitralnego) wyboru.

Po trzecie, kryteria oceny ofert muszą być stosowane zgodnie z wymogami procedury udzielania zamówienia określonej w dyrektywie. Znaczy to w szczególności, że powinny być podane zawczasu do wiadomości potencjalnym oferentem w ogłoszeniu i w dokumentach przetargowych, tak żeby wszyscy oferenci byli ich świadomi podczas przygotowywania swoich ofert.

Po czwarte wreszcie, kryteria oceny ofert muszą być zgodne z podstawowymi zasadami prawa wspólnotowego, w szczególności z zasadą swobody świadczenia usług i z zasadą niedyskryminacji¹⁰.

2.1.6. Wyrok Trybunału z dnia 4 grudnia 2003 r. (C-448/01)

Kryteria oceny ofert wymienione w dyrektywach mają wyłącznie charakter przykładowy, zamawiający może przyjąć również inne kryteria dla wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie. Przyjęte kryteria powinny gwarantować przejrzystość i obiektywność procedury udzielania zamówienia, oraz powinny gwarantować zasadę równego traktowania; Zamawiający dysponuje nie tylko swobodą określenia kryteriów oceny ofert, lecz również swobodą określenia ich wagi (znaczenia), pod warunkiem, że wagi przypisane poszczególnym kryteriom służą identyfikacji (wyborowi) oferty najkorzystniejszej w świetle przyjętych kryteriów. Odnośnie każdego kryterium zamawiający musi określić (i podać do wiadomości oferentom w dokumentacji przetargowej) w jaki sposób będzie weryfikował prawdziwość informacji zawartych w ofercie w tym zakresie przy-

⁹ Zob. M. Lemke, D. Piasta, *Analiza Orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczącego zamówień publicznych w okresie od 1999 do 2005 r.*, UZP, Warszawa 2006 r.

¹⁰ Wyrok dostępny na stronie internetowej www.uzp.gov.pl

jęte kryteria powinny gwarantować przejrzystość i obiektywność procedury udzielania zamówienia oraz zasadą równego traktowania (powinny być stosowane jednakowo do wszystkich oferentów); A zatem:

- przyjęte kryteria nie mogą ograniczać konkurencji i wprowadzać nieuzasadnionych preferencji dla określonych grup dostawców (np. dla dużych firm);
- przyjęte przez zamawiającego kryteria nie muszą koniecznie odnosić się wyłącznie do bezpośrednio ekonomicznie wymiernych (finansowych) aspektów ofert, pod warunkiem jednak, że:
 - są związane z przedmiotem zamówienia,
 - nie przyznają zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru oferty (nie zakładają arbitralnego wyboru),
 - są wskazane w dokumentacji przetargowej i w ogłoszeniu o przetargu,
 - są zgodne z całością prawa europejskiego, w szczególności z zasadą niedyskryminacji;
- zamawiający dysponuje nie tylko swobodą określenia kryteriów oceny ofert, lecz również swobodą określenia ich wagi (znaczenia), pod warunkiem że wagi przypisane poszczególnym kryteriom służą identyfikacji (wyborowi) oferty najkorzystniejszej w świetle przyjętych kryteriów;
- odnośnie do każdego kryterium zamawiający musi określić (i podać do wiadomości oferentom w dokumentacji przetargowej), w jaki sposób będzie weryfikował prawdziwość informacji zawartych w ofercie, inaczej mówiąc – odnośnie do każdego wprowadzonego kryterium zamawiający musi być w stanie i musi mieć zamiar sprawdzać, na ile poszczególne oferty rzeczywiście spełniają wymagania, do których odnosi się dane kryterium (na ile oferty są wiarygodne pod tym względem);
- każde kryterium (i opis jego stosowania) musi być sformułowane jednoznacznie i precyzyjnie, tak żeby każdy poprawnie/należycie poinformowany oferent, który dołoży należytej staranności, mógł interpretować je w jednakowy sposób;
- każde kryterium oceny ofert musi odnosić się do danego przedmiotu zamówienia (być z nim związane);
- kryteria oceny ofert nie podlegają zmianie w toku postępowania, przez cały czas trwania procedury powinny być interpretowane przez zamawiającego w jednakowy sposób.

Jeżeli w toku procedury odwoławczej któreś z kryteriów zostaje uchylone jako bezprawne, to złożone oferty nie mogą być oceniane tylko pod względem pozostałych kryteriów i wtedy całość procedury musi być unieważniona.¹¹

2.1.7. Wyrok Trybunału z dnia 7 października 2004 r. (C-247/02)

Zasada równego traktowania różnych usługodawców, przewidziana w art. 3 ust. 2 dyrektywy 92/50 odnoszącej się do koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi i zasada przejrzystości, która z niego wynika, stawiają wymóg, aby zarówno przedmiot, jak i kryteria udzielenia zamówienia były jasno określone. Wymóg taki obowiązuje, gdy zarówno przedmiot zamówienia, jak i ustalone kryteria jego udzielenia powinny być brane pod uwagę jako istotne elementy w celu określenia, która z procedur przewidzianych w dyrektywie powinna zostać zastosowana i w celu oceny, czy wymogi ustalone dla każdej procedury są przestrzegane.

Sprzeczne z dyrektywą są przepisy krajowe, które w sposób abstrakcyjny i generalny nakładają na instytucje zamawiające obowiązek stosowania wyłącznie jednego kryterium, jakim jest kryterium najniższej ceny.

¹¹ M. Lemke, D. Piasta, *Analiza Orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości dotyczącego zamówień publicznych w okresie od 1999 do 2005 r.*, UZP, Warszawa 2006 r.

Przepis art. 30 ust. 1 dyrektywy Rady 93/37 dotyczącej koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane powinien być interpretowany w ten sposób, iż sprzeciwia się on przepisom krajowym, które w sposób abstrakcyjny i generalny nakładają na instytucje zamawiające obowiązek stosowania wyłącznie jednego kryterium, jakim jest kryterium najniższej ceny, przy udzielaniu zamówienia publicznego na roboty budowlane w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego. W istocie tego typu przepisy pozbawiają instytucje zamawiające możliwości wzięcia pod uwagę charakteru i cech szczególnych danych zamówień w sposób indywidualny oraz ustanowienia dla każdego z nich kryterium najważniejszego dla zapewnienia wolnej konkurencji i zagwarantowania w ten sposób wyboru najlepszej oferty.¹²

2.1.8. Wyrok Trybunału z dnia 27 października 2005 r. (C-234/03)

Art. 49 WE sprzeciwia się temu, aby instytucja zamawiająca zawarła w dokumentacji zamówienia na świadczenie usług zdrowotnych terapii oddechowej w miejscu zamieszkania i innych wspomagających technik oddechowych, po pierwsze, przesłanki dopuszczenia, która zobowiązuje przedsiębiorstwo oferenta do posiadania w chwili składania oferty biura dostępnego dla klientów w stolicy prowincji, w której mają być świadczone te usługi, i po drugie, kryteriów oceny ofert, które uwzględniają, poprzez przyznanie dodatkowych punktów, istnienie w chwili złożenia oferty zakładów produkcyjnych produkujących tlen, uzdatniających i napełniających butle tlenem, usytuowanych w odległości mniejszej niż 1000 km od tej prowincji lub biur dostępnych dla klientów w innych miejscowościach tam określonych, oraz temu, aby w przypadku równej ilości punktów pomiędzy kilkoma ofertami, i które w przypadku otrzymania równej ilości punktów przez więcej ofert faworyzują przedsiębiorstwo, które wcześniej świadczyło daną usługę, w zakresie, w jakim kryteria te stosowane są w sposób dyskryminujący, nie są uzasadnione względami interesu publicznego, nie są odpowiednie dla zagwarantowania realizacji celu, któremu służą lub wykraczają poza to, co jest konieczne dla jego osiągnięcia, które to okoliczności powinny zostać zbadane przez sąd krajowy. Dyskryminujące jest ustalenie kryteriów oceny ofert, które uwzględniają, poprzez przyznanie dodatkowych punktów, istnienie w chwili złożenia oferty zakładów produkcyjnych produkujących tlen, uzdatniających i napełniających butle tlenem, usytuowanych w odległości mniejszej niż 1000 km od prowincji oraz aby w przypadku równej ilości punktów przez kilka ofert faworyzować przedsiębiorstwo, które wcześniej świadczyło takie usługi.¹³

2.1.9. Wyrok Trybunału z dnia 24 listopada 2005 r. (C-331/04) „Viaggi do Maio Snc”

Określone przez instytucję zamawiającą kryteria udzielenia zamówienia powinny być związane z przedmiotem zamówienia, nie mogą nadawać zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru, powinny być wyraźnie wymienione w specyfikacji lub w ogłoszeniu o zamówieniu oraz być zgodne w szczególności z podstawowymi zasadami równego traktowania, niedyskryminacji oraz przejrzystości (pkt 21).

Prawo wspólnotowe nie stoi na przeszkodzie temu, by komisja przetargowa przypisała konkretną wagę ustalonym wcześniej poszczególnym podpunktom kryterium oceny, rozdzielając pomiędzy nieokreśloną przez instytucję zamawiającą w specyfikacji lub ogłoszeniu o zamówieniu liczbę punktów dla tego kryterium, pod warunkiem, że decyzyja taka:

- nie zmienia określonych w specyfikacji lub ogłoszeniu o zamówieniu kryteriów udzielenia zamówienia;

¹² Ibidem.

¹³ Wyrok dostępny na stronie internetowej www.uzp.gov.pl

- nie zawiera informacji, które jeżeli byłyby znane na etapie przygotowywania ofert mogłyby mieć na nie wpływ;
- nie została wydana z uwzględnieniem okoliczności, które mogłyby skutkować dyskryminacją jednego z oferentów¹⁴.

2.1.10. Wyrok Trybunału z dnia 24 stycznia 2008 r. (C-532)

W 2004 r. rada gminy Alexandroupolis ogłosiła przetarg na wykonanie projektu dotyczącego katastru, zagospodarowania przestrzennego i wdrożenia dla dzielnicy Palagia, stanowiącej część tej gminy, której liczba mieszkańców wynosiła poniżej 2000. Na projekt ten przeznaczono budżet wynoszący 461 737 EUR.

W ogłoszeniu o zamówieniu jako kryteria udzielenia zamówienia, według pierwszeństwa, wymieniono po pierwsze, udowodnione doświadczenie eksperckie nabyte w zakresie podobnych projektów przeprowadzonych w ciągu ostatnich trzech lat, po drugie, personel i wyposażenie biura, oraz po trzecie, zdolność do wykonania projektu w danym terminie w związku ze zobowiązaniami biura i potencjałem personelu (pkt 9, 10).

W celu przeprowadzenia oceny ofert komisja ds. przetargów Dimos Alexandroupolis (zwana dalej „komisją przetargową”) ustanowiła, w trakcie procedury oceny, współczynniki wagi i podkryteria w zakresie określonych w ogłoszeniu o zamówieniu kryteriów udzielenia zamówienia (pkt 12).

Jako „kryteria udzielenia zamówienia” są więc wykluczone kryteria, które nie mają na celu wyłonienia najkorzystniejszej ekonomicznie oferty, lecz są związane zasadniczo z oceną odpowiedności oferentów w zakresie wykonania danego zamówienia (pkt 30).

W postępowaniu przed sądem krajowym kryteria przyjęte przez instytucję zamawiającą jako „kryteria udzielenia zamówienia” dotyczą jednak w głównej mierze doświadczenia, kwalifikacji i środków zapewniających właściwe wykonanie zamówienia.

Chodzi tu o kryteria dotyczące odpowiedności oferentów w zakresie wykonania tego zamówienia, niemające w związku z tym charakteru „kryteriów udzielenia zamówienia” w rozumieniu art. 36 ust. 1 dyrektywy 92/50 (pkt 31).

Należy zatem stwierdzić, że art. 23 ust. 1, art. 32 i 36 ust. 1 dyrektywy 92/50 stoją na przeszkodzie temu, by w ramach postępowania przetargowego instytucja zamawiająca brała pod uwagę doświadczenie oferentów, ich personel i wyposażenie oraz ich zdolność do wykonania zamówienia w przewidzianym terminie, nie jako „kryteria wyboru jakościowego”, lecz jako „kryteria udzielenia zamówienia” (pkt 32).

W przedmiocie ustalenia w późniejszym terminie współczynników wagi i podkryteriów w zakresie określonych w specyfikacji lub w ogłoszeniu o zamówieniu kryteriów udzielenia zamówienia

W tym względzie przypomnieć należy, że art. 3 ust. 2 dyrektywy 92/50 zobowiązuje instytucje zamawiające do zapewnienia, aby nie istniała dyskryminacja między różnymi usługodawcami.

Artykuł 36 ust. 2 dyrektywy Rady 92/50/EWG z dnia 18 czerwca 1992 r. odnoszącej się do koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na usługi, zmienionej przez dyrektywę 97/52/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 października 1997 r., w związku z zasadą równego traktowania podmiotów gospodarczych i wynikającym z niej obowiązkiem przejrzystości stoi na przeszkodzie temu, by w ramach postępowania przetargowego instytucja zamawiająca ustalała w terminie późniejszym współczynniki wagi i podkryteria w zakresie określonych w specyfikacji lub ogłoszeniu o zamówieniu kryteriów udzielenia zamówienia.¹⁵

¹⁴ Wyrok dostępny na stronie curia.europa.eu

¹⁵ Wyrok dostępny na stronie internetowej www.uzp.gov.pl

2.2. Kryteria oceny ofert w orzeczeniach KRAJOWEJ IZBY ODWOŁAWCZEJ i SĄDÓW OKRĘGOWYCH

Tezy z wybranych orzeczeń

2.2.1. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 8.02.2008 r. (sygn. akt: KIO/UZP 36/08)

Za niedopuszczalną należy uznać możliwość przewidzianą przez zamawiającego zaoferowania urządzeń nie spełniających wymogów wskazanych w SIWZ, a tym samym wprowadzenie punktów ujemnych. Zamawiający powinien wymagać zaoferowania urządzeń o parametrach zgodnych z minimalnymi wymogami zawartymi w specyfikacji i ewentualnie wskazać na możliwość przyznania punktów dodatkowych za określone lepsze funkcjonalności sprzętu. W przypadku zaoferowania urządzeń o parametrach niezgodnych z wymogami postawionymi przez zamawiającego, oferta takiego wykonawcy, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 2 pzp, podlega odrzuceniu. Przy obecnym sposobie oceny w skrajnym przypadku wykonawcy mogliby zaoferować i urządzenia nie spełniające wszystkich parametrów technicznych wskazanych przez zamawiającego, a ten musiałby wybrać jako najkorzystniejszą ofertę z najmniejszą liczbą punktów ujemnych.

2.2.2. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 4.06.2008 r. (sygn. akt: KIO/UZP 483/08)

Nawet jeśli przyjąć, że co do zasady, nie można wykluczyć możliwości dokonywania doprecyzowania kryteriów oceny ofert, to nie jest możliwe dokonanie takiego uściślenia po upływie terminu składania ofert, gdyż godzi to w podstawowe zasady prowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego określone w art. 7 Pzp.

2.2.3. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 5 grudnia 2008 r. (sygn. akt: KIO/UZP 1362/08)

Kryteria mają być związane z przedmiotem zamówienia, nie mogą przyznawać zamawiającemu nieograniczonej swobody wyboru oferty (wybór arbitralny jest zakazany), mają być wskazane w dokumentacji przetargowej i ogłoszeniu o przetargu oraz muszą być zgodne z całością prawa europejskiego, w szczególności z zasadą niedyskryminacji.

2.2.4. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 3.04.2009 r. (sygn. akt: KIO/UZP 368/09)

Kształtowanie poszczególnych kryteriów oceny ofert nie jest działaniem dowolnym, a ich kształt musi mieć swoje uzasadnienie w istniejących potrzebach jednostki zamawiającej. Zamawiający uprawniony jest do prowadzenia postępowania (w tym ustalania kryteriów oceny ofert), w wyniku którego nabędzie najbardziej użyteczny z jego punktu widzenia przedmiot, przy czym ocena tej użyteczności zawsze będzie miała charakter subiektywny, bo odnoszony do sytuacji i potrzeb konkretnego podmiotu.

2.2.5. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 27.04.2009 r. (sygn. akt: KIO/UZP 474/09)

Niedopuszczalne jest zastrzeżenie sobie przez zamawiającego możliwości dokonywania zupełnie arbitralnych ocen składanych ofert, przy niedookreślonych i nieostrych kryteriach jakościowych zgodności z wymaganiami SIWZ, podejmowanych w wyniku tajnych eksperymentów, do których wyników, metodologii czy warunków przeprowadzenia wykonawcy w żaden sposób się będą mogli się odnieść.

2.2.6. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 12.04.2010 r. (sygn. akt: KIO/UZP 361/10)

Gdy kryterium oceny ofert – termin dostawy nie jest ograniczany do niezbędnego, zdaniem zamawiającego, minimum, a jedynie wprowadza się kryteria oceny ofert, które jednoznacznie preferują wykonawców, którzy skrócony termin mogą zaoferować, tzn. dopuszczając, iż wykonawcy oferujący minimalny termin wykonania zamówienia właściwie niezależnie od wysokości zaoferowanej ceny zamówienie uzyskają – postanowienia tego typu należy uznać za dyskryminujące część wykonawców obecnych na rynku w sposób nieuzasadniony potrzebami zamawiającego.

2.2.7. Wyrok Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 15.07.2010 r. (sygn. akt: KIO/UZP 1327/10)

Izba nie kwestionuje prawa Zamawiającego do ustalenia takich kryteriów oceny ofert, które są niezbędne do dokonania wyboru oferty w największym stopniu spełniającej jego oczekiwania. Takie uprawnienie Zamawiającego wynika z art. 91 ust. 2 ustawy Pzp, który – nie określając zamkniętego katalogu kryteriów, jakimi można się kierować przy wyborze oferty – zezwala na ich dowolne ustalenie, pod warunkiem, że dotyczyć będą przedmiotu zamówienia oraz z ograniczeniem dotyczącym kryteriów podmiotowych (art. 92 ust. 3 ustawy Pzp). Jednakże w kontekście zasady uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców swoboda ustalania kryteriów oceny ofert doznaje dalszych ograniczeń. Zasada powyższa wyraża się bowiem m.in. w obowiązku jednakowego traktowania wszystkich wykonawców (a więc również oceny ich ofert wg tych samych zasad) oraz prowadzenia postępowania w sposób pozwalający na zweryfikowanie prawidłowości postępowania zamawiającego, w tym w zakresie oceny ofert. Ocena ofert w zgodzie z powyższą zasadą może być dokonana tylko przy użyciu jasno opisanych, mierzalnych kryteriów oraz dokładnie określonego sposobu ich stosowania, ograniczającego do minimum wpływ subiektywnych odczuć i preferencji osób dokonujących oceny, a informacje o sposobie oceny muszą być podane do wiadomości wykonawców, ponieważ są dla nich wskazówką, czego oczekuje zamawiający, jak przygotować ofertę i według jakich zasad oferta ta będzie oceniana. Szczególnej precyzji wymagają kryteria trudno mierzalne, stwarzające ryzyko dowolności oceny, takie jak estetyka, jakość, funkcjonalność, itp. Jeśli Zamawiający decyduje się na ich stosowanie, ma obowiązek wskazać w SIWZ szczegółowy opis sposobu ich zastosowania, tj. podać, co będzie brał pod uwagę przy ocenie ofert i jak będzie dokonywał punktacji. Jak stwierdził Sąd Okręgowy w Warszawie, w wyroku z dnia 18 marca 2004 r. (V Ca 264/04), kryteria oceny ofert powinny być wyraźnie określone w specyfikacji w sposób umożliwiający późniejszą weryfikację prawidłowości oceny ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty. Zdaniem Sądu, konsekwencją nieprecyzyjnego zdefiniowania kryteriów jest konieczność ich doprecyzowania przez komisję przetargową, co jest równoznaczne ze zmianą kryteriów w trakcie postępowania. Również w orzecznictwie Krajowej Izby Odwoławczej wskazuje się na konieczność jak najbardziej precyzyjnego sformułowania zasad oceny ofert, w sposób umożliwiający ich obiektywne stosowanie, jednakowo wobec wszystkich wykonawców (m.in. KIO/UZP619/08).

2.2.8. Postanowienie SO w Rzeszowie z 26.11.2004 r., VI Ga 107/04

Zapłata wierzytelnościami [w formie kompensaty lub cesji zadłużenia wobec zamawiającego], bez wątpienia korzystna dla zamawiającego nie może być traktowana jako kryterium [oceny ofert] dotyczące przedmiotu zamówienia – nie daje podstawy do tak rozszerzającej wykładni tego pojęcia jaką zaprezentował w skardze zamawiający. Ta interpretacja pozwalałaby właściwie na zastosowanie nieograniczonego spektrum kryteriów (poza odnoszącymi się do właściwości wykonawcy), co naruszyłoby uprawnienie uczestników do równego traktowania i oceny składanych przez nich ofert.

2.2.9. Wyrok SO w Łomży z 26.04.2007 r., I Ca 88/07

Kryterium obligatoryjnym [oceny ofert] jest cena. Natomiast pozostałe kryteria są wymienione przykładowo i nie jest to katalog zamknięty. (...) W związku z tym zamawiający miał prawo określić dodatkowe kryterium oceny ofert w formie „warunki spłaty – kryterium oprocentowania”. Kryterium to niewątpliwie, jak zauważył słusznie ZA, wiąże się z ceną, którą zapłaci zamawiający. Kryterium to odnosi się do przedmiotu zamówienia albowiem jak wynika z treści art. 86 ust. 4 Pzp, po otwarciu ofert podaje się nazwę (firmy) oraz adresy wykonawców, a także informacje dotyczące ceny, terminu wykonania, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach. Zatem warunki płatności do których odnosi się określone kryterium, mają duże znaczenie jako wyznacznik atrakcyjności oferty, szczególnie wtedy, gdy zamawiający mają problem z płynnością finansową.

2.2.10. Wyrok SO w Gdańsku z 6 maja 2009 r. (sygn. akt: XII Ga 143/09)¹⁶

W doktrynie uznaje się, iż zasada równego traktowania wykonawców oznacza jednakowe traktowanie wykonawców na każdym etapie postępowania bez stosowania przywilejów i środków dyskryminujących wykonawców ze względu na ich właściwości. Jej przestrzeganie polega na stosowaniu jednej miary do wszystkich wykonawców znajdujących się w tej samej lub podobnej sytuacji. Wskazywane warunki lub kryteria uczestnictwa w postępowaniu nie powinny więc preferować jedynie niektórych podmiotów. Wszyscy wykonawcy winni mieć zapewniony równy dostęp do istotnych dla postępowania informacji w jednakowym czasie, dokonywanie oceny warunków oraz oceny ofert winno następować według wcześniej sprecyzowanych i znanych wykonawcom kryteriów, na podstawie dokumentów przedłożonych we wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu i ofercie, nie zaś w oparciu o inną wiedzę zamawiającego. Zamawiający tylko wówczas działa w granicach uczciwej konkurencji, jeśli jego działania umożliwiają uczestnictwo w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nieograniczonej liczbie podmiotów zainteresowanych. Każde bowiem określenie warunków uczestnictwa w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w swej istocie stanowi już ograniczenie konkurencji. (...) Ograniczenie takie jest jednak dopuszczalne, o ile nie stanowi wskazanego wyżej czynu nieuczciwej konkurencji. Stwierdzić należy, iż przepisy pzp nie nakładają na zamawiającego obowiązku nabycia dostaw czy usług spośród oferowanych przez wszystkie podmioty występujące na rynku, a więc nawet te, które nie mogą wykazać się odpowiednim doświadczeniem w dostawach lub usługach odpowiadających rodzajowo przedmiotowi danego zamówienia. Na gruncie przepisów pzp oczywistym jednak jest, iż zamawiający określając warunki uczestnictwa w postępowaniu nie może czynić tego w taki sposób, aby umożliwić udział w postępowaniu jedynie konkretnemu wykonawcy lub wykonawcom konkretnego produktu, o ściśle oznaczonych przez zamawiającego parametrach. Jednocześnie za dozwolone należy uznać oznaczenie przedmiotu zamówienia poprzez określenie m.in. pewnych jego parametrów granicznych (minimalnych lub maksymalnych), o ile nie prowadzi to do wskazania na konkretny produkt lub wykonawcę.

2.2.11. Wyrok SO w Warszawie z dnia 30 września 2009 r. (sygn. akt: XXIII Ga 567/09)¹⁷

Celem demonstracji było sprawdzenie minimalnych wymogów zestawu narzędzi do kontroli oraz raportowania. Zamawiający wprost bowiem wskazał, iż demonstracja obejmuje działanie opracowanego zestawu narzędzi do kontroli i raportowania. O działaniu można natomiast mówić wtedy, gdy przedmiotowy zestaw narzędzi spełni cel, dla którego został stworzony, tzn. dokona kontroli poprawności produktów. Celem demonstracji było

¹⁶ Zamówienia publiczne w orzecznictwie, Zeszyt nr 6, str. 15, Warszawa 2010 r.

¹⁷ Ibidem, Zeszyt nr 6, str. 108, Warszawa 2010 r.

zatem zweryfikowanie, czy zadeklarowane przez Wykonawcę narzędzia wykonują kontrolę poprawnie, zgodnie z wymaganiami zawartymi w Warunkach technicznych, w przypadku zaś, gdy demonstrowana funkcjonalność działała błędnie, została zgodnie z zapisami w rozdziale XVIII pkt 6 SIWZ udokumentowana zrzutami ekranowymi, które stanowiły załącznik do raportu z demonstracji. Błędnie działająca funkcjonalność narzędzi do kontroli była podstawą do nieprzyznania punktów za powyższą funkcjonalność. Sposób przeprowadzenia demonstracji został szczegółowo opisany w powołanym postanowieniu SIWZ. W ocenie Sądu Okręgowego zapis w scenariuszu demonstracji dotyczący przyznania punktów według kryterium spełnia/nie spełnia potwierdza warunki zawarte w SIWZ, nie stanowi zaś zmiany tych warunków. Taki zapis zmieniałby warunki SIWZ, gdyby warunki SIWZ przewidywały inny sposób przyznawania punktów polegający np. na obniżaniu punktów w razie wadliwie działającej funkcjonalności. Zgodnie z zapisem ww. rozdziału każdy z Wykonawców miał otrzymać scenariusz demonstracji w dniu otwarcia ofert, jeśli natomiast którykolwiek z Wykonawców nie zgadzał się z powyższym trybem przeprowadzenia demonstracji, w szczególności z brakiem możliwości zapoznania się ze scenariuszami przed terminem złożenia oferty, miał możliwość wniesienia protestu w terminie ustawowym, jak również mógł zgłosić uwagi do samego scenariusza demonstracji. Wymagania zawarte w scenariuszu demonstracji były wybranymi wymaganiami z listy obligatoryjnych wymogów zestawu narzędzi do kontroli oraz raportowania wyników kontroli zawartych w Załączniku nr 7 do SIWZ, stąd twierdzenie, że są one niezgodne z treścią SIWZ, jest bezzasadne. W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowy scenariusz demonstracji był jedynie instrukcją postępowania mającą na celu ułatwienie oferentowi przeprowadzenia demonstracji w zakładanym przez Zamawiającego i określonym w rozdziale XVIII pkt 6 SIWZ czasie 4 godzin.

3. W jaki sposób stosować pozacenowe kryteria oceny ofert

Zastosowanie pozacenowych kryteriów oceny ofert nie znajduje z pewnością uzasadnienia przy udzielaniu zamówień na dobra standardowe lub takie, co do których zamawiający jest w stanie zarówno precyzyjnie sformułować oczekiwania jak i przewidzieć jakie świadczenie i produkty otrzyma w następstwie realizacji umowy. Tam, gdzie jest możliwy precyzyjny opis zamawianych dóbr, w szczególności jakość świadczenia wynika ze standardu nie ma potrzeby stosowania innych niż cena kryteriów oceny ofert. W innych sytuacjach stosowania wyłącznie kryterium cenowego, tam gdzie nie ma możliwości posłużenia się standardami i normami, bądź precyzyjnymi określeniami służącymi opisowi przedmiotu zamówienia, zamawiający musi liczyć się z uzyskaniem w następstwie udzielonego zamówienia dóbr, które odpowiadają postawionym przez niego wymaganiom jedynie w minimalnym, niezbędnym dla ustalenia zgodności z opisem w specyfikacji zakresie. Jeżeli zaś do tego opis przedmiotu zamówienia jest nieprzemysłany czy też zawiera niedokładności, zamawiający może uzyskać świadczenie, które mimo formalnej zgodności oferty z wymaganiami określonymi w specyfikacji, w żaden sposób nie spełnia jego oczekiwań albo spełnia je w taki sposób, że generuje to kolejne koszty związane z koniecznością nabycia dodatkowych świadczeń, a zatem stanowi inwestycję nieopłacalną.

Obok przemysłanego opisu przedmiotu zamówienia pozacenowe kryteria oceny ofert mogą stanowić narzędzie służące racjonalnemu wydatkowaniu pieniędzy poprzez zawieranie w następstwie przeprowadzenia procedury zamówienia publicznego korzystnych kontraktów. Należy jednak pamiętać, że kryteria oceny ofert nie mogą służyć zastąpieniu lub rozszerzeniu opisu przedmiotu zamówienia np. gdy zamawiający informację o interesującym go wyposażeniu budowanego obiektu umieszcza jedynie w ramach opisu kryterium oceny ofert nie zaś w specyfikacjach technicznych czy przedmiarze robót. Kryteria oceny ofert mogą być postrzegane natomiast jako rodzaj wsparcia dla tego opisu poprzez ustalenie obszarów szczególnego zainteresowania zamawiającego w ramach opisanego przedmiotu zamówienia poprzez przekazanie wykonawcy informacji, czym szczególnie jest zainteresowany zamawiający, a co za tym idzie – w jakim obszarze ofertowym będzie dopuszczona konkurencja.

W odniesieniu do ofert, zastosowanie określonych kryteriów oceny skutkuje koniecznością podania przez wykonawców także odpowiednich informacji o oferowanych dobrach, co oznacza czasem konieczność uszczegółowienia ofert w tych zakresach, które będą podlegały ocenie w ramach kryteriów oceny. Dla wykonawców dokładny opis kryteriów, którymi zamawiający będzie kierował się przy ocenie poszczególnych elementów ofert ma istotne znaczenie dla przygotowania ofert, gdyż pomaga uczynić je bardziej konkurencyjnymi w zakresie odpowiadającym szczególnym zainteresowaniom zamawiającego. Opis ten powinien dawać odpowiedź na pytanie: jak zamawiający będzie oceniał i czym będzie się kierował przy ocenie poszczególnych elementów zamówienia. Stąd też niezwykle istotne jest by, opis kryteriów był w miarę możliwości jednoznaczny i wyczerpujący, z podaniem jak będzie dokonywana ocena i za co będą przyznawane punkty. Nie powinny zatem mieć miejsca sytuacje, w których zamawiający w ramach opisu kryteriów oceny ofert stawia w istocie dodatkowe wymagania odnoszące się do przedmiotu zamówienia lub wymaga dostarczenia nowych, nie objętych opisem przedmiotu zamówienia elementów takich jak: opracowania, plany, rysunki czy koncepcje. Taka praktyka prowadzić może nawet do konieczności unieważnienia postępowania z powodu uzyskania przez zamawiającego ofert nieporównywalnych, jeżeli opis przedmiotu zamówienia oraz opis kryteriów oceny ofert będą niespójne i będą dawały podstawę do różnych interpretacji oczekiwań zamawiającego.

Dobór innych niż cena kryteriów oceny ofert będzie zawsze uzależniony od konkretnych warunków udzielenia zamówienia (np. jego specjalistycznego charakteru, elementów składowych, maksymalnego czasu przeznaczonego na realizację) i sytuacji zamawiającego (ciążących na nim zobowiązań, posiadanych lub spodziewanych środków finansowych przeznaczonych na realizację kontraktu, posiadania fachowych kadr lub możliwości wynajęcia specjalistów do oceny zaawansowanych technologicznie rozwiązań).

Warto przy tym zwrócić uwagę, że dobór określonych pozacenowych kryteriów oceny ofert pociągać będzie za sobą konieczność wskazania przez zamawiającego na sposób, w jaki będzie dokonywał on oceny ofert w ramach poszczególnych kryteriów, a co za tym idzie – powstanie konieczność wskazania wykonawcom, jakie dokumenty będą brane pod uwagę jako podstawa oceny lub inaczej – jakie informacje zawarte w ofercie będą służyły za podstawę dokonywanej oceny.

Należy zwrócić uwagę, że w ogłoszeniu o zamówieniu wymieniane są tylko z nazwy kryteria oceny ofert oraz ich wagi, natomiast szczegółowy opis tych kryteriów oraz sposobu oceny ofert z ich zastosowaniem jest elementem specyfikacji istotnych warunków zamówienia. To właśnie opis tego w jaki sposób i co zamawiający będzie punktował w ramach oceny ofert jest decydujący dla przeprowadzenia badania i skutecznej oceny ofert, z zastosowaniem wybranych kryteriów. Wskazanie przez zamawiającego jaki rodzaj dokumentów i konkretnie jakie dane zawarte w ofertach będą stanowiły przedmiot jego zainteresowania przy stosowaniu wybranego kryterium oceny ofert jest warunkiem koniecznym poprawnego przeprowadzenia postępowania w tym zakresie.

Przykładowo, zamawiający powinien wskazać, iż np. ocenę jakości materiału, z którego ma być wykonana zamawiana odzież będzie dokonywana na podstawie załączonej próbki.

Należy zwrócić uwagę, że opis sposobu oceny ofert z zastosowaniem wybranych kryteriów jest bardzo istotnym elementem specyfikacji, decydującym o powodzeniu przeprowadzenia badania ofert z zastosowaniem tych kryteriów.

Jeżeli zamawiający, stosując pozacenowe kryteria oceny ofert, dopuszcza składanie ofert wariantowych, opis ten powinien zawierać bardzo wyraźne wskazanie na te cechy zamówienia, które każda z ofert wariantowych powinna spełniać, i jednocześnie wyraźnie wskazywać, które elementy ofert wariantowych będą podlegały ocenie i w jaki sposób. Brak wyraźnego i precyzyjnego ustalenia czym zamawiający będzie kierował się przy ocenie oferty wariantowej a także wskazania w jaki sposób ta jego ocena będzie dokonywana, może prowadzić nawet do unieważnienia postępowania, jeżeli sposób oceny będzie umożliwiał dowolność interpretacji zakresu i sposobu oceny ofert.

W skrócie:

- **zastosowane w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego kryteria oceny ofert muszą odnosić się do opisanego przez zamawiającego przedmiotu zamówienia;**
- **kryteria powinny być w miarę możliwości dokładnie opisane; a zatem nie jest wystarczające wskazanie nazwy kryterium, ale konieczne jest określenie w jaki sposób zamawiający będzie dokonywał oceny w ramach tego kryterium, jednocześnie powinien być podany do wiadomości wykonawców sposób oceny ofert na podstawie danego kryterium czyli konkretnie za co zamawiający będzie przyznawał punkty i w jakiej wysokości;**
- **sposób dokonywania oceny ofert w ramach poszczególnych kryteriów co do zasady powinien nadawać się do wyrażenia poprzez wzór matematyczny; ocena w ramach kryteriów powinna być stopniowalna;**

- musi istnieć zasada pozwalająca w sposób obiektywny wyrazić stopniowalną ocenę dokonywaną w ramach kryteriów punktowo;
- kryterium musi być opisane tak, aby wykonawca biorący udział w postępowaniu wiedział nie tylko jaką wagę zamawiający przypisuje danemu kryterium, ale także za co konkretnie będzie on przyznawał w ramach tego kryterium punkty, innymi słowy – konkretnym cechom nabywanego dobra powinny być przypisane konkretne wartości punktowe;
- w ramach opisu każdego kryterium oceny ofert powinna znaleźć się informacja dla wykonawcy skąd zamawiający będzie czerpał dane niezbędne przy dokonywaniu oceny w ramach kryterium a zatem powinna znaleźć się informacja o dokumentach bądź szczególnych elementach oferty, które będą brane pod uwagę w tym aspekcie.

Należy podkreślić, że zamawiający nie może stosować innych reguł dotyczących oceny ofert wobec różnych wykonawców, stąd konieczna jest maksymalna przejrzystość przy uwzględnianiu określonych elementów ofert jako podstaw wyboru oferty najkorzystniejszej przez każdego członka komisji przetargowej.

4. Wybrane tezy dotyczące kryteriów oceny ofert na podstawie informacji o wyniku kontroli przeprowadzonych przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych

Przedmiot zamówienia – budowa szkoły podstawowej.

W ogłoszeniu o zamówieniu jako kryteria wyboru oferty i ich znaczenie zamawiający podał:

- cena – 80%,
- wiarygodność finansowa – 20%,

W wyniku przeprowadzonej kontroli, stwierdzono, iż zastosowanie jako kryteriów oceny ofert kryteriów dotyczących właściwości wykonawcy (wiarygodność finansowa) jest rażącym naruszeniem art. 91 ust. 2 i 3 ustawy Pzp.

Zgodnie z treścią art. 91 ust. 2 ustawy, ustalone przez zamawiającego kryteria oceny ofert inne niż cena powinny odnosić się do przedmiotu zamówienia. Podstawowym warunkiem stosowania kryteriów innych niż cena jest więc fakt, iż dotyczą one przedmiotu zamówienia (np. jakość, funkcjonalność itp.). Powyższe pozostaje w ścisłym związku z nakazem sformułowanym w art. 91 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej. Wybór oferty najkorzystniejszej na podstawie kryteriów oceny ofert należy odróżnić od oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy.

Dokonanie przez zamawiającego oceny podmiotowej wykonawców poprzedza czynność wyboru oferty najkorzystniejszej. Są to czynności względem siebie odrębne wywołujące odmienne skutki prawne. Ocena podmiotowa dokonywana jest przez zamawiającego na podstawie kryteriów oceny spełniania warunków, natomiast ocena przedmiotowa na podstawie kryteriów oceny ofert. Pierwsza z nich ma na celu wyodrębnienie podmiotów zdolnych do realizacji zamówienia. Druga ma na celu wybór oferty najkorzystniejszej, spośród ofert złożonych przez podmioty, które uprzednio zostały uznane za zdolne do realizacji zamówienia publicznego. Rozdzielenie oceny podmiotowej od przedmiotowej jest w obowiązującym stanie prawnym jedną z ważniejszych zasad obowiązujących przy udzielaniu zamówień publicznych.

Przedmiot zamówienia – dostawa 30 nowych niskopodłogowych autobusów przegubowych

Zamawiający jako jedno z kryteriów oceny ofert wskazał w specyfikacji istotnych warunków zamówienia – właściwości techniczno – eksploatacyjne. W ramach tego kryterium ocenie podlegała m. in: unifikacja typu silnika – zastosowanie silnika zunifikowanego ze stosowanymi w MPK Poznań marki MAN lub DAF.

Z powyższego wynika zatem, że zamawiający przy ocenie ofert preferował wykonawców, którzy zaoferują silnik zunifikowany z silnikiem konkretnego producenta – MAN lub DAF. Zamawiający nie wskazał przy tym, jakie parametry techniczne zaoferowanego silnika zadecydują o uznaniu, że jest on zunifikowany z ww., co – w przypadku złożenia ofert przez wykonawców oferujących silniki innych marek – spowodowałoby trudności w ocenie tych ofert w oparciu o ww. kryterium oceny.

Wszystkie czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, a więc również określenie kryteriów oceny ofert, muszą być dokonywane w zgodzie z naczelnymi zasadami udzielania zamówień

publicznych, w tym m. in. zasadą zachowania uczciwej konkurencji oraz zasadą równego traktowania wykonawców (art. 7 ust. 1 ustawy). Tym samym, zamawiający nie może określić kryteriów oceny ofert w sposób preferujący określonych wykonawców.

Preferowanie w ramach kryteriów oceny ofert wykonawców, którzy zaoferują produkt zunifikowany z produktem określonej marki (a nie produkt o określonych parametrach technicznych) oraz brak określenia jakie parametry techniczne zaoferowanego silnika zadecydują o uznaniu, że jest on zunifikowany z tymi silnikami godzi w wyrażoną w art. 7 ust. 1 ustawy zasadę równego traktowania wykonawców.

Przedmiot zamówienia – realizacja „pod klucz” obejmująca projektowanie, dostawy i budowę parku wiatrowego

W specyfikacji istotnych warunków zamówienia zamawiający wskazał, że jedno z kryteriów oceny ofert – *zastosowane rozwiązania techniczne – warunki umowy serwisowej* (zakres) będzie oceniane „na podstawie oceny eksperckiej”. W opisie ww. kryterium zamawiający nie wskazał, wg jakich zasad wytypowany ekspert będzie dokonywał oceny oferty w ramach tego kryterium.

Należy zauważyć, że choć zamawiający może określić własny katalog kryteriów oceny ofert, to jednak kryteria te nie mogą być dowolne i uznaniowe, ani też dawać zamawiającemu nieograniczonej swobody arbitralnego wyboru oferty. Ocena ofert musi być dokonana w sposób obiektywny, tak by zapewnić wybór oferty zgodnie z zasadą równego traktowania oferentów i z zachowaniem zasady uczciwej konkurencji. Poddanie przez zamawiającego jednego z kryteriów oceny ofert ocenie eksperta, bez szczegółowego wskazania sposobu, w jaki sposób ocena ta będzie dokonywana, stanowi naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy.

Przedmiot zamówienia – zakwaterowanie i wyżywienie cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w RP

Zamawiający ustalił jako jedno z kryteriów oceny ofert o wadze 30% – warunki lokalowe. Zapis w SIWZ brzmiał: „Członkowie Komisji Przetargowej przeprowadzą wizję lokalną w poszczególnych ośrodkach i na tej podstawie dokonają oceny w ww. kryterium. Ocena indywidualna ww. kryterium nastąpi przez przyznanie, przez każdego z członków komisji od 1-20 punktów.”

Zgodnie z treścią art. 91 ust. 2 ustawy kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia. W celu prawidłowego dokonania wyboru oferty najkorzystniejszej, w myśl art. 36 ust. 1 pkt 13 Zamawiający musi przedstawić w specyfikacji informację o sposobie oceny ofert, tzn. opisać sposób mierzenia stopnia spełniania przez ofertę preferencji zamawiającego wyrażonej w postaci tegoż kryterium.

W omawianym postępowaniu kryterium oceny ofert – warunki lokalowe o wadze 30% – nie zostało opisane precyzyjnie w sposób, który gwarantowałby prawidłową ocenę ofert. Należy zatem stwierdzić, iż zamawiający naruszył art. 36 ust. 1 pkt 13 oraz art. 91 ust. 2.

Przedmiot zamówienia – wykonanie odwiertu poszukiwawczego w celu odkrycia złoża ropy naftowej i / lub gazu ziemnego w południowo-wschodniej Polsce

Zgodnie z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia w części „Opis kryteriów, którymi będzie się kierował zamawiający przy wyborze ofert” oferty miały być oceniane wg następujących kryteriów:

- 1) rozeznanie w warunkach miejscowych 35%,
- 2) jakość sprzętu 25%,
- 3) gotowość do terminowego wykonania usług 20%,
- 4) cena 20%.

Z kryteriów tych oraz ich opisów zawartych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wynika, iż kryteria takie jak: rozeznanie w warunkach miejscowych rozumiane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia jako gwarancja szybkiego i sprawnego uzyskania wszelkich wymaganych zezwoleń, decyzji, zgód itp. od władz państwowych, samorządowych oraz osób trzecich, których własność może zostać naruszona w trakcie wykonywania umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego oraz gwarancja wykonywania prac w trudnych warunkach skomplikowanej geologicznie stratygrafii obszarów naprężonych tektonicznie potwierdzone w ofercie jedynie oświadczeniem wykonawcy, oraz jakość sprzętu rozumiana jako gwarancja dostarczenia przez wykonawcę opisu procedur konserwacyjnych oraz stosunek godzin przestoju wykonawcy z powodu napraw do stawki godzinowej potwierdzana w ofercie jedynie oświadczeniem wykonawcy, dotyczą w istocie właściwości podmiotowych wykonawcy, nie zaś przedmiotu zamówienia, tym samym należy uznać, iż mają charakter podmiotowy.

Powyżej przedstawiony sposób, w jaki zamawiający ukształtował kryteria oceny ofert w przedmiotowym postępowaniu stoi w sprzeczności z dyspozycjami przepisów art. 91 ust 2 i 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, które stanowią, iż kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia oraz, że kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej i finansowej.

W przedmiotowym postępowaniu zamawiający sformułował kryteria oceny ofert w sposób zakazany przepisami ustawy Prawo zamówień publicznych, odniósł je bowiem do cech podmiotowych wykonawcy, nie zaś do cech przedmiotu zamówienia, jak nakazują to robić to przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych.

Ponadto, pomimo faktu udzielenia przez wykonawcę gwarancji szybkiego i sprawnego uzyskania wszelkich wymaganych zezwoleń, decyzji, zgód itp. od władz państwowych, samorządowych oraz osób trzecich w postaci oświadczenia wykonawcy składanego wraz z ofertą gwarancja ta w rzeczywistości staje się bezprzedmiotowa, ponieważ dotyczy działań organów administracji publicznej i osób trzecich, na których działanie wykonawca nie posiada wpływu. W związku z powyższym należy uznać, że przyjęcie przez zamawiającego kryteriów oceny ofert odnoszących się do cech podmiotowych wykonawcy stanowi rażące naruszenie art. 91 ust. 2 i 3 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przedmiot zamówienia – naprawa i konserwacja sprzętu medycznego

Zgodnie z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia ocena ofert miała zostać przeprowadzona na podstawie poniższych kryteriów: cena – 80%, gwarancja – 10%, czas reakcji serwisu – 10%. Kryterium czasu reakcji serwisu miało być oceniane na podstawie analizy złożonych dokumentów. Członkowie Komisji Przetargowej mieli przyznać punkty według następującego wzoru:

$p = (Cb/Cn)$ razy waga kryterium

p – otrzymane punkty

Cn – najdłuższy czas reakcji serwisu

Cb – czas reakcji serwisu badanej oferty

Przy tak określonym wzorze przyznawania punktów w kryterium – *czas reakcji serwisu*, dłuższy czas reakcji serwisu równał się przyznaniu większej liczby punktów.

Zastosowanie procedury udzielenia zamówienia publicznego określonej w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych ma na celu wyłonienie spośród wszystkich ofert złożonych w danym postępowaniu, oferty najkorzystniejszej dla zamawiającego (art. 91 ust. 1 ustawy). Temu celowi służyć ma dobór przez zamawiającego odpowiednich kryteriów oceny ofert. Stosownie do treści art. 91 ust. 2 ustawy, kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia.

Definicję najkorzystniejszej oferty zawiera art. 2 pkt 5 ustawy. W myśl tego przepisu ofertą najkorzystniejszą jest oferta, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo oferta z najniższą ceną.

Należy zauważyć, że kryterium czasu reakcji serwisu zastosowane przez zamawiającego w przedmiotowym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego odnosi się do najdłuższego czasu reakcji serwisu, podczas gdy powinno odnosić się do najkrótszego czasu reakcji serwisu. Dokonując oceny ofert przy zastosowaniu kryterium ustalonego przez zamawiającego, najwięcej punktów dostała oferta wykonawcy, w której czas reakcji na zgłoszenie był najdłuższy. Tymczasem, biorąc pod uwagę przeznaczenie sprzętu medycznego w funkcjonowaniu szpitala, nie można uznać, aby zamawiający oczekiwał od wykonawców świadczących usługę naprawy i konserwacji sprzętu medycznego w najdłuższym czasie od zgłoszenia konieczności dokonania tego typu usług. Korzystniejszym rozwiązaniem dla zamawiającego jest skonstruowanie wzoru opierającego się na najkrótszym czasie reakcji serwisu. W związku z powyższym należy stwierdzić, że zastosowany wzór jest nieprawidłowy z punktu widzenia ekonomicznego i stoi w sprzeczności z zasadą racjonalnego wydatkowania środków publicznych.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że określenie i zastosowanie przez zamawiającego w przedmiotowym postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego kryterium czasu reakcji serwisu, które nie gwarantuje wyboru najkorzystniejszej oferty, stanowi naruszenie art. 91 ust. 1 ustawy w zw. z art. 91 ust. 2 oraz art. 2 pkt 5 ustawy.

5. Stanowiska i opinie Urzędu Zamówień Publicznych dotyczące pozacenowych kryteriów oceny ofert

5.1. Opinia nr 1: Kryteria oceny ofert

Zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „Pzp”, kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia. Jednocześnie art. 91 ust. 3 Pzp zabrania stosowania kryteriów oceny ofert dotyczących właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.

Przyjmuje się, iż kryterium związanym z serwisem może być przykładowo dostępność serwisu lub czas reakcji w przypadku gwarancji lub usterki. Za niedopuszczalne uznaje się natomiast posługiwanie się kryterium oceny ofert odnoszącym się do odległości siedziby wykonawcy (jego punktu serwisowego) od np. siedziby zamawiającego. W tym bowiem przypadku kryterium zostaje oderwane od przedmiotu zamówienia i dotyczy bezpośrednio podmiotowych właściwości wykonawcy.

Zasadniczo w celu świadczenia usługi serwisowej nie jest konieczne posiadanie przez wykonawcę punktu serwisowego. Ponadto, ilość punktów serwisowych oraz odległość pomiędzy nimi a siedzibą zamawiającego (miejscem lokalizacji przedmiotu objętego usługą serwisową) nie musi przekładać się na szybkość reakcji serwisu lub jego dostępność dla zamawiającego. Wykonawca może bowiem zorganizować swoją działalność w przedmiocie serwisu w taki sposób, iż zapewni wymaganą przez zamawiającego jego dostępność oraz czas reakcji, niezależnie od tego nawet, czy posiada jakikolwiek punkt serwisowy, nie mówiąc już o tym, w jakiej ilości i gdzie te punkty się znajdują. W konsekwencji, wykonawca mający siedzibę lub punkt serwisowy położony w mniejszej odległości od siedziby zamawiającego nie musi wcale zapewnić większej dostępności i szybszego czasu reakcji serwisu od wykonawcy zlokalizowanego lub posiadającego punkt serwisowy w dalszej odległości. Decydujące znaczenie ma więc właściwa organizacja swej działalności przez wykonawcę. Dla zamawiającego z kolei liczy się wyłącznie efekt działań wykonawcy przejawiający się w szybkości spełnionej usługi serwisowej. Tak więc, oparte o błędne założenie jest konstruowanie kryterium oceny ofert odnoszącego się do serwisu, a dotyczącego odległości punktu serwisowego od siedziby zamawiającego.

Niczym nie jest uzasadnione również przyjęcie założenia, iż wykonawca mający punkt serwisowy do 100 km od siedziby zamawiającego otrzymuje 50 pkt, gdy wykonawca, mający punkt serwisowy powyżej 100 km od siedziby zamawiającego, otrzymuje tych punktów tylko 25. Niezasadne jest bowiem przyznawanie 100% więcej punktów wykonawcy, który ma punkt serwisowy 99 km od siedziby zamawiającego od tego, który posiada takowy w odległości 101 km (tylko 2 kilometry większej). Arbitralne przyjęcie takiego rozwiązania nie służy racjonalnemu wybraniu najlepszej oferty. Wydaje się, iż sprzyja nawet pewnej przypadkowości oceny oferty z punktu widzenia kryterium serwisu oraz zawiera w sobie element faworyzowania wykonawców lokalnych.

Ponadto należy zauważyć na marginesie, iż przy tak sformułowanym kryterium pojawia się nierozstrzygalna w świetle postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia wątpliwość, ile punktów

należy przyznać wykonawcy, który ma punkt serwisowy położony dokładnie 100 km od siedziby zamawiającego.

W związku z powyższym, posługiwanie się kryterium odległości serwisu od siedziby zamawiającego przy ocenie ofert nie służy celowi wyboru oferty najkorzystniejszej. Może natomiast powodować przypadkowe faworyzowanie albo dyskryminowanie wykonawców w oparciu o nieuzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia wymaganie. W takiej sytuacji przewidzenie powyższego kryterium jest zabiegiem analogicznym do posłużenia się niedopuszczalnym kryterium oceny oferty w postaci bliskości siedziby wykonawcy lub jego przedsiębiorstwa od siedziby zamawiającego. To rozwiązanie pozostaje w oczywistej sprzeczności nie tylko z art. 91 ust. 3 Pzp, ale przede wszystkim stanowi o nierównym traktowaniu wykonawców.

W świetle powyższego należy uznać, iż zastosowanie kryterium oceny ofert w postaci odległości punktu serwisowego od siedziby zamawiającego stanowi rażące naruszenie art. 91 ust. 3 Pzp.

5.2. Opinia nr 2: Niedopuszczalność subiektywnej oceny ofert

Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zwanej dalej „Pzp”, zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia. W specyfikacji istotnych warunków zamówienia należy zaś obowiązkowo zamieścić – w myśl art. 36 ust. 1 pkt 13 Pzp – opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów oraz sposobu oceny ofert.

Wymaganie przez ustawę Pzp, aby kryteria oceny ofert były opisane i wskazany został sposób oceny ofert należy interpretować w ten sposób, iż zamawiający ma obowiązek wymienić wszystkie kryteria, szczegółowo opisać do czego się odnoszą oraz w jaki sposób nastąpi ocena treści oferty przy ich zastosowaniu. Sposób oceny ofert powinien być tak skonstruowany, aby zapewniał obiektywną ocenę złożonych ofert. Oznacza to, iż powinna zostać wyłączona możliwość subiektywnej, uznaniowej i dowolnej oceny dokonanej przez członków komisji przetargowej lub inne osoby wykonujące czynności w tym zakresie z ramienia zamawiającego. Konieczne jest bowiem zapewnienie weryfikacji prawidłowości oceny ofert w szczególności przez wykonawców oraz organy uprawnione do orzekania o zgodności z prawem przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Osiągnąć można to wyłącznie wtedy, gdy szczegółowość, kompletność i jednoznaczność opisu kryteriów oceny ofert umożliwi każdemu znającemu treść ofert dokonanie ich właściwej i obiektywnie uzasadnionej oceny i hierarchizacji w rankingu ofert najkorzystniejszych.

Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów okręgowych i zespołów arbitrów. W świetle poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 18 marca 2004 r. (sygn. akt V Ca 264/04), kryteria oceny ofert powinny być wyraźnie określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia w sposób umożliwiający późniejszą weryfikację prawidłowości oceny ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty.

Analogiczne stanowisko zajął Zespół Arbitrów w wyroku z dnia 27 sierpnia 2007 r. (sygn. akt UZP/ZO/0-1373/04). W uzasadnieniu wskazano, iż nie ulega wątpliwości, że kryteria oceny ofert powinny być tak skonstruowane, żeby do minimum ograniczyć subiektywne odczucia i osobiste preferencje członków komisji przetargowej. Zespół Arbitrów wskazał, iż w SIWZ ustalono, że wybór oferty będzie dokonany w oparciu o kryterium ceny oraz kryterium „proponowane rozwiązania technologiczne”, przy czym przy ocenie tego ostatniego kryterium członkowie komisji dokonywali oceny indywidualnej, przyznając punkty

za: a) rozwiązania technologiczne (od 0 do 8 pkt), b) proponowane wyposażenie oczyszczalni (od 0 do 7 pkt), c) przewidywane wyniki oczyszczania ścieków (0 do 10 pkt). Sam sposób punktowania powyższych kryteriów wzbudził wątpliwości Zespołu Arbitrów bowiem SIWZ nie zawierał żadnych zasad, które określałyby dlaczego dany oferent uzyskał taką a nie inną liczbę punktów. Zupełnie nie wiadomo, czym miał się kierować członek komisji, przyznając określoną liczbę punktów danej ofercie. Poza tym, zamawiający w rozstrzygnięciu protestu stwierdził, że ocena w omawianym zakresie „nie została dokonana uznaniowo, lecz dokonano jej, porównując koszty odnoszące się w podstawowym wymiarze do energochłonności i kosztów eksploatacji.” Jednakże również taka ocena dokonana przez zamawiającego nie miała odzwierciedlenia w SIWZ. Z pisma zamawiającego i wyjaśnień przez niego złożonych wynikało, że brał on pod uwagę koszty. Wyjaśnienia te zdaniem Zespołu Arbitrów uzasadniają stwierdzenie, że zamawiający rzeczywiście w sposób niezgodny z SIWZ i umożliwiający dowolność oceny przyznawał liczbę punktów w ramach omawianego kryterium, co naruszało zasadę równego traktowania podmiotów.

Podobnie orzekł Zespół Arbitrów w wyroku z dnia 5 czerwca 2006 r. (sygn. akt UZP/ZO/0-1593/06). Zespół Arbitrów ustalił, iż zapisy w SIWZ mówiły tylko o zapoznaniu się z opiniami użytkowników, a nie o ocenie punktowej użytkowników, która ma istotny wpływ na końcową punktację. Z treści SIWZ nie wynikał też sposób uwzględniania przez członków komisji przetargowej owej punktacji zaproponowanej przez użytkowników. Niespornym również było, że w SIWZ brak było zapisów, z których wynikałoby, jakie cechy produktów będą brane pod uwagę. W późniejszej ocenie ofert zamawiający wziął natomiast pod uwagę takie cechy, jak sposób tkania, miękkość gazy i stopień jej pylenia. Zdaniem Zespołu Arbitrów powyższe ustalenia wskazują, iż zamawiający dokonał oceny ofert i wyboru najkorzystniejszej oferty na podstawie kryteriów, które nie były zawarte w SIWZ. Zespół Arbitrów doszedł do wniosku, iż zapis w SIWZ, że ocena jakości będzie subiektywną oceną członków komisji przetargowej, prowadził do sytuacji, w której ocena oferty była zupełnie dowolna i to aż w 30%.

W końcu należy również przywołać wyrok Zespołu Arbitrów z dnia 28 czerwca 2006 r. (sygn. akt UZP/ZO/0-1855/06). Skład orzekający wskazał w tym orzeczeniu, iż Zamawiający zaniechał szczegółowego opisu sposobu oceny ofert w zakresie omawianego kryterium, w wyniku czego wykonawcom nie wiadomym było, czym będzie kierował się zamawiający, przyznając punkty w zakresie poszczególnych elementów składających się na kryterium jakości. Z uwagi na dopuszczenie przez zamawiającego swobodnej oceny w zakresie tego kryterium nastąpiła ocena w oparciu o subiektywne kryteria. Zespół Arbitrów zauważył, że sposób oceny ofert winien być opisany równie precyzyjnie jak same kryteria, szczególnie kiedy określone kryterium podzielono na mniejsze elementy, a liczba punktów w danym kryterium zależy od liczby punktów przyznanych za poszczególne elementy, stanowiąc ich sumę.

W świetle powyżej zaprezentowanej interpretacji oraz potwierdzającego ją orzecznictwa, zastosowanie subiektywnego kryterium oceny ofert, na podstawie którego każdy z członków komisji dokonuje oceny indywidualnej biorąc pod uwagę załączone aprobaty techniczne, atesty, certyfikaty oraz parametry materiałów przewidzianych do zastosowania w odniesieniu do parametrów przyjętych w SIWZ, stanowi rażące naruszenie ustawy Prawo zamówień publicznych.

5.3. Opinia nr 3: Kryteria oceny ofert w umowie ramowej

Stosownie do „Wyjaśnień Komisji Europejskiej z 14 lipca 2005 r. w sprawie umów ramowych na gruncie dyrektywy klasycznej”, CC/2005/03_rev1, str. 10, przy zawieraniu umowy ramowej można brać pod uwagę wyłącznie kryteria jakościowe służące do wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, natomiast

przy udzieleniu zamówienia posługiwać się ceną jako jedynym kryterium oceny ofert, oczywiście pod warunkiem, że było to przewidziane w specyfikacji istotnych warunków umowy ramowej. Przywołane wyjaśnienia odnoszą się do przepisów dyrektywy, które zostały przeniesione na grunt prawa polskiego w sposób niezmieniony. Zgodnie z art. 1 ust. 5 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. U. UE L 134/114 z 30.4.2004 r.), umowa ramowa jest umową zawartą pomiędzy jedną lub kilkoma instytucjami zamawiającymi a jednym lub kilkoma wykonawcami, której celem jest określenie warunków dotyczących zamówień, które zostaną udzielone w danym okresie, w szczególności w odniesieniu do ceny oraz – o ile ma to zastosowanie – przewidywanych ilości. Odpowiednikiem zacytowanej definicji „umowy ramowej” z dyrektywy klasycznej jest art. 2 pkt 9a ustawy Prawo zamówień publicznych. Biorąc pod uwagę jednakowe brzmienie przywołanych przepisów, należy uznać, iż wyjaśnienia Komisji Europejskiej powinny znaleźć analogiczne zastosowanie w odniesieniu do przepisu prawa polskiego odnoszącego się do umów ramowych. W konsekwencji należy przyjąć, iż również na gruncie prawa polskiego dopuszczalne jest posłużenie się wyłącznie kryteriami jakościowymi przy wyłonieniu podmiotów, z którymi zostanie zawarta umowa ramowa, przy założeniu, iż cena będzie jednym z kryteriów oceny ofert na etapie umowy ostatecznej, o czym wykonawcy zostaną poinformowani w ogłoszeniu.

Podkreślić jednak należy, iż wyjaśnienia Komisji Europejskiej mogą budzić pewne wątpliwości. Przede wszystkim z brzmienia definicji legalnej „umowy ramowej” zawartej w dyrektywie i ustawie Prawo zamówień publicznych wynika, iż elementem umowy ramowej jest ustalenie warunków odnoszących się w szczególności do cen zamówień publicznych udzielanych wykonawcom, z którymi zamawiający zawarł umowę ramową. W kontekście przywołanej definicji legalnej wykładni wymaga sformułowanie „w szczególności”. Nie jest do końca pewne, że przedmiotowe sformułowanie należy interpretować w ten sposób, iż warunki odnoszące się do ceny zostały przywołane jako przykład, a nie że warunek dotyczący ceny musi być obligatoryjnym elementem umowy ramowej.

Wątpliwości mogą wywołać również postanowienia dyrektyw unijnych dotyczących zamówień publicznych. Stosownie do art. 32 ust. 2 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi (Dz. U. UE L 134/114 z 30.4.2004 r.), strony umowy ramowej wybierane są poprzez zastosowanie kryteriów udzielania zamówień określonych zgodnie z art. 53 tej dyrektywy. W myśl tego przepisu, kryteriami, na podstawie których instytucje zamawiające udzielają zamówień publicznych są:

- a) w przypadku gdy zamówienia udzielane są na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie z punktu widzenia instytucji zamawiającej, różne kryteria odnoszące się do danego zamówienia publicznego, przykładowo: jakość, cena, wartość techniczna, właściwości estetyczne i funkcjonalne, aspekty środowiskowe, właściwości estetyczne i funkcjonalne, aspekty środowiskowe, koszty użytkowania, rentowność, serwis posprzedażny oraz pomoc techniczną, termin dostarczenia lub czas dostarczenia lub realizacji; lub
- b) wyłącznie najniższa cena.

Zacytowany przepis dyrektyw posługuje się określeniem „przykładowe”, po którym to wyrazie w drugiej kolejności wymienione zostało kryterium ceny. Sprawa byłaby oczywista, tj. posługiwanie się kryterium ceny ofert nie byłoby obligatoryjne, gdyby nie zapis pkt 46 preambuły przedmiotowej dyrektywy. Stosownie do niego, w przypadku, gdy instytucje zamawiające udzielają zamówień na podstawie kryterium oferty najkorzystniejszej ekonomicznie, dokonują one oceny ofert w celu wyłonienia oferty prezentującej najlepszą relację jakości do ceny. W tym celu określają one kryteria ekonomiczne i jakościowe, które

potraktowane łącznie muszą umożliwić wyłonienie najkorzystniejszej ekonomicznie oferty dla instytucji zamawiającej. Z postanowienia preambuły wynikałoby, iż w przypadku udzielania zamówienia w oparciu o kryterium najkorzystniejszej ekonomicznie oferty, bada się relację jakości do ceny. Skoro tak, to wydaje się, iż cena powinna być zawsze jednym z kryteriów. Z drugiej jednak strony można zasadnie twierdzić, iż przepis dyrektywy zawiera wyraźną normę postępowania, dopuszczającą nieposłuszenie się kryterium ceny przez zamawiającego. Z kolei, zapis preambuły dyrektywy należy traktować, jako deklarację, zalecane rozwiązanie, niemającą charakteru normatywnego.

Pomimo powyższych wątpliwości, biorąc pod uwagę tożsamość definicji umowy ramowej w ustawie Prawo zamówień publicznych oraz dyrektywie, a także stanowisko zajęte przez Komisję Europejską, jako organ właściwy do interpretacji norm dyrektyw, w ocenie Urzędu Zamówień Publicznych cena nie musi być jednym z kryteriów oceny ofert w postępowaniu zmierzającym do zawarcia umowy ramowej.

Uznając dopuszczalność wyjątkowego niestosowania kryterium ceny przy wyborze podmiotu, z którym zostanie zawarta umowa ramowa, należy mieć również na uwadze okoliczność, że przepisy ustawy o finansach publicznych wymagają od zamawiających wydatkowania środków oszczędnie, racjonalnie oraz w sposób zapewniający osiągnięcie najlepszych rezultatów z poczynionych wydatków. W konsekwencji, zamawiający, decydując się na niezastosowanie kryterium ceny, powinien mieć pewność, iż zapewnienie osiągnięcia powyższych celów w takiej sytuacji nie jest zagrożone.

5.4. Opinia nr 4: Kryteria oceny ofert a warunki udziału w postępowaniu w kontekście wymagania przez zamawiającego od wykonawców określonego doświadczenia

Zastosowanie procedury udzielenia zamówienia publicznego określonej w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych – zwanej dalej „ustawą Pzp” – ma na celu wyłonienie spośród wszystkich ofert złożonych w danym postępowaniu, oferty najkorzystniejszej dla zamawiającego (arg. z art. 91 ust. 1 ustawy PZP). Definicję najkorzystniejszej oferty zawiera art. 2 pkt 5 ustawy PZP. W myśl tego przepisu ofertą najkorzystniejszą jest oferta, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo ofertę z najniższą ceną.

Zgodnie z art. 91 ust. 1 ustawy PZP zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia (art. 36 ust. 1 ustawy PZP). W myśl ust. 2 tego przepisu kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis oraz termin wykonania zamówienia. W świetle powyższego należy stwierdzić, iż cena jest obligatoryjnym, lecz nie jedynym kryterium oceny ofert, którym może posłużyć się zamawiający przy wyborze oferty najkorzystniejszej. Obok ceny zamawiający może bowiem zastosować także inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia. Podkreślić przy tym należy, iż wyliczenie innych niż cena kryteriów oceny ofert zawarte w art. 91 ust. 2 ustawy PZP ma charakter przykładowy i nie jest wyczerpujące. Wynika to z użycia przez ustawodawcę w tym przepisie sformułowania „w szczególności”. W konsekwencji oznacza to, iż zamawiający może stosować także kryteria oceny ofert inne, niż wprost wymienione w art. 91 ust. 2 ustawy PZP. Określenie tych kryteriów wraz z przypisaniem im określonej wagi należy do zamawiającego. To sam zamawiający decyduje o zastosowaniu określonych kryteriów oceny ofert kierując się specyfiką przedmiotu zamówienia oraz potrzebą uzyskania zamówienia na najkorzystniejszych warunkach.

W tym miejscu podkreślenia wymaga, iż zgodnie z art. 91 ust. 2 ustawy PZP określone przez zamawiającego kryteria oceny ofert winny odnosić się do przedmiotu zamówienia. Oznacza to, iż zamawiający nie może stosować dowolnych kryteriów oceny ofert, lecz tylko takie, które dotyczą oferowanej usługi, dostawy lub roboty budowlanej. Z powyższym koresponduje treść art. 91 ust. 3 ustawy PZP, zgodnie z którym kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej (wyj. art. 5 ust. 1 ustawy PZP). W tym zakresie mamy zatem do czynienia z ograniczeniem swobody zamawiającego co do możliwości dowolnego określania kryteriów oceny ofert.

Z powołanego art. 91 ust. 3 ustawy PZP wynika zakaz stosowania przy ocenie ofert kryteriów o charakterze podmiotowym. Oznacza to, iż właściwości wykonawcy ubiegającego się o zamówienie publiczne nie mogą być brane pod uwagę przy ocenie oferty najkorzystniejszej. Wskazać jednocześnie należy, iż zawarte w art. 91 ust. 3 ustawy PZP wyliczenie niedopuszczalnych kryteriów ocen ma charakter przykładowy. Oznacza to, iż poza wiarygodnością ekonomiczną, techniczną lub finansową wykonawcy ubiegającego się o zamówienie, przy wyborze najkorzystniejszej oferty nie mogą być brane pod uwagę także inne kryteria odnoszące się do właściwości wykonawcy. Z tych względów należy uznać za niedopuszczalne w świetle art. 91 ust. 3 ustawy PZP stosowanie przy wyborze najkorzystniejszej oferty takich kryteriów oceny ofert jak doświadczenie wykonawcy, czy też posiadanie przez wykonawcę znajomości określonej branży (tak też. P. Granecki: *Prawo zamówień publicznych. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 266). Tym samym należy stwierdzić, iż wskazane w powołanym na wstępie piśmie kryteria oceny ofert opisane w pkt 1 i 2 naruszają art. 91 ust. 3 ustawy PZP, i z tych względów nie jest dopuszczalne ich zastosowanie w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Za dopuszczalne w świetle art. 91 ust. 3 ustawy PZP należy uznać natomiast zastosowanie kryterium oceny ofert odnoszącego się do terminu wykonania zamówienia. Istotne z punktu widzenia interesu zamawiającego jest bowiem ustalenie terminu, w którym zostanie wykonane całe zamówienie, czy też poszczególne jego części. Tym samym oferowany przez wykonawcę termin wykonania poszczególnych zadań składających się na zamówienie (harmonogram) może być przedmiotem oceny dokonywanej przez przyzmat oferty najkorzystniejszej (por. wyrok Zespołu Arbitrów przy UZP z dnia 20 lutego 2007 r., sygn. akt UZP/ZO/0-157/07, LEX nr 286139). Dotyczyć to będzie w szczególności zamówienia o złożonym charakterze, w ramach którego wykonawca zobowiązany jest do wykonania różnych zadań. Przy czym podkreślenia wymaga, iż tak określone kryterium oceny ofert odnosi się do przedmiotu zamówienia, co spełnia warunek wynikający z art. 91 ust. 2 ustawy PZP.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, iż kryteria oceny ofert powinny być opisane przez zamawiającego w sposób precyzyjny i jednoznaczny, tak aby możliwe było dokonanie wyboru najkorzystniejszej oferty (zob. wyrok KIO z dnia 12 sierpnia 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 784/08, LEX nr 443167). Tak więc zamawiający winien zamieścić w specyfikacji istotnych warunków zamówienia i odpowiednio w ogłoszeniu o zamówieniu jednoznaczny i wyczerpujący opis kryteriów oceny ofert, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert (art. 36 ust. 1 pkt 13 oraz art. 41 pkt 9 ustawy PZP).

Wskazując na niedopuszczalność zastosowania jako kryteriów oceny ofert (art. 91 ust. 2 i 3 ustawy PZP) takich aspektów jak doświadczenie wykonawcy, czy też posiadanie przez niego znajomości określonej branży, zdobytej w trakcie wykonywania podobnych zamówień dla podmiotów działających w określonej branży, należy jednocześnie zaznaczyć, iż mogą one stanowić warunki udziału w postępowaniu (art. 22 ust. 1 ustawy PZP). Tym samym posiadanie przez wykonawcę doświadczenia w realizowaniu określonych zamówień nie pozostaje bez znaczenia dla oceny możliwości udzielenia zamówienia publicznego temu wykonawcy (por. postanowienie Zespołu Arbitrów przy UZP z dnia 21 czerwca 2007 r., sygn. akt UZP/

ZO/0-703/07, LEX nr 361043). Zamawiający ma możliwość określenia warunków udziału w postępowaniu tak, aby zapewnić udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy gwarantującemu należyte wykonanie zamówienia (zob. wyrok KIO z dnia 23 czerwca 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 561/08, LEX nr 409179). W tym celu zamawiający może posłużyć się warunkami wskazanymi w art. 22 ust. 1 ustawy PZP. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z postanowieniem art. 22 ust. 2 ustawy PZP zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję (zob. wyrok KIO z dnia 23 czerwca 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 561/08, LEX nr 409179, wyrok KIO z dnia 16 maja 2008 r., sygn. akt KIO/UZP 423/08, LEX nr 428267).

W tym miejscu należy wskazać, iż ustawa PZP daje zamawiającemu możliwość zastosowania przetargu ograniczonego (art. 47 ustawy PZP), w ramach którego możliwa jest ocena spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu (arg. z art. 48 ust. 2 pkt 6 ustawy PZP). W myśl art. 51 ust. 2 ustawy PZP, jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest większa niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do składania ofert wykonawców, którzy otrzymali najwyższe oceny spełniania tych warunków. Wykonawcę niezaproszonego do składania ofert traktuje się jak wykluczonego z postępowania o udzielenie zamówienia. Tym samym w przypadku zastosowania trybu przetargu ograniczonego zamawiający ma możliwość zaproszenia do składania ofert wykonawców, którzy najlepiej spełniają warunki udziału w postępowaniu (np. legitymują się największym doświadczeniem spośród wszystkich wykonawców spełniających warunki wymagane (minimalne), w sytuacji gdy liczba wykonawców spełniających warunki udziału w postępowaniu przewyższa liczbę określoną w ogłoszeniu o zamówieniu (art. 51 ust. 1 ustawy PZP).

Podsumowując należy stwierdzić, iż zamawiający może ustanowić określone wymagania wobec wykonawców w zakresie dotyczącym posiadania odpowiedniego doświadczenia wymaganego do należytego wykonania zamówienia, jedynie poprzez określenie odpowiednich warunków udziału w postępowaniu (art. 22 ust. 1 ustawy PZP), a nie poprzez zastosowanie odpowiadających im kryteriów oceny ofert (art. 91 ust. 2 i 3 ustawy PZP). Nie jest bowiem dopuszczalne stosowanie podmiotowych kryteriów oceny ofert odnoszących się do właściwości wykonawcy (art. 91 ust. 3 ustawy PZP).

6. Stosowanie innych niż cena kryteriów oceny ofert na podstawie wytycznych, rekomendacji, zaleceń

6.1. Dokument roboczy służb Komisji Europejskiej – Europejski kodeks najlepszych praktyk ułatwiających dostęp MŚP do zamówień publicznych (Bruksela, 25.6.2008 r., SEC(2008)2193)

Komisja Europejska zaleca instytucjom zamawiającym w pkt 6 Kodeksu PRZYWIĄZYWANIE WIĘKSZEJ WAGI DO OPŁACALNOŚCI NIŻ DO CENY oraz stworzenie większych możliwości stosowania rozwiązań ukierunkowanych na jakość dzięki opcji udzielania zamówień na podstawie oferty najkorzystniejszej ekonomicznie (zob. w szczególności art. 44 ust. 3 i 4 dyrektywy 2004/18/WE):

Dyrektywy dotyczące zamówień publicznych przewidują możliwość udzielania zamówień albo na podstawie najniższej ceny, albo **oferty najkorzystniejszej ekonomicznie**. Ta druga opcja pozwala instytucjom zamawiającym uwzględnić różne elementy związane z przedmiotem zamówienia, jak np. **jakość**, wartość techniczna, właściwości funkcjonalne, **koszty użytkowania**, **rentowność**, serwis posprzedażny oraz pomoc techniczną, itp. Dzięki temu instytucje zamawiające mają możliwość **oceny nie tylko bezpośrednich kosztów zakupu, ale również kosztów ponoszonych podczas całego okresu użytkowania**. To z kolei stanowi zachętę dla wykonawców do zapewnienia realnej wartości dodanej dla instytucji zamawiającej i ma pozytywny wpływ na innowacyjność, zachęcając ich do opracowywania lepszych i trwałych produktów. Ma to szczególne znaczenie dla sektora MŚP, który jest źródłem innowacji i istotnych działań w zakresie badań i rozwoju. W celu zapewnienia, że podczas udzielania zamówienia uwzględnione zostały koszty ponoszone w całym okresie użytkowania przedmiotu zakupu oraz że kryterium **oferty najkorzystniejszej ekonomicznie jest stosowane w sposób skuteczny i konsekwentny**, personel instytucji zamawiającej winien być tak zorganizowany, aby osoby, które będą ostatecznie użytkować nabywany produkt były czynnie zaangażowane w fazę przygotowawczą procedur udzielania zamówień.

Przedstawione wyżej zalecenia łączą się bezpośrednio z możliwością stosowania innowacyjnych rozwiązań dzięki określeniu specyfikacji technicznych w kategoriach charakterystyki lub wymagań w zakresie funkcjonalności.

Mimo iż dyrektywy dotyczące zamówień publicznych przyznają instytucjom zamawiającym pełną swobodę pozyskiwania towarów i usług, które odpowiadają ich potrzebom, instytucje zamawiające winny dołożyć starań w celu uniknięcia ograniczania możliwości udziału podmiotów oferujących nowe, innowacyjne rozwiązania, które mogą przedstawiać najkorzystniejszą relację jakości do ceny. Specyfikacje techniczne opracowywane przez instytucje zamawiające muszą zapewniać konkurencję w ramach zamówień publicznych. W tym celu powinna istnieć możliwość składania ofert, które odzwierciedlają **różnorodność dostępnych na rynku rozwiązań technicznych**. Mając to na względzie, dyrektywy dotyczące zamówień publicznych przewidują, że specyfikacje techniczne zamówienia mogą być określane w kategoriach charakterystyki lub wymagań w zakresie funkcjonalności. Jest to nowe podejście w porównaniu z poprzednimi dyrektywami, w myśl których specyfikacje techniczne musiały być określane w kategoriach standardów. Takie podejście ukierunkowane na produkt umożliwia instytucjom zamawiającym skoncentrowanie się na

ich faktycznych potrzebach zakupowych, np. wymogach w zakresie funkcjonalności w stosunku do produktu, jaki chcą posiadać, ale jednocześnie daje oferentom swobodę opracowywania nowych, innowacyjnych towarów lub usług, które mogłyby lepiej odpowiadać faktycznym potrzebom instytucji zamawiającej. Z tego względu to nowe podejście jest korzystne dla MŚP, a w szczególności dla **innowacyjnych MŚP**, które mogą napotykać trudności w zakresie spełnienia wymogów specyfikacji technicznych zatwierdzonych przez uznane instytucje normalizacyjne, ale które wytwarzają produkty, świadczą usługi lub stosują materiały, metody bądź techniki o wysokiej jakości technicznej (art. 53 ust. 1 dyrektywy 2004/18/WE oraz art. 55 ust. 1 dyrektywy 2004/17/WE, art. 23 ust. 3 lit. b), c) i d) dyrektywy 2004/18/WE oraz art. 34 ust. 3 lit. b), c) i d) dyrektywy 2004/17/WE) i/lub wartości dla środowiska naturalnego i są w stanie spełnić ustanowione przez instytucje zamawiające wymogi w zakresie charakterystyki lub funkcjonalności. Uzyskane od państw członkowskich informacje zwrotne wskazują, że może to być szczególnie interesujące rozwiązanie w takich dziedzinach jak sprzęt komputerowy.

6.2. Ekologiczne zakupy! – podręcznik dotyczący ekologicznych zamówień publicznych (Komisja Europejska, Luksemburg: Urząd Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, 2005)¹⁸

Komisja Europejska zachęca do dokonywania ekologicznych zakupów wskazując, że instytucje publiczne to główni konsumenci w Europie. Wykorzystując swoją siłę nabywczą i dokonując wyboru produktów oraz usług, które są przyjazne dla środowiska, instytucje te mogą w istotny sposób przyczynić się do zrównoważonego rozwoju (tzn. rozwoju, który zaspokaja potrzeby obecnego pokolenia bez pozbawiania przyszłych pokoleń możliwości zaspokojenia ich potrzeb). Ekologiczne zamówienia publiczne obejmują szeroki zakres produktów i usług, takich jak: zakup energooszczędnych komputerów oraz budynków, wyposażenia biurowego wykonanego z drewna, którego wykorzystanie nie narusza równowagi ekologicznej, zakup papieru nadającego się do ponownego przetworzenia, samochodów elektrycznych, przyjaznego środowisku transportu publicznego, naturalnej żywności dla stołówek (produkowanej w ekologicznych gospodarstwach rolnych), elektryczności pochodzącej z odnawialnych źródeł, systemów klimatyzacji wykorzystujących najnowocześniejsze rozwiązania ekologiczne.

Dokonywanie zakupów produktów i usług przyjaznych środowisku to także dawanie dobrego przykładu i oddziaływanie w ten sposób na rynek. Instytucje publiczne poprzez promowanie ekologicznych zamówień mogą w istotny sposób zachęcić przemysł do rozwijania technologii przyjaznych środowisku. W przypadku niektórych rodzajów produktów, prac oraz usług wpływ ten może okazać się szczególnie znaczący ze względu na to, że zamówienia publiczne mają ogromny udział w rynku (przykładowo w sektorze komputerów, energooszczędnych budynków, transportu publicznego i tak dalej). Na koniec, biorąc pod uwagę metodologię LCC (koszty cyklu życia) do oceny zamówienia, ekologiczne zamówienia publiczne pozwalają równocześnie na oszczędności pieniędzy, jak i zapewnienie ochrony środowiska.

Przy dokonywaniu zamówień ekologicznych najważniejszy jest etap przygotowawczy. Należy wziąć pod uwagę fakt, iż przeprowadzenie analizy oraz planowanie jest niezbędne przed uruchomieniem procedur przetargu, jeśli chcemy osiągnąć cele ekologiczne. Szczególnie ważne jest dokładne przeanalizowanie tego, co chcemy osiągnąć, przed dokonaniem wyboru rozwiązania.

Na instytucjach kontraktujących spoczywa obowiązek uzyskania najlepszej oferty cenowej przy każdym rodzaju zakupie, gdyż korzystają one z pieniędzy podatników. Najlepsza oferta cenowa niekoniecz-

¹⁸ <http://europa.eu.int/comm/environment/gpp>

nie oznaczać musi wybranie wyłącznie najtańszego produktu lub usługi. Oznacza to, że należy zawrzeć najlepszą transakcję *w ramach wcześniej określonych parametrów*. Jednym z takich parametrów może być ochrona środowiska. W związku z tym może ona odgrywać taką samą rolę jak każdy inny parametr brany pod uwagę przy ocenianiu zamówienia. Tak więc uzyskanie najlepszej oferty cenowej nie wyklucza zagadnień ekologicznych. Na ogół wynikiem procesu określania przedmiotu umowy będzie podstawowy opis produktu, usługi lub pracy, jednakże może on także przybrać formę definicji opartej na sprawności czy też efektywności. Dla określenia ekologicznych aspektów przedmiotu zamówienia, definicja oparta na sprawności/ efektywności byłaby lepsza, ze względu na to, iż w takim przypadku instytucja kontraktująca nie musi szczegółowo określać wszystkich cech, jakie powinien posiadać produkt/usługa/praca, lecz tylko określić pożądane efekty. Korzyści dla środowiska wynikające ze stosowania ekologicznych zamówień na dostawy lub usługi są związane z efektem końcowym procedury: produktem lub usługą.

Istotną kwestią jest poprawa ogólnego wykorzystania energii poprzez na przykład zwiększenie sprawności energetycznej. Będzie to korzystne dla środowiska oraz pozwoli jednocześnie na oszczędności finansowe. Kolejną sprawą, którą należy wziąć pod uwagę, jest wpływ na środowisko ekologicznego produktu lub usługi na etapie usuwania odpadów. Analizy rynkowe mogą ujawnić duże rozbieżności pod względem:

- ilości odpadów,
- szkodliwego wpływu materiałów oraz
- ilości materiałów, które można ponownie przetworzyć.

Następny ważny aspekt to trwałość produktu; czy skonstruowany został w sposób gwarantujący jego trwałość. W niektórych przypadkach bardzo atrakcyjne wydawać się może zakupienie najtańszego produktu, jednakże w dłuższym okresie może okazać się on droższy, a także bardziej szkodliwy dla środowiska. Produkty o niższej jakości (bez względu na ich ekologiczny charakter) na ogół mają krótszy okres użytkowania. Jeśli produkt tańszy trzeba wymieniać częściej w porównaniu z droższym produktem, prowadzić będzie to do wyższych kosztów, większego zużycia energii oraz większej ilości odpadów. Bardziej ogólnie rzecz ujmując, zwłaszcza w przypadku umów na usługi, należy kłaść główny nacisk na sposób ich wykonania, tak aby można było wybrać mniej obciążający środowisko sposób wykonania umowy, biorąc pod uwagę sprzęt oraz użyte materiały.

Dyrektywy 2004/17/WE oraz 2004/18/WE dotyczące zamówień publicznych wyraźnie zezwalają instytucjom kontraktującym na dokonanie wyboru pomiędzy specyfikacjami opartymi na standardach technicznych oraz wymogami opartymi na wynikach (np. sprawność, efektywność). Podejście oparte na wykonaniu zazwyczaj pozwala na większą kreatywność ze strony rynku oraz w niektórych przypadkach zachęci rynek do opracowania innowacyjnych rozwiązań technicznych. Jeśli takie podejście będzie stosowane, nie ma potrzeby opracowywania szczegółowych specyfikacji technicznych. Jednakże podczas opracowywania specyfikacji opartych na wynikach należy być nawet bardziej ostrożnym niż w przypadku podania konwencjonalnych specyfikacji technicznych. Ze względu na to, iż opcje dostępne na rynku mogą się znacznie różnić, należy upewnić się, czy specyfikacje są wystarczająco jasne i pozwolą na złożenie odpowiedniej i uzasadnionej oferty. Zgodnie z postanowieniami dyrektyw dotyczącymi zamówień publicznych mamy do dyspozycji dwie możliwości. Można porównać oferty w oparciu wyłącznie o najniższe ceny lub dokonać oceny danej umowy w porównaniu z „najbardziej korzystną z ekonomicznego punktu widzenia” przedstawioną ofertą, co oznacza, iż pozostałe kryteria oceny zostaną również wzięte pod uwagę łącznie z ceną. Ze względu na to, iż wybór „najbardziej korzystnej z ekonomicznego punktu widzenia oferty” zawsze obejmuje zastosowanie dwóch lub więcej kryteriów, obok kryterium ceny mogą

występować także kryteria o charakterze ekologicznym. Lista wzajemnie niewykluczających się przykładów takich kryteriów przedstawiona w dyrektywach pozwala instytucjom kontraktującym na określenie najbardziej korzystnej oferty z ekonomicznego punktu widzenia, w oparciu o: jakość, cenę, wartość techniczną, estetykę oraz funkcjonalność, cechy ekologiczne, koszty użytkowania, opłacalność, serwis posprzedażny oraz pomoc techniczną, datę dostawy, termin dostaw oraz okres zakończenia.

Ze względu na fakt, iż najlepsza oferta jest wybierana w oparciu o kilka różnych kryteriów, można zastosować kilka technik w celu porównania oraz nadania odpowiednich wag różnym kryteriom. Techniki te obejmują porównanie elementów rekompensujących wyższe koszty utrzymania oraz system korzyści lub ich braku (macierz ocen). Na instytucji kontraktującej spoczywa obowiązek określenia oraz publikacji kryteriów oceny przedmiotu zamówienia oraz odpowiednie nadanie ważności poszczególnym kryteriom. Należy zapewnić odpowiedni czas, aby umożliwić oferentom zapoznanie się z tymi kryteriami i uwzględnienie ich w przygotowywanych ofertach.

Różne kryteria, w oparciu o które dokonany zostanie wybór najbardziej korzystnej z ekonomicznego punktu widzenia oferty, muszą zostać sformułowane w taki sposób, że:

- będą one miały związek z przedmiotem umowy, w oparciu o którą zrealizowany zostanie zakup (jak opisano w specyfikacjach technicznych),
- pozwalają na całościową ocenę ofert w oparciu o kryteria ekonomiczne oraz jakościowe w celu dokonania wyboru ofert, które są najbardziej opłacalne (patrz: preambuła 46 dyrektywy 2004/18/WE oraz preambuła 55 dyrektywy 2004/17/WE).

W praktyce oznacza to, iż nie jest konieczne, aby każde indywidualne kryterium stanowiło o korzyści ekonomicznej dla strony kontraktującej, lecz aby kryteria oceny wzięte wszystkie razem (tj. kryteria ekonomiczne oraz ekologiczne) umożliwiły zdefiniowanie najbardziej korzystnej oferty.

Powiązanie kryteriów oceny ze specyfikacjami technicznymi

Może istnieć powiązanie pomiędzy wymogami zawartymi w specyfikacjach technicznych oraz kryteriami oceny. Specyfikacje techniczne określają wymagany poziom osiągnięć, jaki musi zostać spełniony, jednakże instytucja kontraktująca może zdecydować o tym, że każdy produkt/usługa/praca o osiągnięciach przewyższających minimalny próg uzyska dodatkowe punkty, które mogą zostać przyznane na etapie oceny. Z tego względu powinno być możliwe przełożenie wszystkich specyfikacji technicznych na kryteria oceny.

Przykład

Instytucja kontraktująca określiła w specyfikacjach technicznych, że sprzęt czyszczący nie może zużywać więcej energii elektrycznej niż 3 kWh. Tak więc instytucja kontraktująca może przyznać dodatkowe punkty sprzętowi, który jest bardziej wydajny, poprzez ustalenie w kryteriach oceny, w oparciu o które oceniane będą oferty, iż przyznane zostaną dodatkowe punkty dla sprzętu, który zużywa mniej kWh w porównaniu z minimalnym podanym poziomem.

Dyrektywy 2004/17/WE oraz 2004/18/WE dotyczące realizacji zamówień w sposób wyraźny zezwalają na włączenie kwestii ochrony środowiska do kryteriów oceny. Powyższe przepisy prawne oparte są o prawo precedensowe Trybunału Sprawiedliwości. Podstawowa zasada dotycząca ekologicznych kryteriów oceny omówiona została w sprawie C-513/99 (Concordia Bus).

Przykład

W roku 1997 gmina Helsinki, Finlandia, podjęła decyzję o ogłoszeniu przetargu na usługi komunikacji autobusowej. Zastosowano kryteria oceny, takie jak całkowita cena, jakość parku autobusowego oraz jakość prowadzonej działalności. W ramach jednego z kryteriów oceny przedsiębiorstwa mogły uzyskać dodatkowe punkty, jeśli spełniały określone warunki dotyczące poziomu emisji spalin oraz hałasu. W oparciu o te dodatkowe punkty umowę otrzymała spółka HKL – miejskie przedsiębiorstwo transportowe. Concordia Bus, spółka, która również uczestniczyła w przetargu i nie uzyskała kontraktu, złożyła sprzeciw wobec podjętej decyzji, argumentując, iż nie można podejmować decyzji w oparciu o kryterium poziomu emisji spalin oraz hałasu, ponieważ nie stanowi ono żadnej korzyści ekonomicznej dla strony kontraktującej.

Z orzeczenia sądu podjętego w powyższej sprawie oraz z dyrektyw 2004/17/WE i 2004/18/WE, które szczególnie odnoszą się do tego orzeczenia w swoich preambułach, wynika, że wszystkie kryteria oceny muszą spełniać cztery warunki:

1. Kryteria oceny muszą być powiązane z przedmiotem umowy

Jest to kwestia zasadnicza. Zapewnia powiązanie kryteriów oceny z potrzebami instytucji kontraktującej, które zostały określone w przedmiocie umowy.

Przykład

Obecność powiązania w sprawie Concordia Bus

W sprawie Concordia Bus sąd uznał, iż kryteria oceny dotyczące poziomu emisji tlenu azotu oraz poziomu hałasu autobusów, jakie mają zostać użyte w celu świadczenia usług transportowych, spełniają wymóg powiązania z przedmiotem umowy.

Przykład

Brak powiązania w sprawie Wienstrom

W kolejnym orzeczeniu, w sprawie Wienstrom (Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-448/01), Trybunał Sprawiedliwości przedstawił dalsze informacje dotyczące tego, w jaki sposób należy interpretować powiązanie z przedmiotem umowy. W powyższej sprawie Trybunał Sprawiedliwości rozstrzygnął, że w przypadku przetargu na dostawę energii kryterium związane wyłącznie z ilością energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, stanowiącej nadwyżkę w stosunku do przewidywanego jej zużycia przez instytucję kontraktującą (co było przedmiotem umowy), nie można uznać za powiązane z przedmiotem umowy. Jednakże należy uwzględnić fakt, iż Trybunał równocześnie uznał możliwość wprowadzenia kryterium oceny związanego z ilością energii elektrycznej uzyskanej z odnawialnych źródeł energii (jako część energii elektrycznej skutecznie dostarczonej instytucji kontraktującej). Ponadto, Trybunał uznał również, iż 45-procentowe znaczenie przypisane powyższemu kryterium nie będzie stało na przeszkodzie, aby instytucja kontraktująca dokonała niezbędnej oceny całościowej według kryteriów oceny, mającej na celu dokonanie wyboru najbardziej korzystnej oferty z ekonomicznego punktu widzenia.

2. Kryteria oceny muszą być konkretne i obiektywnie wymierne

Trybunał Sprawiedliwości postanowił, iż, w oparciu o wcześniejsze orzeczenia, kryteria oceny w żadnym wypadku nie mogą nadawać nieograniczonej wolności wyboru instytucjom kontraktującym. Muszą one ograniczać wolność wyboru poprzez ustanowienie określonych, związanych z produktem oraz wymiernych kryteriów lub, jak ujął to Trybunał Sprawiedliwości, „odpowiednio szczegółowych oraz obiektywnie wymiernych” kryteriów.

Przykład

Szczególny charakter oraz wymierność kryteriów oceny w sprawie Concordia Bus

W sprawie Concordia Bus, przed dokonaniem oceny ofert, gmina Helsinki szczegółowo określiła oraz opublikowała system przyznawania punktów dodatkowych za konkretne poziomy hałasu oraz emisji. Dodatkowe punkty przyznano między innymi za: „zastosowanie autobusów o emisji tlenu azotu nieprzekraczającej 4 g/kWh (+2,5 punktu/autobus) lub poniżej 2 g/kWh (+3,5 punktu/autobus) oraz zewnętrzny poziom hałasu na poziomie poniżej 77 dB (+1 punkt/autobus)”. Trybunał Sprawiedliwości uznał ten system za odpowiednio szczegółowy oraz wymierny.

Przykład

Przejrzystość oraz obiektywność kryteriów oceny w sprawie Wienstrom

W sprawie Wienstrom Trybunał Sprawiedliwości powołał się na to, iż w celu zapewnienia oferentom równych szans, podczas gdy będą oni formułowali warunki swoich ofert, instytucja kontraktująca obowiązana jest do takiego przedstawienia swoich kryteriów oceny, że „wszyscy dobrze poinformowani oferenci przy zachowaniu standardowej dbałości zinterpretują je w taki sam sposób”. W tym przypadku instytucja kontraktująca nie określiła szczegółowo okresu dostawy, w którym oferenci powinni podać ilość, jaką są oni w stanie dostarczyć. Kolejnym elementem niezbędnej przejrzystości oraz wymierności kryteriów oceny, jak to określili Trybunał Sprawiedliwości, jest to, że instytucja kontraktująca powinna przedstawić wyłącznie takie kryteria, w oparciu o które będzie możliwe dokonanie faktycznej weryfikacji informacji przedstawionych przez oferentów.

3. Kryteria oceny muszą zostać ogłoszone z wyprzedzeniem

Zgodnie ze wszystkimi dyrektywami odnośnie do zamówień, ogłoszenia o kontraktach muszą zawierać informację dotyczącą tego, czy instytucja kontraktująca oceniać będzie umowę w oparciu o kryterium „najniższej ceny” bądź też „najbardziej korzystnej oferty z ekonomicznego punktu widzenia”. W tym ostatnim przypadku kryteria stosowane w celu wybrania najbardziej korzystnej oferty z ekonomicznego punktu widzenia winny zostać wymienione w ogłoszeniu lub przynajmniej w każdym przypadku w dokumentacji przetargowej.

4. Kryteria oceny muszą być zgodne z prawem wspólnotowym

Kryteria oceny muszą być zgodne ze wszystkimi fundamentalnymi zasadami prawa wspólnotowego, co stanowi ostatni warunek wynikający z Traktatu WE oraz wspomnianych dyrektyw odnośnie do zamówień. Trybunał Sprawiedliwości wyraźnie wymienił istotność zasady zakazu dyskryminacji, co stanowi podstawę innych zasad, takich jak wolność świadczenia usług oraz wolność przepływu kapitału.

Przykład

Różnica pomiędzy szczególnym charakterem a dyskryminacją w sprawie Concordia Bus

Kwestia dyskryminacji podniesiona została w sposób wyraźny w sprawie Concordia Bus. Jednym z zarzutów wniesionych przez Concordia Bus było to, iż kryteria przyjęte przez gminę Helsinki nosiły znamiona dyskryminacji ze względu na fakt, iż jedynie gminna spółka komunikacji autobusowej HKL, korzystająca z pojazdów na gaz, była w stanie spełnić wymóg poziomu emisji spalin. Trybunał Sprawiedliwości orzekł, że fakt polegający na tym, iż jedynie niewielka liczba spółek była w stanie spełnić jedno z kryteriów przyjętych przez instytucję kontraktującą, nie oznacza dyskryminacji. Tak więc przy określaniu, czy miała miejsce dyskryminacja, czy też nie, należy wziąć pod uwagę wszystkie fakty związane z daną sprawą. Jednym z takich faktów w powyższej sprawie było to, iż powód Concordia

Bus oceniany był według innej kwalifikacji, w której zastosowano ten sam wymóg, dotyczący pojazdów na gaz.

Zastosowanie kalkulacji kosztów w okresie użytkowania

Na etapie oceny procedury zamówień cena oferty zawsze stanowi jeden z najbardziej wpływowych czynników. Jednakże w jaki sposób określić cenę? W momencie zakupu produktu, usługi lub pracy zawsze płacimy określoną cenę. Jednakże cena zakupu stanowi tylko jeden element kosztu w całej gamie kosztów związanych z zakupem, posiadaniem, a na końcu zbyciem produktu. Aby zapoznać się z całkowitym kosztem umowy, niezbędne jest poświęcenie uwagi wszystkim etapom użytkowania. Znane są one pod nazwą: „podejście kalkulacji kosztów w okresie użytkowania”. Wymaga ono uwzględnienia, przy podejmowaniu decyzji o zakupie, wszystkich kosztów, które wystąpią w czasie okresu użytkowania produktu lub usługi. Ocena kalkulacji kosztów w okresie użytkowania nie musi być wcale trudna lub zabierać dużo czasu. Chociaż jest wiele specjalnych technik stosowanych w celu opracowania skomplikowanych wyliczeń odnośnie do okresu używalności na rynku prywatnym, można zacząć od prostego porównania oczywistych i wymiernych kosztów.

Przykład

Koszt okresu użyteczności: sugestia Brytyjskiego Licencjonowanego Instytutu Zamówień oraz Dostaw (ang. UK Chartered Institute of Purchasing and Supply więcej informacji na stronie: <http://www.cips.org/>).

Brytyjski Licencjonowany Instytut Zamówień oraz Dostaw proponuje, aby koszty całkowitego okresu użytkowania obejmowały:

- zakup oraz wszystkie związane z nim koszty (dostawa, instalacja, prowizje itp.);
- koszty użytkowania, łącznie z kosztami energii, części zamiennych oraz serwisu;
- oraz koszty zakończenia okresu użytkowania, takie jak koszty odłączenia oraz usunięcia.

Powyższe koszty powinny zostać uwzględnione na etapie oceny, co ma zapewnić, że zostaną rozpatrzone przy wyborze najbardziej korzystnej oferty z ekonomicznego punktu widzenia. Pomoże to w dokonaniu wyboru produktu spełniającego w najwyższym stopniu kryterium przyjazności środowisku, ponieważ w trakcie tego procesu ujawnione zostaną koszty użytkowania oraz pozbycia się produktu, które w przeciwnym wypadku nie uzyskałyby należytej im uwagi.

Jak zastosować kalkulację całkowitych kosztów okresu użytkowania w celu promowania kwestii ekologicznych

Polityka oszczędności kosztów i równocześnie zapewniania ochrony środowiska poprzez stosowanie podejścia opartego o „kalkulację kosztów w okresie użytkowania” może zostać wprowadzona w życie, na różne sposoby. Poniżej przedstawiamy parę przykładów.

A. Oszczędności związane ze zużyciem wody oraz energii

Oszczędne korzystanie z wody, elektryczności oraz paliw kopalnych to najłatwiejszy krok uczyniony w kierunku realizacji opłacalnych oraz przyjaznych środowisku zamówień. Zaletą tego rozwiązania jest to, że oszczędności te przynoszą wyraźną korzyść zarówno sytuacji finansowej instytucji kontraktującej, jak i środowisku. Koszty wody oraz energii można w łatwy sposób wprowadzić do kryteriów oceny procedur zamówień publicznych ze względu na to, że łatwo jest je wyliczyć oraz mają one wyraźny aspekt ekono-

miczny. Z ekologicznego punktu widzenia ważność takich czynników, jak zużycie wody oraz energii, jest kwestią bezsporną, podobnie jak wpływ używanego paliwa na emisję CO₂ lub wytworzenie odpadów.

B. Oszczędności związane z kosztami likwidacji

Bardzo łatwo zapominaamy o kosztach likwidacji w momencie dokonywania zakupu produktu lub organizowania przetargu na prace budowlane. W końcu koszty likwidacji i tak trzeba będzie opłacić, chociaż czasami realizacja tej operacji zabiera dużo czasu. Niewzięcie pod uwagę powyższych kosztów w momencie zakupu może w niektórych sytuacjach spowodować, iż dana transakcja okaże się bardzo droгим zakupem. Koszty likwidacji mogą obejmować zarówno fizyczne usunięcie, jak i opłacenie bezpiecznego wywozu. Bardzo często likwidacja/wywóz/usunięcie podlega bardzo rygorystycznym przepisom.

Przykład

Inteligentne planowanie fazy likwidacji: przykład z sektora budowlanego

Jednym z obszarów związanym z dużą ilością odpadów jest sektor budowlany. Rozbiórka starych budynków oznacza nie tylko usunięcie ogromnej ilości gruzu, ale także rozporządzanie materiałami niebezpiecznymi, takimi jak azbest. W związku z tym w ogłoszeniu o przetargu można zwrócić się do firm budowlanych zapytaniem, jaką ilość niebezpiecznych odpadów przewidują w związku z realizacją rozbiórki oraz jaki będzie koszt ich likwidacji. W niektórych przypadkach, np. budowy dróg, powinno być również możliwe wycieszenie zysków z wykorzystania przetworzonych materiałów odpadowych, takich jak asfalt.

Powyższe przykłady pokazują, iż włączenie do kryteriów oceny ilości oraz składu odpadów może przyczynić się do oszczędności oraz wspomóc ochronę środowiska. A po wycieszeniu przybliżonego kosztu likwidacji/usunięcia odpadów powinno być także możliwe przełożenie kryterium ochrony środowiska na korzyści ekonomiczne.

6.3. Kryteria wyboru oferty najkorzystniejszej ekonomicznie – Rekomendacje dla Beneficjentów Realizujących Projekty Indywidualne¹⁹

W §3 Rekomendacji zostały określone zasady dotyczące kształtowania wag (znaczenia) kryteriów i podkryteriów.

1. Każdemu z kryteriów należy przypisać wagę, tak aby móc określić, jakie znaczenie przy ocenianiu będzie miało dane kryterium. Ustala się to liczbą procentową (**wartość punktowa wagi w %**) dla każdego z kryteriów przy założeniu, że wszystkie kryteria łącznie stanowią 100%. Zamawiający dysponuje swobodą określenia wagi kryteriów.

Przykład:

Kryterium: Wartość punktowa wagi w %

Cena brutto	50
Jakość	30
Wartość techniczna	10
Termin realizacji	10

¹⁹ Rekomendacje przygotowane w ramach umowy zawartej z Ministrem Rozwoju Regionalnego, częściowo finansowanej przez Unię Europejską w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013, Warszawa, dnia 20 lipca 2010 r., dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego – www.mrr.gov.pl

2. Waga kryteriów powinna być podana w ogłoszeniu o zamówieniu oraz w siwz.

Jeżeli kryteria zostały opisane przy pomocy podkryteriów, zamawiający może przypisać również wagę podkryteriom (wartość punktowa wagi w %). Wagę podkryteriów podaje się w siwz; nie ma potrzeby zamieszczania jej w ogłoszeniu o zamówieniu. Nadawanie wagi poszczególnym podkryteriom można zilustrować poniższym przykładem, odnoszącym się do usług:

Przykład:

Kryterium: Jakość waga – 30%

Podkryterium	Wartość punktowa wagi podkryterium w %
• obsługa klienta (komunikacja z zamawiającym, helpdesk)	5
• organizacja zespołu (czytelność podziału ról i zakresu odpowiedzialności członków zespołu oraz jego adekwatność w stosunku do celu projektu, przepływ informacji pomiędzy członkami zespołu, koordynacja realizacji zamówienia przez kierownika)	10
• zastępowalność kluczowego personelu (choroba, urlop itp.)	5
• organizacja kontroli jakości (plan zapewnienia i kontroli jakości, zasada czterech oczu).	10

W § 4 Rekomendacji został określony sposób oceny wartościującej ofert

1. Obok opisu kryteriów i ich wagi (znaczenia) w siwz należy podać sposób oceny ofert.
2. Sposób oceny ofert to sposób mierzenia stopnia spełnienia przez ofertę preferencji zamawiającego wyrażonej w postaci kryterium. Sposób oceny ofert określa się ustalając zasady przyznawania punktów poszczególnym ofertom (**punktacja**). Zasady te obejmują zarówno reguły przyznawania **punktacji łącznej** (suma punktów uzyskana przez ofertę, stanowiąca o kolejności w rankingu ofert), jak i **wartości punktowej oferty** w ramach pojedynczych kryteriów oraz w ramach pojedynczych podkryteriów. Jeżeli zamawiający będzie przeprowadzał ocenę na podstawie dokumentów (w tym składanych przez wykonawcę wraz z ofertą), należy wskazać te dokumenty.
3. Rekomendujemy przyjęcie ogólnej zasady, że ocena będzie dokonywana według skali punktowej, przy założeniu, że maksymalna punktacja wynosi 500 punktów (wartość punktowa oferty x wartość punktowa wagi).
4. Zasady przyznawania punktów (wartości punktowej oferty) przedstawiają się inaczej w przypadku kryteriów (lub podkryteriów) wymiennych, inaczej zaś w odniesieniu do kryteriów (lub podkryteriów) niewymiennych.
5. Co do kryteriów wymiennych (np. cena, termin realizacji zamówienia, okres gwarancji, moc silnika, ścieralność nawierzchni, grubość podłoża itp.) to z reguły (choć nie wyłącznie) punkty przyznaje się stosując formuły arytmetyczne (wzory matematyczne). W zależności od kryterium przedmiotem oceny może być wielkość (kryteria ilościowe) lub jakość (kryteria jakościowe).
6. Co zaś się tyczy kryteriów niewymiennych (np. właściwości estetyczne, komfort, organizacja przedsięwzięcia itp.) to konieczna jest ich **kwantyfikacja**. Kryteria niewymierne z reguły podlegają kwantyfikacji przez stopniowanie spełnienia przez ofertę preferencji zamawiającego wyrażonej w postaci danego kryterium. Każdy ze stopni spełnienia preferencji zamawiającego należy opisać (np. za pomocą wyrazów wartościujących) i nadać mu określoną wartość w punktach.

7. Odnośnie każdego kryterium zamawiający musi określić (i podać do wiadomości oferentom w siwz) w jaki sposób będzie weryfikował prawdziwość informacji zawartych w ofercie i – jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia efektywnej kontroli – żądać od wykonawców dostarczenia dokumentów (dowodów), które pozwolą na przejrzystą i obiektywną ocenę ofert. Inaczej mówiąc: odnośnie każdego wprowadzonego kryterium zamawiający musi być w stanie i musi mieć zamiar sprawdzać, na ile poszczególne oferty rzeczywiście spełniają wymagania, do których odnosi się dane kryterium (na ile są wiarygodne pod tym względem).

Celem uniknięcia ewentualnych sporów na tle kwestii, czy niezawarcie informacji wymaganych do oceny ofert na podstawie kryteriów „jakość” lub „wartość techniczna” powoduje niezgodność oferty z siwz i – wskutek tego – jej odrzucenie, czy też jedynie skutkuje przyznaniem niższej punktacji, zalecamy przesądzenie tej sprawy w siwz. Zamawiający powinien określić, które z informacji są dla niego niezbędnym minimum oraz które z informacji są elementami dodatkowymi, za zamieszczenie których będzie przyznawana wyższa punktacja, natomiast ich brak nie spowoduje niezgodności oferty z siwz.

- Ustalając kryteria oceny ofert na świadczenie usług o charakterze niepriorytetowym (§ 7 Rekomendacji) dobrze jest pamiętać, że sprawa doboru kryteriów przedstawia się tu nieco inaczej, niż w przypadku usług priorytetowych. Tylko tu istnieje możliwość zastosowania kryteriów oceny ofert dotyczących właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej. Należy jednak przestrzegać zasady, aby dobrane kryteria (i podkryteria) odnosiły się do przedmiotu zamówienia (były związane z przedmiotem zamówienia i uzasadnione jego specyfiką) oraz służyły wyborowi oferty najkorzystniejszej ekonomicznie – nawet jeżeli dotyczą właściwości wykonawcy. Właściwości wykonawcy, uwzględnione przy ustalaniu kryteriów (podkryteriów), powinny mieć wpływ na wykonanie zamówienia (np. na jakość).

Przykład:

Kryterium: Cena

Ocenie podlega cena całkowita brutto

Kryterium: Jakość

Podkryteria:

- dostępność kluczowego personelu (24 h na dobę, 365 dni w roku, czas reakcji itp.)
- czas przebywania w siedzibie zamawiającego
- liczba członków zespołu, którzy będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia
- liczba członków zespołu, którzy posiadają prawo wykonywania zawodu adwokata lub radcy prawnego i będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia
- organizacja zespołu (czytelność podziału ról i zakresu odpowiedzialności członków Zespołu, przepływ informacji pomiędzy członkami zespołu, koordynacja realizacji zamówienia przez kierownika)
- zastępowalność kluczowego personelu (choroba, urlop itp.)
- organizacja kontroli jakości (plan zapewnienia i kontroli jakości, zasada czterech oczu)

Kryterium: Wartość techniczna

Podkryteria:

- sposób realizacji zamówienia (analiza zamówienia ze wskazaniem problemów i zagrożeń związanych z jego realizacją, propozycje rozwiązań problemów)

Kryterium: Doświadczenie

Podkryteria:

- doświadczenie osób, które będą uczestniczyć w wykonywaniu
- dorobek naukowy osób, które będą uczestniczyć w wykonywaniu zamówienia (autorstwo lub współautorstwo monografii lub publikacji naukowych w czasopiśmie recenzowanych)
- doświadczenie wykonawcy w realizacji usług podobnych do przedmiotu zamówienia.

Zamawiający powinien precyzyjnie określić co rozumie poprzez podkryterium organizacja zespołu i wskazać jaki podział ról i zakres odpowiedzialności czy koordynacja zespołu będą przez niego najwyższej ocenione oraz jakie dokładnie elementy będą brane pod uwagę.

Przykład wartości wag (%):

Cena	Jakość	Wartość techniczna	Doświadczenie	Pozostałe
30 – 50	20 – 40	10 – 30	10 – 30	10 – 20

- W § 8 Rekomendacji zostały podane przykłady kryteriów oceny ofert dla robót budowlanych

Przykład:

Kryterium: Cena

Ocenie podlega cena całkowita brutto

Kryterium: Wartość techniczna

Podkryteria:

- sposób realizacji zamówienia (analiza zamówienia ze wskazaniem problemów i zagrożeń związanych z jego realizacją, propozycje rozwiązań problemów, adekwatność sposobu realizacji zamówienia do jego przedmiotu, zastosowanie najnowocześniejszych dostępnych technik i technologii, ograniczenie zakłóceń w działalności zamawiającego/utrudnień w ruchu)
- długość okresu gwarancji jakości
- harmonogram realizacji zamówienia (kompletność i szczegółowość wynikająca z wykresu Gantta, zastosowane środki/procedury celem dotrzymania harmonogramu, spójność rozplanowania poszczególnych części składowych zamówienia w czasie z zaproponowanym sposobem realizacji przedmiotu zamówienia)

Kryterium: Aspekty środowiskowe

- energochłonność (zsumowana moc poszczególnych urządzeń będących częściami składowymi obiektu budowlanego lub sieci)

Kryterium: Właściwości estetyczne i funkcjonalne

Podkryteria:

- wygląd (harmonia, kolorystyka, zastosowanie materiałów wykończeniowych adekwatnych do funkcji i miejsca)
- wkomponowanie w otoczenie (dostosowanie formy architektonicznej do sąsiedztwa istniejącego zagospodarowania terenu i układu zieleni)
- nowatorstwo i oryginalność przyjętych rozwiązań architektonicznych

- funkcjonalność rozwiązań (organizacja wewnętrznej funkcji budynku i komunikacji, czytelność głównej funkcji obiektu wyrażona w formie architektonicznej projektowanego obiektu, jednoznaczność i czytelność funkcjonalna poszczególnych elementów funkcjonalnych obiektu, jednoznaczność i czytelność form kształtujących układ przestrzenny stref wejściowych i segregowanych przestrzeni wewnętrznych, rozwiązania zagospodarowania terenu z uwzględnieniem układu komunikacyjnego, połączenie nowego budynku z istniejącymi budynkami).

Zamawiający powinien precyzyjnie określić co rozumie poprzez podkryterium funkcjonalność rozwiązań – m.in. jaka organizacja wewnętrznej funkcji budynku i komunikacji, czy też rozwiązania zagospodarowania terenu będą przez niego najwyżej ocenione oraz jakie dokładnie elementy będą brane pod uwagę podczas oceny ofert.

Przykłady wag kryteriów i ewentualnych podkryteriów (wartość punktowa wagi kryterium w %)

Kryterium/ Zamówienie	Cena	Wartość techniczna	Aspekty środowiskowe	Właściwości estetyczne i funkcjonalne	Pozostałe
proste	70 – 80	0 – 15	0 – 5	5- 10	0-10
przeciętne	60 – 70	5 – 20	0-5	10 – 20	0-10
złożone	40 – 50	10 – 30	0-5	10 – 30	0-10

7. Pozacenowe kryteria oceny ofert na przykładach według różnych dziedzin i rodzajów zamówień

7.1. Zamówienia ekologiczne²⁰

7.1.1. Żywność

Przedmiot zamówienia

Zakup żywności (lub pewnej grupy produktów żywnościowych) pochodzącej przynajmniej w części z produkcji ekologicznej.

Specyfikacje

1. [X] % [określonej grupy produktów, takich jak nabiał, mięso, warzywa, albo konkretnych produktów, na przykład ziemniaków, pomidorów, wołowiny, jaj] musi być wyprodukowane metodami ekologicznymi np. zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 834/2007.

Weryfikacja: Produkty opatrzone wspólnotowym lub krajowym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi.

Kryteria udzielenia zamówienia

Dodatkowe punkty zostaną przyznane za:

1. Żywność ekologiczną: Dodatkowy udział procentowy produktów pochodzących z produkcji ekologicznej, wykraczający poza minimalny wymóg określony w specyfikacji.

Weryfikacja: Produkty opatrzone wspólnotowym lub krajowym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi.

2. Opakowania: Udział procentowy produktów, które są dostarczane w opakowaniach drugorzędnych lub transportowych

Zakup żywności (lub pewnej grupy produktów żywnościowych) obejmującej udział procentowy produktów pochodzących z produkcji ekologicznej i zintegrowanej oraz w opakowaniach ograniczonych do minimum.

Specyfikacje

1. [X] % [określonej grupy produktów, takich jak nabiał, mięso, warzywa, albo konkretnych produktów, na przykład ziemniaków, pomidorów, wołowiny, jaj] musi być wyprodukowane metodami ekologicznymi zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 834/2007.

Weryfikacja: Produkty opatrzone wspólnotowym lub krajowym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi.

2. Spośród pozostałych produktów nieekologicznych, [X] % [określonej grupy produktów, takich jak nabiał, mięso, warzywa, albo konkretnych produktów, na przykład ziemniaków, pomidorów, wołowiny, jaj] musi

²⁰ Źródło: Zestaw narzędzi szkoleniowych KE w zakresie GPP – Moduł 3: Zalecenia dotyczące dokonywania zakupów. Materiał opracowany dla KE przez ICLEI-Local Governments for Sustainability, 2008 r. – dostępny pod adresem http://ec.europa.eu/environment/gpp/toolkit_en.htm, a także w zakresie wybranych zagadnień pod adresem uzp.gov.pl/Zielone_zamowienia_publiczne/Kryteria_środowiskowe_GPP

być wyprodukowane zgodnie z kryteriami dotyczącymi produkcji zintegrowanej lub równoważnych systemów.

Weryfikacja: Produkty opatrzone regionalnym/krajowym oznakowaniem produkcji zintegrowanej zostaną uznane za spełniające wymogi.

W przypadku gdy produkty nie posiadają certyfikatu, oferent będzie zobowiązany do przedstawienia odpowiedniego poświadczenia zgodności z każdym z wymogów określonych w regionalnych/krajowych normach produkcji zintegrowanej (na przykład wykazu chemikaliów wykorzystywanych przy produkcji, zaświadczenia o warunkach dobrostanu). Dodatkowe punkty zostaną przyznane za:

1. Żywność ekologiczną: Dodatkowy udział procentowy produktów pochodzących z produkcji ekologicznej, wykraczający poza minimalny wymóg określony w specyfikacji.

Weryfikacja: Produkty opatrzone wspólnotowym lub krajowym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi.

7.1.2. Usługi cateringowe

Zamówienie na świadczone w sposób przyjazny środowisku usługi cateringowe połączone z dostawą żywności, obejmującej udział procentowy wyrobów pochodzących z produkcji ekologicznej.

Specyfikacje

Żywność

1. [X] % [określonej grupy produktów, takich jak nabiał, mięso, warzywa, albo konkretnych produktów, na przykład ziemniaków, pomidorów, wołowiny, jaj], jakie zostaną użyte w ramach świadczenia usługi, musi być wyprodukowane metodami ekologicznymi np. zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 834/2007.

Weryfikacja: Dostawcy, okazujący oznakowanie ekologiczne typu I dla restauracji, zostaną uznani za spełniających kryteria, o ile określą udział procentowy żywności ekologicznej, która zostanie wykorzystana w ramach stosownego zamówienia. W innym wypadku wymagane jest, aby dostawcy wykazali, w jaki sposób zamierzają wywiązać się z zobowiązania w ramach proponowanej oferty. Produkty opatrzone wspólnotowym lub krajowym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi.

2. [W przypadkach, gdy menu jest układane przez przedsiębiorstwo, któremu udzielono zamówienia] Najważniejsze owoce, warzywa i produkty morskie, które zostaną użyte w ramach świadczonej usługi, są, w miarę możliwości, dobierane stosownie do pory roku. Zalecane wytyczne znajdują się w kalendarzu sezonowym, zamieszczonym w załączniku X [do opracowania przez instytucję zamawiającą].

Kryteria udzielenia zamówienia

Dodatkowe punkty zostaną przyznane za:

1. Żywność ekologiczną: Dodatkowy udział procentowy produktów pochodzących z produkcji ekologicznej, wykraczający poza minimalny wymóg określony w specyfikacji.

Weryfikacja: Dostawcy, okazujący oznakowanie ekologiczne typu I dla restauracji, zostaną uznani za spełniających kryteria, o ile określą udział procentowy żywności ekologicznej, która zostanie użyta w ramach stosownego zamówienia. W innym wypadku wymagane jest, aby dostawcy wykazali, w jaki sposób zamierzają wywiązać się ze zobowiązania w ramach proponowanej oferty. Produkty opatrzone wspólnotowym lub krajowym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi.

7.1.3. Biurowy sprzęt komputerowy

Kryteria **podstawowe** dotyczące komputerów stacjonarnych, komputerów przenośnych i monitorów koncentrują się na uwzględnieniu specyfikacji technicznych związanych ze zużyciem energii, gdyż aspekt ten określono jako wywierający najistotniejsze oddziaływanie na środowisko. Wymogi zostały oparte na

wymogach ENERGY STAR. Kryteria podstawowe uwzględniają ponadto pewne proste, łatwe do zrozumienia (i zweryfikowania) kryteria dotyczące cyklu życia produktu. Owe kryteria odnoszące się do okresu życia zostały dobrane w oparciu o wspólnotowe oznakowanie ekologiczne, oznakowanie „Błękitny anioł” (*Blue Angel*) i oznakowanie „Nordycki łabędź” (*Nordic Swan*).

W zestawie kryteriów **kompleksowych** uwzględniono wiele kolejnych aspektów w specyfikacjach i na etapie udzielania zamówienia:

- emisje hałasu
- zastosowanie rtęci w układzie przeciwświetlenia monitorów LCD
- demontaż sprzętu
- zastosowanie w częściach z tworzyw sztucznych środków zmniejszających palność, określonych niektórymi oznaczeniami ryzyka (rakotwórcze, mutagenne lub szkodliwe dla rozrodczości).

a) Urządzenia do przetwarzania obrazu

Kryteria **podstawowe** w odniesieniu do urządzeń do przetwarzania obrazu koncentrują się na uwzględnieniu specyfikacji technicznych obejmujących wymóg dotyczący funkcji drukowania dwustronnego (w przypadku gdy urządzenie ma funkcję drukowania), zużycia energii oraz dostępności części zamiennych, gdyż parametry te mają największy wpływ na środowisko. Kryteria dotyczące drukowania dwustronnego zostały zaczerpnięte z oznakowań ekologicznych „Nordycki łabędź” i „Błękitny anioł”. Kryteria dotyczące zużycia energii zostały oparte na wymogach normy ENERGY STAR lub „Błękitny anioł”. W zestawie kryteriów **kompleksowych** uwzględniono wiele kolejnych aspektów w specyfikacjach i na etapie udzielania zamówienia:

- emisje hałasu
- demontaż sprzętu
- zastosowanie w częściach z tworzyw sztucznych środków zmniejszających palność, określonych niektórymi oznaczeniami ryzyka (rakotwórcze, mutagenne lub szkodliwe dla rozrodczości).

Dodatkowe punkty zostaną przyznane za:

1. Łatwość demontażu:

- podłączenia są łatwe do odnalezienia, dostępne przy pomocy powszechnie dostępnych narzędzi i w najwyższym możliwym stopniu znormalizowane.
- części z tworzyw sztucznych o masie przekraczającej 25 g posiadają trwałe oznaczenie identyfikujące materiał, zgodnie z ISO 11469: 2000. Wytłaczane elementy z tworzyw sztucznych oraz włókna światłowodowe wyświetlaczy z płaskim ekranem są wyłączone z tego kryterium.
- części z tworzyw sztucznych są wykonane z jednego polimeru lub ze zgodnych ze sobą polimerów, z wyjątkiem pokrywy, która składa się z nie więcej niż dwóch rodzajów polimerów, które są rozdzielne.

Weryfikacja: Wszystkie produkty opatrzone wspólnotowym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi. Inne oznakowania ekologiczne typu I, spełniające przedstawione wyżej kryteria, również mogą zostać uznane. W innym wypadku oferent jest zobowiązany do przedłożenia pisemnej gwarancji, że powyższe kryterium zostanie spełnione.

2. Substancje wchodzące w skład części z tworzyw sztucznych, stanowiące zagrożenie dla zdrowia: Części z tworzyw sztucznych o masie przekraczającej 25 g nie zawierają środków zmniejszających palność ani preparatów, którym przypisano którekolwiek z następujących oznaczeń ryzyka, określonych w dyrektywie Rady 67/548/EWG:

- R45 (może powodować raka).
- R46 (może powodować dziedziczne zmiany genetyczne).
- R60 (może upośledzać płodność).
- R61 (może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki).

Weryfikacja: Wszystkie produkty opatrzone wspólnym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi. Inne oznakowania ekologiczne typu I, spełniające przedstawione wyżej kryteria.

Warunki realizacji zamówienia

W przypadku komputerów przenośnych dostępność kompatybilnych baterii i zasilaczy oraz klawiatury i jej części jest zagwarantowana na okres co najmniej 3 lat od czasu zaprzestania produkcji.

Weryfikacja: Wszystkie produkty opatrzone wspólnym oznakowaniem ekologicznym zostaną uznane za spełniające wymogi. W innym wypadku oferent jest zobowiązany do przedłożenia pisemnej gwarancji, że powyższe kryterium zostanie spełnione.

b) Zakup energooszczędnych drukarek, kopiarek, urządzeń wielofunkcyjnych, skanerów

Dodatkowe punkty zostaną przyznane za:

1. Łatwość demontażu:

- części z tworzyw sztucznych o masie przekraczającej 25 g posiadają trwale oznaczenie identyfikujące materiał, zgodnie z ISO 11469:2000.
- części z tworzyw sztucznych są wykonane z jednego polimeru lub ze zgodnych ze sobą polimerów, z wyjątkiem obudów.

Weryfikacja: Wszystkie produkty opatrzone dowolnym oznakowaniem ekologicznym typu I, spełniającym powyższe kryterium, zostaną uznane za spełniające wymogi. W innym wypadku oferent jest zobowiązany do przedłożenia pisemnej gwarancji, że powyższe kryterium zostanie spełnione.

2. Substancje wchodzące w skład części z tworzyw sztucznych, stanowiące zagrożenie dla zdrowia: Części z tworzyw sztucznych o masie przekraczającej 25 g nie zawierają środków zmniejszających palność ani preparatów, którym przypisano którekolwiek z następujących oznaczeń ryzyka, określonych w dyrektywie Rady 67/548/EWG:

- R45 (może powodować raka).
- R46 (może powodować dziedziczne zmiany genetyczne).
- R60 (może upośledzać płodność).
- R61 (może działać szkodliwie na dziecko w łonie matki).

Weryfikacja: Wszystkie produkty opatrzone dowolnym oznakowaniem ekologicznym typu I, spełniającym powyższe kryteria, zostaną uznane za spełniające wymogi. Inne stosowne środki dowodowe także zostaną uznane.

Warunki realizacji zamówienia

Oferent jest zobowiązany do zagwarantowania dostępności części zamiennych przez okres co najmniej 3 lat od czasu zaprzestania produkcji.

Weryfikacja: Wszystkie produkty opatrzone dowolnym oznakowaniem ekologicznym typu I, spełniającym powyższe kryterium, zostaną uznane. W innym wypadku oferent jest zobowiązany do przedłożenia pisemnej gwarancji, że powyższe kryterium zostanie spełnione.

7.2. Inne przykłady użycia kryteriów innych niż cena

7.2.1. Dostawa elektronicznego programu informacji prawnej wraz z aktualizacjami

Ważne!

Rekomendacje Prezesa UZP dotyczących udzielania zamówień publicznych na systemy informatyczne.

Opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert:

	Kryterium	Waga kryterium w %
1.	Cena brutto za realizację całego zamówienia.	60
2.	Wartość merytoryczna komentarzy zawartych w programie w zakresie wymaganym przez zamawiającego.	20
3.	Ilość orzeczeń z zakresu zamówień publicznych.	5
4.	Możliwość ustalenia brzmienia aktu prawnego w brzmieniu obowiązującym na wybrany dzień.	4
5.	Dostęp do zawartości bazy programu wyłącznie poprzez serwer umieszczony w siedzibie zamawiającego bez konieczności dostępu do sieci zewnętrznych (wszystkie zasoby programu zlokalizowane na lokalnym serwerze) lub w szczególnych przypadkach poprzez serwer wykonawcy.	3
6.	Dostęp do kompletnej bazy ujednoliconych aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej seria L i C, począwszy od 1 maja 2004 r.	5
7.	Dostęp do kompletnej bazy aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Ustaw od 1945 r. wraz z opisem, zawierającym: identyfikator (miejsce publikacji, rok, numer, pozycja), tytuł i rodzaj aktu, autora, datę wydania, datę wejścia w życie oraz utraty mocy (jeżeli miała miejsce), informacje o statusie aktu (obowiązujący, archiwalny, oczekujący).	3

Maksymalna liczba punktów w kryterium równa jest określonej wadze kryterium w %. Ocena łączna stanowi sumę punktów uzyskanych w ramach ww. kryteriów. Uzyskana liczba punktów zaokrąglana będzie do drugiego miejsca po przecinku. Przyznawanie liczby punktów poszczególnym ofertom będzie się odbywać wg następujących zasad:

1. Cena oferty

Ocenie zostanie poddana cena brutto oferty za realizację całego zamówienia, obliczona przez wykonawcę zgodnie z przepisami prawa oraz sposobem obliczenia ceny oferty określonym w części XIII siwz – podana w „Formularzu oferty”. Liczba punktów, którą można uzyskać w tym kryterium zostanie obliczona wg wzoru:

$$Kx = (Cmin / Cx) * 60 \text{ pkt}$$

gdzie:

Kx – liczba punktów przyznana ocenianej ofercie w ramach kryterium cena brutto za realizację całego zamówienia,

Cmin – najniższa cena brutto zaoferowana w ofertach złożonych na realizację zamówienia,

Cx – cena brutto oferty ocenianej złożonej na realizację zamówienia.

2. Wartość merytoryczna komentarzy zawartych w programie w zakresie wymaganym przez zamawiającego

Materiał dodatkowy: formularz oceny wartości merytorycznej komentarzy oraz zasady losowania.

Zamawiający dokona oceny wartości merytorycznej dostępnych w programie komentarzy poprzez ich porównanie z komentarzami dostępnymi w programach pozostałych wykonawców, którzy złożyli oferty w niniejszym postępowaniu, w odniesieniu do czterech wybranych losowo artykułów/paragrafów z:

1. ustawy – Prawo zamówień publicznych
 2. ustawy – kodeks cywilny (księga pierwsza, druga i trzecia)
- oraz 2 losowo wybranych aktów prawnych spośród następującego katalogu:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej
2. ustawa – kodeks cywilny (księga pierwsza, druga i trzecia)
3. ustawa – kodeks postępowania cywilnego (tytuł wstępny, część pierwsza i piąta)
4. ustawa – kodeks spółek handlowych
5. ustawa – kodeks postępowania administracyjnego
6. ustawa o finansach publicznych
7. ustawa o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych
8. ustawa – Prawo budowlane
9. ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji
10. ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych

O sposobie i terminie dokonania losowania artykułów / paragrafów wykonawcy zostaną powiadomieni nie później niż w terminie tygodnia od dnia, w którym nastąpi otwarcie ofert.

Każdy z komentarzy do wylosowanej jednostki redakcyjnej będzie oceniany odrębnie przez każdego z trzech członków powołanego zespołu ds. oceny komentarzy; każdy członek zespołu oceniając komentarz przyzna punkty z zastosowaniem punktacji od 0 do 5 w zakresie każdego z poniższych podkryteriów:

- 1) zakres zagadnień omówionych w związku ze stosowaniem przepisów danej jednostki redakcyjnej, przy czym
 - komentarz, który obejmuje swą treścią najszerszy zakres zagadnień wynikających ze stosowania komentowanych przepisów otrzyma 5 pkt;
 - komentarz, który obejmuje swą treścią najwęższy zakres zagadnień wynikających ze stosowania przepisów otrzyma 0 pkt;
 - pozostałe komentarze otrzymają punktację wynikającą z porównania zakresu objętych nimi zagadnień z komentarzami, które uzyskały maksymalną oraz minimalną liczbę punktów;
- 2) stopień pogłębienia analizy prawniczej, przy zastosowaniu możliwie szerokiego wachlarza reguł dokonywania interpretacji (stosowanie również innych, poza wykładnią językową, metod dokonywania wykładni normy prawnej, w szczególności wykładni funkcjonalnej, systemowej, celowościowej), przy czym
 - komentarz, w którym autor przedstawił najmniej pogłębioną analizę prawniczą otrzyma 0 pkt;
 - komentarz, w którym autor przedstawił najbardziej pogłębioną analizę prawniczą otrzyma 5 pkt;
 - pozostałe komentarze otrzymają punktację wynikającą z porównania stopnia pogłębienia analizy prawniczej z komentarzami, które uzyskały maksymalną oraz minimalną liczbę punktów;
- 3) przywołanie w publikacji poglądów doktryny i prezentacja na tym tle własnych poglądów autora publikacji,

- przy czym
- komentarz, który w najmniejszym stopniu odnosi się do poglądów innych przedstawicieli doktryny otrzyma 0 pkt;
 - komentarz, który w najszerszym zakresie odnosi się do poglądów innych przedstawicieli doktryny otrzyma 5 pkt;
 - pozostałe komentarze otrzymają punktację wynikającą z porównania stopnia przywołania w nich poglądów innych przedstawicieli doktryny, z analogiczną zawartością komentarzy, które uzyskały maksymalną oraz minimalną liczbę punktów;
- 4) uwzględnienie w interpretacji aktualnego orzecznictwa,
przy czym
- komentarz, który w najmniejszym stopniu uwzględnia aktualne orzecznictwo otrzyma 0 pkt;
 - komentarz, który w najwyższym stopniu uwzględnia aktualne orzecznictwo otrzyma 5 pkt;
 - pozostałe komentarze otrzymają punktację wynikającą z porównania stopnia uwzględnienia w nich aktualnego orzecznictwa, z analogiczną zawartością komentarzy, które uzyskały maksymalną oraz minimalną liczbę punktów;
- 5) odwołania do praktyki stosowania prawa,
przy czym
- komentarz, który zawiera najmniej odwołań do praktyki stosowania prawa otrzyma 0 pkt;
 - komentarz, który zawiera najwięcej odwołań do praktyki stosowania prawa otrzyma 5 pkt;
 - pozostałe komentarze otrzymają punktację wynikającą z porównania zawartości odwołań do praktyki stosowania prawa, z analogiczną zawartością komentarzy, które uzyskały maksymalną oraz minimalną liczbę punktów.

Przyznane przez poszczególnych członków zespołu ds. oceny komentarzy oceny w zakresie poszczególnych jednostek redakcyjnych zostaną uśrednione – w taki sposób, iż każdy komentarz w zakresie danej jednostki redakcyjnej uzyska jedną ocenę w przedziale od 0 do 5 pkt.

Uśrednienie ocen będzie polegało na tym, że wszystkie oceny przyznane przez wszystkich członków zespołu w zakresie danego komentarza odnoszącego się do wybranej jednostki redakcyjnej zostaną do siebie dodane, a następnie podzielone przez iloczyn liczby ocenianych podkryteriów (5) oraz liczby członków zespołu (3), tj. przez liczbę 15.

Uzyskane w wyniku uśrednienia oceny zostaną zsumowane dla komentarzy oferowanych w poszczególnych systemach informacji prawnej. Zsumowane oceny będą podstawą do obliczenia punktacji oferty w zakresie kryterium wartości merytorycznej komentarzy według wzoru:

$$X = (I_{\text{Obliczana}} - I_{\text{minimalna}}) / (I_{\text{maksymalna}} - I_{\text{minimalna}}) * 20 \text{ pkt}$$

gdzie:

X – liczba punktów przyznana ocenianej ofercie w ramach kryterium wartości merytorycznej komentarzy,

$I_{\text{Obliczana}}$ – zsumowana liczba punktów uzyskanych przez komentarze dostępne w ofercie ocenianej,

$I_{\text{minimalna}}$ – zsumowana liczba punktów uzyskanych przez komentarze dostępne w ofercie, będąca najniższą liczbą spośród analogicznych wyników uzyskanych przez wszystkie niepodlegające odrzuceniu oferty złożone w postępowaniu,

$I_{\text{maksymalna}}$ – zsumowana liczba punktów uzyskanych przez komentarze dostępne w ofercie, będąca najwyższą liczbą spośród analogicznych wyników uzyskanych przez wszystkie niepodlegające odrzuceniu oferty złożone w postępowaniu.

3. Liczba orzeczeń z zakresu zamówień publicznych

Ocenie zostanie poddana liczba dostępnych w programie orzeczeń Sądu Najwyższego, sądów okręgowych, sądów rejonowych oraz Zespołu Arbitrów / Krajowej Izby Odwoławczej dotyczących przepisów o zamówieniach publicznych.

Liczba punktów zostanie przyznana wykonawcom poprzez porównanie liczba orzeczeń z zakresu zamówień publicznych – zadeklarowanych w formularzu ofertowym, według wzoru:

$$X = (I_{\text{Obliczana}} - I_{\text{minimalna}}) / (I_{\text{maksymalna}} - I_{\text{minimalna}}) * 5 \text{ pkt}$$

gdzie:

X – liczba punktów przyznana ocenianej ofercie w ramach kryterium liczby orzeczeń z zakresu zamówień publicznych

$I_{\text{Obliczana}}$ – liczba orzeczeń dostępnych w ofercie ocenianej

$I_{\text{minimalna}}$ – najniższa spośród liczby orzeczeń dostępnych w ofertach wykonawców

$I_{\text{maksymalna}}$ – najwyższa spośród liczby orzeczeń dostępnych w ofertach wykonawców

4. Możliwość ustalenia brzmienia aktu prawnego w brzmieniu obowiązującym na wybrany dzień

Ocena w zakresie tego kryterium zostanie dokonana na podstawie wypełnionego „Formularza oferty” i złożonej w nim deklaracji wykonawcy. Wykonawca, który spełni wymaganie w tym zakresie otrzyma 4 punkty.

5. Dostęp do zawartości bazy programu wyłącznie poprzez serwer umieszczony w siedzibie zamawiającego bez konieczności dostępu do sieci zewnętrznych (wszystkie zasoby programu zlokalizowane na lokalnym serwerze) lub w szczególnych przypadkach poprzez serwer wykonawcy

Ocena w zakresie tego kryterium zostanie dokonana na podstawie wypełnionego „Formularza oferty” i złożonej w nim deklaracji wykonawcy. Wykonawca, który zagwarantuje, iż wszystkie zasoby bazy programu będą zlokalizowane na serwerze zamawiającego lub wykonawcy (bez konieczności łączenia się z zewnętrznym serwerem) otrzyma 3 punkty.

6. Dostęp do kompletnej bazy ujednoliconych aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej seria L i C, począwszy od 1 maja 2004 r.

Ocena w zakresie tego kryterium zostanie dokonana na podstawie wypełnionego „Formularza oferty” i złożonej w nim deklaracji wykonawcy. Wykonawca, który zagwarantuje, iż baza programu zawiera wszystkie akty prawne opublikowane w ww. Dziennikach otrzyma 5 punktów.

7. Dostęp do kompletnej bazy aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Ustaw od 1945 r. wraz z opisem, zawierającym: identyfikator (miejsce publikacji, rok, numer, pozycja), tytuł i rodzaj aktu, autora, datę wydania, datę wejście w życie oraz utraty mocy (jeżeli miała miejsce), informacje o statusie aktu (obowiązujący, archiwalny, oczekujący)

Ocena w zakresie tego kryterium zostanie dokonana na podstawie wypełnionego „Formularza oferty” i złożonej w nim deklaracji wykonawcy. Wykonawca, który zagwarantuje, iż baza programu zawiera komplet aktów prawnych opublikowanych w Dzienniku Ustaw od 1945 r. otrzyma 3 punkty.

7.2.3. Dostawa fabrycznie nowych komputerów przenośnych typu laptop i netbook

Ważne!

Rekomendacje MSWiA dotyczące formułowania wymagań zamawiającego dla wybranych parametrów technicznych sprzętu komputerowego.

Opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów i sposobu oceny ofert:

	Kryterium	Znaczenie kryterium w %
1.	cena brutto oferty	55
2.	okres gwarancji dla komputera typu laptop	10
3.	okres gwarancji dla komputera typu netbook	10
4.	czas pracy na baterii dla komputera typu laptop	10
5.	czas pracy na baterii dla komputera typu netbook	5
6.	waga komputera typu laptop	10

1. zasady oceny kryterium „cena oferty”

2. zasady oceny kryterium „okres gwarancji dla komputera typu laptop”

- 1) okres gwarancji liczony jest w miesiącach;
- 2) minimalny okres gwarancji wynosi 24 miesiące²¹;
- 3) ocena punktowa oferty w tym kryterium zostanie przeprowadzona zgodnie z następującą formułą:

$W_{obliczana}$ – wartość punktowa, którą należy wyznaczyć

W_{max} – waga kryterium – maksymalna liczba punktów, która może być przyznana w danym kryterium

X_{min} – wartość najniższa spośród złożonych ofert wykonawców

X_{max} – wartość najwyższa spośród złożonych ofert wykonawców

$X_{obliczana}$ – wartość oblicza w danym kryterium

- 1) jeżeli złożona oferta w danym kryterium jest najmniej korzystną lub równa się ofercie najmniej korzystniejszej – otrzymuje ona 0 pkt
- 2) jeżeli oferta jest najkorzystniejsza lub równa ofercie najkorzystniejszej – otrzymuje maksymalną liczbę punktów – równą wadze kryterium
- 3) jeżeli wszystkie oferty są równe – wszystkie otrzymują maksymalną liczbę punktów równą wadze kryterium
- 4) jeżeli złożona oferta jest ofertą pośrednią (pomiędzy ofertą najmniej korzystną a najkorzystniejszą) – jej wartość punktowa obliczana jest w sposób następujący:

$$W_{obliczana} = ((X_{obliczana} - X_{min}) / (X_{max} - X_{min})) * W_{max}$$

3. zasady oceny kryterium „okres gwarancji dla komputera typu netbook”

- 1) okres gwarancji liczony jest w miesiącach;
- 2) minimalny okres gwarancji wynosi 12 miesięcy²²;
- 3) ocena punktowa oferty w tym kryterium zostanie przeprowadzona zgodnie z następującą formułą:

$W_{\text{obliczana}}$ – wartość punktowa, którą należy wyznaczyć

W_{max} – waga kryterium – maksymalna liczba punktów, która może być przyznana w danym kryterium

X_{min} – wartość najniższa spośród złożonych ofert wykonawców

X_{max} – wartość najwyższa spośród złożonych ofert wykonawców

$X_{\text{obliczana}}$ – wartość obliczana w danym kryterium

- 1) jeżeli złożona oferta w danym kryterium jest najmniej korzystną lub równa się ofercie najmniej korzystnej – otrzymuje ona 0 pkt
- 2) jeżeli oferta jest najkorzystniejsza lub równa ofercie najkorzystniejszej – otrzymuje maksymalną liczbę punktów – równą wadze kryterium
- 3) jeżeli wszystkie oferty są równe – wszystkie otrzymują maksymalną liczbę punktów równą wadze kryterium
- 4) jeżeli złożona oferta jest ofertą pośrednią (pomiędzy ofertą najmniej korzystną a najkorzystniejszą) – jej wartość punktowa obliczana jest w sposób następujący:

$$W_{\text{obliczana}} = ((X_{\text{obliczana}} - X_{\text{min}}) / (X_{\text{max}} - X_{\text{min}})) * W_{\text{max}}$$

4. zasady oceny kryterium „czas pracy na baterii dla komputera typu laptop”

- 1) czas pracy na baterii liczony jest w minutach;
- 2) minimalny czas pracy na baterii wynosi 120 minut;
- 3) ocena punktowa oferty w tym kryterium zostanie przeprowadzona zgodnie z następującą formułą:

$W_{\text{obliczana}}$ – wartość punktowa, którą należy wyznaczyć

W_{max} – waga kryterium – maksymalna liczba punktów, która może być przyznana w danym kryterium

X_{min} – wartość najniższa spośród złożonych ofert wykonawców

X_{max} – wartość najwyższa spośród złożonych ofert wykonawców

$X_{\text{obliczana}}$ – wartość obliczana w danym kryterium

- 1) jeżeli złożona oferta w danym kryterium jest najmniej korzystną lub równa się ofercie najmniej korzystnej – otrzymuje ona 0 pkt
- 2) jeżeli oferta jest najkorzystniejsza lub równa ofercie najkorzystniejszej – otrzymuje maksymalną liczbę punktów – równą wadze kryterium
- 3) jeżeli wszystkie oferty są równe – wszystkie otrzymują maksymalną liczbę punktów równą wadze kryterium
- 4) jeżeli złożona oferta jest ofertą pośrednią (pomiędzy ofertą najmniej korzystną a najkorzystniejszą) – jej wartość punktowa obliczana jest w sposób następujący:

$$W_{\text{obliczana}} = ((X_{\text{obliczana}} - X_{\text{min}}) / (X_{\text{max}} - X_{\text{min}})) * W_{\text{max}}$$

5. zasady oceny kryterium „czas pracy na baterii dla komputera typu netbook”

- 1) czas pracy na baterii liczony jest w minutach;

²² Uzasadnione byłoby wskazanie również maksymalnego punkowanego okresu gwarancji.

- 2) minimalny czas pracy na baterii wynosi 300 minut;
- 3) ocena punktowa oferty w tym kryterium zostanie przeprowadzona zgodnie z następującą formułą:

$W_{\text{obliczana}}$ – wartość punktowa, którą należy wyznaczyć

W_{max} – waga kryterium – maksymalna liczba punktów, która może być przyznana w danym kryterium

X_{min} – wartość najniższa spośród złożonych ofert wykonawców

X_{max} – wartość najwyższa spośród złożonych ofert wykonawców

$X_{\text{obliczana}}$ – wartość obliczana w danym kryterium

- 1) jeżeli złożona oferta w danym kryterium jest najmniej korzystną lub równa się ofercie najmniej korzystniejszej – otrzymuje ona 0 pkt
- 2) jeżeli oferta jest najkorzystniejsza lub równa ofercie najkorzystniejszej – otrzymuje maksymalną liczbę punktów – równą wadze kryterium
- 3) jeżeli wszystkie oferty są równe – wszystkie otrzymują maksymalną liczbę punktów równą wadze kryterium
- 4) jeżeli złożona oferta jest ofertą pośrednią (pomiędzy ofertą najmniej korzystną a najkorzystniejszą) – jej wartość punktowa obliczana jest w sposób następujący:

$$W_{\text{obliczana}} = ((X_{\text{obliczana}} - X_{\text{min}}) / (X_{\text{max}} - X_{\text{min}})) * W_{\text{max}}$$

6. zasady oceny kryterium „waga komputera typu laptop”

- 1) waga laptopów podawana jest w gramach;
- 2) wagę laptopa traktuje się jako masę łączną laptopa oraz baterii;
- 3) maksymalna waga laptopa to 2800 gramów;
- 4) ocena punktowa oferty w tym kryterium zostanie przeprowadzona zgodnie z następującą formułą:

$W_{\text{obliczana}}$ – wartość punktowa, którą należy wyznaczyć

W_{max} – waga kryterium – maksymalna liczba punktów, która może być przyznana w danym kryterium

X_{min} – wartość najniższa spośród złożonych ofert wykonawców

X_{max} – wartość najwyższa spośród złożonych ofert wykonawców

$X_{\text{obliczana}}$ – wartość obliczana w danym kryterium

- 1) jeżeli złożona oferta w danym kryterium jest najmniej korzystną lub równa się ofercie najmniej korzystniejszej – otrzymuje ona 0 pkt
- 2) jeżeli oferta jest najkorzystniejsza lub równa ofercie najkorzystniejszej – otrzymuje maksymalną liczbę punktów – równą wadze kryterium
- 3) jeżeli wszystkie oferty są równe – wszystkie otrzymują maksymalną liczbę punktów równą wadze kryterium
- 4) jeżeli złożona oferta jest ofertą pośrednią (pomiędzy ofertą najmniej korzystną a najkorzystniejszą) – jej wartość punktowa obliczana jest w sposób następujący:

$$W_{\text{obliczana}} = ((X_{\text{max}} - X_{\text{obliczana}}) / (X_{\text{max}} - X_{\text{min}})) * W_{\text{max}}$$

Oferta, która spełni wszystkie warunki i wymagania oraz uzyska najwyższą liczbę punktów, obliczoną wg w/w wzorów, zostanie uznana za najkorzystniejszą.

Należy zwrócić uwagę, iż przy tak dobranych kryteriach przedmiot zamówienia powinien być możliwie dokładnie opisany, jak również powinien uwzględnić podstawowe funkcjonalności komputera.

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) jest agencją rządową podlegającą Ministrowi właściwemu ds. gospodarki. Powstała na mocy ustawy z 9 listopada 2000 roku. Zadaniem Agencji jest zarządzanie funduszami z budżetu państwa i Unii Europejskiej, przeznaczonymi na wspieranie przedsiębiorczości i innowacyjności oraz rozwój zasobów ludzkich.

Od ponad dekady PARP wspiera przedsiębiorców w realizacji konkurencyjnych i innowacyjnych przedsięwzięć. Celem działania Agencji jest realizacja programów rozwoju gospodarki wspierających działalność innowacyjną i badawczą małych i średnich przedsiębiorstw (MSP), rozwój regionalny, wzrost eksportu, rozwój zasobów ludzkich oraz wykorzystywanie nowych technologii.

Misją PARP jest tworzenie korzystnych warunków dla zrównoważonego rozwoju polskiej gospodarki poprzez wspieranie innowacyjności i aktywności międzynarodowej przedsiębiorstw oraz promocja przyjaznych środowisku form produkcji i konsumpcji.

W perspektywie finansowej obejmującej lata 2007–2013 Agencja jest odpowiedzialna za wdrażanie działań w ramach trzech programów operacyjnych **Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki i Rozwój Polski Wschodniej**.

Jednym z priorytetów Agencji jest promowanie postaw innowacyjnych oraz zachęcanie przedsiębiorców do stosowania nowoczesnych technologii w swoich firmach. W Agencji działa ośrodek sieci Enterprise Europe Network, który oferuje przedsiębiorcom informacje z zakresu prawa Unii Europejskiej oraz zasad prowadzenia działalności gospodarczej na Wspólnym Rynku. PARP jest inicjatorem utworzenia **Krajowego Systemu Usług**, który pomaga w zakładaniu i rozwijaniu działalności gospodarczej. Partnerami regionalnymi PARP we wdrażaniu wybranych działań są **Regionalne Instytucje Finansujące (RIF)**.

Urząd Zamówień Publicznych jest jednostką budżetową zapewniającą obsługę Prezesa Urzędu, który jest centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych. Urząd powstał w 1995 r. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych. Głównym celem działania jest nadzór nad systemem zamówień publicznych w Polsce oraz dbałość o prawidłowe jego funkcjonowanie.

Najważniejszymi zadaniami Urzędu są:

- 1) opracowywanie aktów normatywnych w zakresie systemu zamówień publicznych i dostosowanie tych regulacji do norm prawa europejskiego,
- 2) zapewnienie sprawnego funkcjonowania środków ochrony prawnej,
- 3) czuwanie nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień poprzez kontrolę konkretnych postępowań,
- 4) upowszechnianie orzecznictwa Krajowej Izby Odwoławczej, sądów i Trybunału Konstytucyjnego dotyczącego zamówień publicznych,
- 5) analizowanie funkcjonowania systemu zamówień,
- 6) wydawanie w formie elektronicznej Biuletynu Zamówień Publicznych.

Urząd Zamówień Publicznych prowadzi również działalność informacyjno-edukacyjną adresowaną do uczestników rynku zamówień publicznych, w tym przede wszystkim zamawiających i wykonawców. W ramach tej działalności realizuje szkolenia, konferencje i seminaria oraz przygotowuje publikacje.

PARP

ul. Pańska 81/83, 00-834 Warszawa
 tel.: + 48 22 432 80 80
 faks: + 48 22 432 86 20
biuro@parp.gov.pl
www.parp.gov.pl

Punkt informacyjny PARP

tel.: + 48 22 432 89 91-93
 0 801 332 202
info@parp.gov.pl
 ISBN 978-83-7633-019-8

Urząd Zamówień Publicznych

ul. Postępu 17a
 02-676 Warszawa
 tel.: + 48 22 458 77 77
 faks: + 48 22 458 77 00
www.uzp.gov.pl